સુધરેલી રૂઢી મુજબ

વેતરવા તથા સીવવાની કળા.

પ્રગટકર્ત્તા

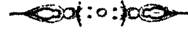
શીરીનબાઈ ફરામજી પાટક.

કીમત રૂા. ૧-૪-૦.

મુંબાઈ:
"કમરશીયલ" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,
૬૪, ઘોઘા સ્ટ્રીટ, કોટ
૧૯૧૩.

આ પુસ્તક મુંબાઈ મધે નાં૦ ૬૪, ઘોઘા સ્ટ્રીટ, કોટમાં આવેલાં "**કમરશીયલ**" પ્રીન્ટીગ પ્રેસમાં તેના માલેક અને મેનેજર—ધનજીભાઇ ડોસાભાઇ નારીયેલવાલા (પ્રીન્ટર)—એ પ્રગટકર્ત્તાને માટે અને તેવણના હુકમથી છાપ્યું છે.

સાંકળીયું.



———:o:———

દિબાચો.



છોકરીઓને પોતાનાં તેમજ બાળકોનાં કપડા હાથે વેતરવા તથા સીવવા શીખવાનું ઘણુંજ અગત્યનું છે. એ જાતની કેળવણી નાનપણથીજ સ્કુલોમા મળવી જોઇએ. તેવી કેલવણી જો ત્યાં ન અપાતી હોય તો દરેક માતાની ફરજ છે કે બાલંકાને તે ઘરમાં આપવી. "શીવવા ભરવામાં શું શીખવાનું છે એ તો છોકરીઓ મોટી થઈ શીખ્યા કરશે" એ વીચાર ઘણો ભુલભરયો છે. એવા વીચાર ધરાવનારાઓને બીલકુલ ખબર નથી કે કેટલીક શીખેલી-ભણેલી છોકરીઓ પણ એવી બાબતમા કેટલી અણઘડ હોય છે. ઘણીજ થોડી છોકરીઓ મોટપણે એટલે નીશાળ છોડયા પછી નવું કામ શીખી શકેછે. પહેલા તો તેઓને તે શીખવાની ઉલટ અને શોખ થતો નથી, ઘણી વેળા શીખવાની મરજી છતાં જોઇએ એટલો વખત તેપર રોકવાને ફાજલ પાડી શકાતો નથી. બીજું જે ચપલતા અને સફાઇથી નાની ઉમરે કળવાયલી છોકરીના આંગલાં ચાલી શકેછે તે મોટી ઉમરે શીખતી છોકરી ચલાવી શકતી નથી. બલકે સારૂં નરસું, મેલુ સફાઇદાર, વાકુ ચુકું, ઢીલું તંગ, જાડું પાટલું, એ સઘલું જોવાની શકતી તેઓમા ઘણી ઓછી હોય છે. કોઈ કોઇમાં તો બીલકુલ હોતીજ નથી.

દરેક છોકરીને આગને બંધ બેસતો, શોભા આપે એવો (ભપકાદાર નહી), સફાઈદાર અને ટેસ્ટથી પોશાક પહેરવા શીખવું અવશયનું છે. તે માટેની કેળવણી નાનપણથી અપાવી જોઇએ. તેનો શોખ જેઓમાં નહી હોય તે ઉતપન્ન કરવો જોઇએ. એકની ચાર ગણી કીમત ખરચી કપડાં સીવાડવા એ તો સૌ કોઈ કરી શકે, પણ કરકસરે શોભાયમાન પોશાક તો જેઓ તે માટેની સમજણ ધરાવે તેઓજ બનાવી શકે. વલી એવું જ્ઞાન ધરાવનાર બાઇઓ થોડે ખરચે તેઓના ઘરબાર સુઘડ, સફાઈદાર અને સુંદર બનાવી શકેછે. વખત અને તંદરોસ્તીને અનુસરતા સાદા પણ સુંદર અને સ્વચ્છ પોતાના તેમજ બાલકોના પોશાકો બનાવી શકેછે અને તે બનાવવામાં મજાહ મેલવેછે. તેઓ દરજીઓને હાથે કદી ઠગાતાં નથી.

તમારી આસપાસની સર્વે ચીજો શોભાયમાન બનાવી શકાય તે માટે સીવવા-ભરવાનું, ગુંથવાનું વગેરે શીખવાનાં અંગ્રેજી ચોપાન્યાં તથા ચોપડીઓ આજે સસ્તી કીમતે એટલાં તો મલી શકેછે કે જો છોકરીઓ ફરસુદની વેલાએ તેનો ઉપયોગ કરવાનો શોખ ધરાવે તો ખચીતજ તેઓએ વખતનો ગેરઉપયોગ કીધેલો કહેવાશે નહી. ઘણીઓ તેમાંથી કમાણીનાં સાધન મેલવી શકશે. કમનસીબે એવી ચોપડીઓની ગુજરાતીમાં ખુટ હોવાથી તે થોડેક દરજજે પુરી પાડવાની આ ચોપડીમાં કોશેશ કરવામાં આવીછે જે આશા છે જે ઉપયોગી થઇ પડશે.

આટલું જણાવી હવે આ પુસ્તકમાં સમાવેલી બાબતપર આપણે આવશું.

———:૦:———

પ્રકરણ ૧ લું.

આ ચોપડીમાં કેટલાક અગત્યનાં અને ચાલુ વપરાસમાં આવતાં સ્ત્રીઓ તેમજ બાળકોનાં પોશાકો વેતરવા તથા સીવવાની વીગતે સમજણુ આપી છે. પોશાકો વેતરવાની એક સાદી અને સહેલી રીત કાગજની ઘડી વાલી કાપો કાઢવાની છે. આ માટે શરીરનાં અગતજોગાં થોડાંજ માપ લેવાની જરૂર પડેછે. તે માપ મુજબ કાગજ કાપી તેની ઘડી વાલવાથી ચોકઠાં જેવા આકાર પડેછે. તે ચોકઠાનાં અડસટા પ્રમાણે કાપની આકૃતી પાડવાથી બીજાં નાનાં ભાગોનું માપ શરીરનાં કદ અને પ્રમાણ મુજબ પોતાની મેળેજ પડેછે. આવી રીતે કાહડેલા કાપ શરીરપર બંધબેસ્તા આવેછે. એ રીત ધ્યાન અને ધીરજ ધરી વાંચવાથી કોઇપણ સાધારણ સમજ ધરાવનાર બાનું પોતાનાં તેમજ બાળકોનાં કપડાં ફકત શરીરનાં માપ પરથી કાંઇપણ નમુના વગર બંધબેસ્તાં અને શોભઇતાં વેતરી તથા સીવી શકશે.

વલી એ રૂઢીનો એક ફાયદો એ છે કે જે બાઇઓ વરસો થયાં નીશાળ છોડી દેવાના સબબથી ગણત્રી કરી જુદા જુદાં માપોનાં પ્રમાણ મુજબ હીસાબ કરવાની સમજ ઓછી ધરાવતા હોય તેઓ કાંઇપણ ગુચવાડા વગર સહેલાઈથી સમજી શકેછે.

બીજું એ કે એથી ચોકસ માપ રાખવાની તથા આગલાંઓને ચપલાઇથી તેમજ સફાઇથી કામ કરવાની ટેવ પડેછે.

વળી એમા ઇંચનું માપ ઘડી ઘડી લેવું પડતું નથી. ચોકઠાંઓપર દોરેલી આકૃતી જલદીથી ધ્યાનમાં રહી જાયછે.

સૌથી મોટો ફાયદો એ થાયછે કે એક કાપપરથી બીજો વધુ મોટો યા નાનો કાપ કાહડવો હોયછે તો તે માટે જુદી ગણત્રી યા હીસાબ કરવાથી કશી જરૂર પડતી નથી. ફકત જોઇએ એટલી કાગજની લંબાઈ યા પોહળાઇ રાખવી પછી તેની ઘડી વાલી તેપર એકજ રીતે કાપની આકૃતી દોરી જવી એટલે આપણુને જોઇએ એવા નાનાં યા મોટા કાપ મળી શકશે, ફકત કાગજનાં માપથીજ અંદરનાં દરેક નાનાં ભાગો જેવા

કે ખભાં, ગલું, બગલનાં કાપ એ સર્વેનું માપ પોતાની મેલેજ પ્રમાણ મુજબ નીકલશે. તે દોરવા માટે કાંઇપણ વીચાર કરવાની યા ભેજાને તકલીફ આપવાની જરૂર પડશે નહીં. તેથી વખતનો પણ ઘણો બચાવ થશે.

હવે સંચાના ઉપયોગ માટે થોડું બોલીશું.—દરેક સીવનાર બાઇને સંચો કેમ ચલાવવો તેની સમજણ હોવી જોઇએ. સંચાનું ચક્કર ફેરવી આડા અવલા બખ્યો મારવામાંજ સંચો ચલાવવાની સમજણ સમાયલી નથી. તેનાં દરેક ભાગની ગોઠવણ કેમ કરવામા આવી છે તેની સમજણ ધરાવવી જોઇએ, જેથી સીવણમાં કાંઇબી વાકું ચુકું થાય તો કયા ચોકસ ભાગમા ખામી છે તે તુરત શોધી શકાય. જાડા યા પાતલા કપડા માટે બખીઆમા ફેરફાર કરવો, સોય તથા દોરો જાડો યા ઝીણો કયારે વાપરવો એવી એવી દરેક ચીજની સમજણ એક હુશીઆર સીવનારીએ ધરાવવી જોઇએ. એવી સમજથી સીવેલાં કપડાંની સફાઇ કાંઇ જુદીજ માલમ પડશે. વલી ગમે એટલીવાર ધોવાયા છતા સીલાઇનો એક દોરો પણ ખાસશે નહીં. વારંવાર સંચામાં તેલ પુરવું તથા થોડે થોડે વખતે આખો સંચો ઉખેડી સાફ કરવો. આમ કરવાથી ફેરવતી વેળાએ સંચો ઘણો હલકો લાગશે.

કાપ કાપવા માટે અગતની ચીજો.—માપ લેવાની ટેપ, જેપર ઇંચ, અરધા ઇંચ, તથા પા ઇંચના ભાગ પાડેલા હોય છે. લાઇન દોરવા માટે લાકડાંનો ફુટ તથા બ્રાઉનપેપર, પેનસીલ યા દરજીનો ચાક, કાગજ જાડું વાપરવું નહી કારણ તેની ઘડી બરાબર વલતી નથી. પાતલું કાગજ સરી જતું નથી તેથી તેની ઘડી બરાબર રહી શકેછે.

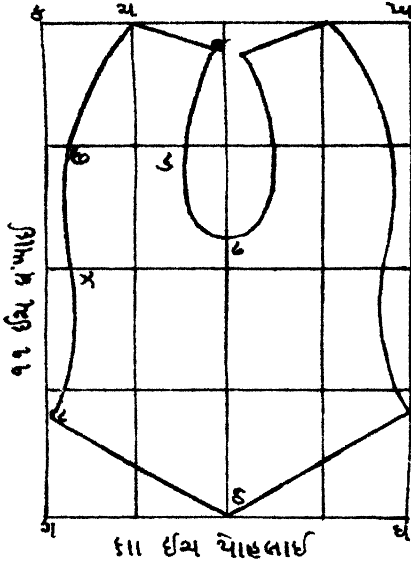
શરીરનું માપ લેતી વેલા ચોકસ રહેવું. દરેક ચીજનાં કાગજના કાપ કાપી તેપરથી કપડું કાપવું. કપડું હમેશા લંબાઇએ રાખી કાપવું એટલે પનેહમાથી દબલ કરી કપડાની લંબાઇએ કાપની લંબાઇ રાખવી. દબલ રાખવાની મતલબ એ કે ઘણાખરા કાપની બે બાજુ હોય છે. જમણી અને ડાબી. તે બંને એક સરખી રાખવી જોઇએ, જેમકે બદયાનની બાંહે, પીઠ, પેસ, બાજુનાં નાનાં કાપો, એ સર્વે જમણા તથા ડાબા એક સરખા કાપવા જોઇએ. માટે દબલ કપડું રાખવાથી બંને બાજુ એકી વખતે સરખી કાપી શકાશે. કાપ કપડાંપર ગોઠવતી વેલાએ વાકા ચુકા

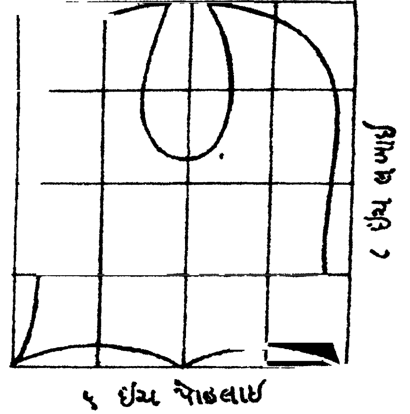
મુકવા નહી. તેમ થવાથી કપડું વાંકું આવી પેહરતી વેલાએ ખેંચાઇ જશે. બનતાં સુધી કપડું બગાડયા વગર કાપ ગોઠવવા વીચાર કીધા વીના જેમ તેમ મુકી જવું નહી. કાપ ગોઠવાયા પછી કાગજને થોડે થોડે છેટે કપડા સાથે ટાચણી મારી જવી કેમ જે ખસે નહી હવે દરેક કાપની કીનારી કીનારીએ ફરતી પેનસીલની લાઇન મારી જવી અને તે લાઇનથી થોડી સીલાઇ છોડી બીજી લાઈન મારવી. જે બાજુએથી એક કાપ બીજા કાપ સાથે જોડાયછે ત્યા પોનો ઇંચ સીલાઈ રાખવી બાકીના ભાગો, જેવા કે ગલું, બગલનો કાપ, ખભા, ચૌથી હેઠેનો ભાગ એ સર્વે બાજુપર અરધા ઇંચ સીલાઇ રાખી બીજી પેનસીલની લાઇન ફરતી મારી જવી. આ સીલાઈ સીવતી વેલાએ હજી જરા કાપી ઓછી કરવી. સીલાઇની લાઇનપરથી કપડુ કાપવુ કાપવા પહેલાં પીન કીધેલા કાપો છુટા કરવા. હવે આપણે પેહલા જે લાઇન મારી હતી તે નીચેના કપડાપર હશે નહી. એ લાઈન બને ભાગોપર એકસરખી અગતની હોવાથી કપડું દબલ પકડી તે લાઇને લાઈન નખઃ કરી સર પાડવો એટલે બંને કપડાંપર એકસરખી નીશાની જણાશે. કપડું બીલકુલ ખસવા દેવું નહી. તેમ થવાથી કાપના માપમા ફેર પડી જઈ પોશાક ઢીલો યા તગ પડશે.

કાપતી વેલાએ કાગજ યા કપડું સપાટ જગાપર બીલકુલ ખોલ વગર પાથરીને મુકવું. તેબલપર બરાબર જગા નહી થઇ શકે તો જમીનપર પાથરી કાપવું.

પ્રકરણ ૨ જું.

નાનાં બચ્ચાંની બીબ (હોજવું).





આ બીબ માટે આપણને જોઇતી લંબાઇ પોહલાઇનું કાગજ કાપવું. ઉપલા નમુનામાં કાગજની લંબાઈ ૧૧ ઇંચ તથા પોહલાઈ ૬॥ ઇંચ રાખી છે. કાગજની સામાં સાંમેની બાજુઓ એક સરખી રાખવાની સંભાલ રાખવી હવે જોઈતા માપનું કાગજ કાપ્યા પછી તેને લંબાઈએથી વાલી એવડી ઘડી કરવી. બરાબર વચ્ચેથી નખે કરી જોરમાં સર પાડવો. એ ઘડીને પાછી એવડી કરી સર પાડવો. હવે કાગજ ખોલશો તો ચાર ભાગ થયલા માલમ પડશે એજ મુજબ પોહલાઇએ ચાર ભાગ કરવા.

ક આગલથી એક ભાગ છોડી **ચ** નીશાની કરવી.

ચ આગલથી પોના ભાગપર એક તાંપ મુકવી અને તે તાંપથી આખાં ચોકઠાંની લંબાઇનો ચોથો ભાગ નીચે ઉતરી બીજી તાંપ **જ** મુકવી.

ચ અને **જ** ને જોડી નાંખવા.

ક આગલથી એક ચોકઠું નીચે ઉતરી જમણાં હાથપર પા ભાગ ખસી **છ** તાંપ મુકવી.

ક થી બે ચોકઠાં નીચે ઉતરી જમણી બાજુપર પા ભાગ હઠી **ઝ** તાંપ મુકવી.

ગ થી પોનો ભાગ ઉપર ચહડી **ટ** તાંપ મુકવી. હવે **ચ, છ, ઝ, ટ,** જોડી નાંખવા.

પોહલાઇની બરાબર અધવચે એક તાંપ મુકી **ટ** અને **ઠ** જોડવા.

ચ થી એક ભાગ નીચે ઉતરી જમણી બાજુની લીટીપર અરધે ભાગે **ડ** તાંપ મુકવી.

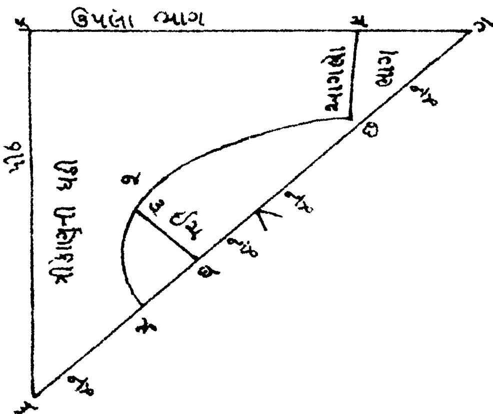
ઠ થી સવા બે ભાગ ઉપર જઇ **ઢ** તાંપ મુકવી. આકૃતી મુજબ **જ**, **ડ**, અને **ઢ** ગોલ લાઇન મારી જોડી નાંખવા. હવે બીબનો બરાબર અરધો આકાર તમુને મલશે. એવીજ રીતે બરાબર બીજો અરધો ભાગ દોરી પેનસીલની લાઇનપરથી કાપી નાખવું. એજ મુજબનો કોઇબી આકાર ઉપલાં ચોકઠાંઓમાં દોરી શકાશે. ગલા આગલનો ભાગ વધુ લાંબો યા ટુંકો જોઇએ તેમ ફેરફાર કરવો.

સીવવાની રીત—આ બીબ જોઇએ તો સાદાં કપડાંની બનાવી વચમાં આડકત્રી ઇનસરશન મુકવી બેબી રીબન પોવાય એવી ઇનસરશન હશે તો વધારે શોભશે. યા તો કાંઈ ઝીણી તરાહનો ભરેલો ટુકડો હશે તો તે પણ સાદો લેવાથી બીબ સારી લાગશે. નહી તો કોઈપણ જાતનું સાદું કપડું લઇ તેપર ઝીણી ઝીણી ટક મારવી. ટક મારયા પછી કાગજનો કાપ મુકી બીબનો આકાર કાપવો. દરેક બાજુએ ફરતી સીલાઈ રાખવી. તેજ આકારનાં અસ્તરનાં બે ટુકડા કાપવા. વચ્ચે પટલું રૂનું પડ લેવું. તે પણ એજ આકારનું કાપવું. આ રૂનું પડ વારને હીસાબે ઘણે સસ્તે દામે મારકીટમાં મલી શકશે. પેહલાં અસ્તરને રૂ સાથે ફાંકવું પછી બીજા

અસ્તરનાં ટુકડાને બીબનાં ઉપલાં કપડાં સાથે ફાંકવું હવે એ બંને છુટા ટુકડાંનાં સવરાં પડ એકએકપર મુકી પાછાં સાથે પકડી ફાંકી જવા. નીચેની અરધી બાજુ ખુલ્લી રાખવી. પછી તેપર સંચો મારી જાઇ જે ખુલ્લી બાજુ રાખી છે ત્યાથી ઉઠલાવી નાંખવું એટલે સવરૂં પડ બહાર આવશે. ઉઘાડા ભાગની બંને કીનારી અંદર દાબી ફાંકી લેવી અને છેક કીનારી કીનારીએ ફરતો બખ્યો સંચાપર મારવો. પેહલા જ્યાં સંચો મારવા લખ્યું છે ત્યાં ઝીણી દોરાતણુ હશે તો તે પણ ચાલશે. પછી ઉહલાવી એકદમજ ઉપરથી બખ્યો મારી જવો. દબલ બખ્યાની કશી જરૂર નથી. ફરતી લેસ મુકવી. દરેક ખુણા આગલથી લેસની ગેધર સપ્રાઇથી લેવી. ગલાંનાં એક છેડાપર બતન તાંકવું અને બીજે છેડ (લુપ) દોરાનું ગેરવનું કરવું યા તો બંને બાજુએ ઝીણી ટેપનાં ટુકડાં તાકવા.

એજ મુજબ પાસે આપેલી આકૃતી પણ નજરે જોઇ બનાવી શકાશે.

બચ્ચાનું ચોલ્લુ.

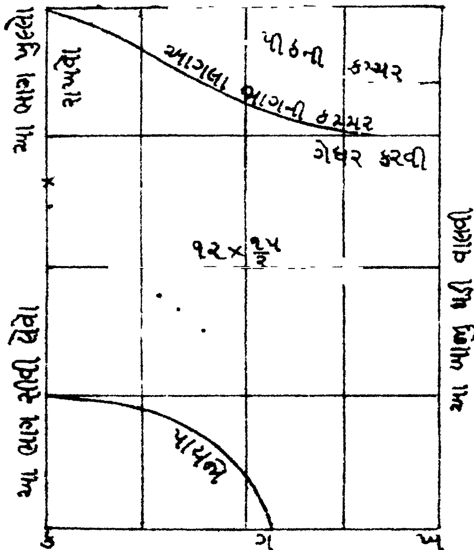


પચીસ ઈંચનું એક ચોરસ કાપવું, પછી તેના સામે સાંમેના ખુણા સાથે પકડી વચમાંથી આડકત્રો સર પાડી ઘડી કરવી એટલે તેમાંથી બે ત્રીકોણ આકાર નીકલશે, તે છુટા પાડવા. ઉપલી આકૃતી આ માહેલો એક ત્રીકોણ ઘડી વાલેલો બતાવેછે. એ ત્રીકોણનાં સાંમે સાંમેનાં બંને ખુણાં સાથે પકડી પાછી ઘડી વાલવી. જુઓ ક, ખ, ગ.

અને ગ લાઇનનાં ચાર સરખા ભાગ કરી તેપર તાંપ મુકવી. ખ આગલથી બીજો ભાગ લઇ તેનાં અરધા ભાગે બીજી તાંપ ઘ મુકવી. ઘ થી ત્રણ ઈંચ

અંદર લાઇન દોરવી. ગ આગલથી પેહલા ભાગે સીધી લાઈન દોરી ઉપરની બાજુને અડકાડવી. છ, જ, ઝ, ગોલ લાઇન મારવી. ચ, છ, જ, ઝ, લાઈન કાપી નાંખવી. હવે કાગજ ઉખેડશો તો ચોલ્લાને ઘાટ માલમ પડશે. સીવવાની રીત.—ચ, છ, લાઇન આગલી બાજુ છે. ક, ખ, પીઠનો ભાગ છે. ક, પીઠનો બરાબર વચ્ચેનો ભાગ છે તેની બંને બાજુએ આશરે ૬ ઈંચ સુધી ગેધર કરવી. પછી એક લાંબી પટી આસરે ૨૩ થી ૨૪ ઈંચ લાંબી અને ૩ ઈંચ પોહલી લઇ ક, ચ ભાગ ઉપર બેસાડવી. ચ, છ શીવાય બધી ફરતી બાજુની કીનારી સીવી લેવી. ચ, છ પર ૧ાા ઈંચ પોહલી પટી સીવવી, તે પટીપર જમણી બાજુએ બટન લગાડવું અને ડાબી બાજુએ બટન હોલ કરવુ. ચોલ્લાનો અણીવાળો ભાગ જે ત્રીકોણ આકાર જેવો છે તેની ઉલટી બાજુએ એક નાનો ત્રીકોણ આકારનો કટકો સીવી લેવો અને પછી અણી આગલ એક બટન હોલ બનાવવુ આ કટકા લગાડવાની મતલબ એ કે તે ભાગપર હોલ બનાવવાનું હોવાથી મજબુત રહે.

બચ્ચાનું ચોલ્લું (નમુનો ૨ જો.)

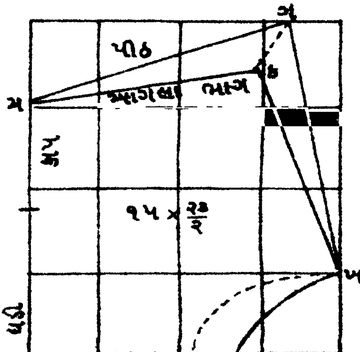


પાસેના નમુના મુજબ કાગજ કાપવું. જમણી બાજુએ ઘડી વાલેલો ભાગ રાખવો. કાગજની પોહલાઇ ૧૫) ઈંચ લઇ ડબલ કરવી એટલે ઘડી વાલ્યા પછી ૭ાા) ઈંચ થશે. લંબાઇ ૧૨) ઈંચ રાખવી, પછી ચોકઠાની ઘડી કરી તે પર નમુના મુજબની આકૃતી ચીતારવી. ચોકઠાંપર જે તાપ મુકા છે તે દરેક ચોકઠાના ત્રીજા ભાગપર છે. એ પ્રમાણે ચીતારયા પછી કાગજ આકૃતી પ્રમાણે કાપી ખુલ્લું

કરવું, એટલે આખો નમુનો બરાબર જણાશે. હવે કપડું કાપતી વેલાએ નીચલો ભાગ એટલે ક, ખ નો ભાગ દબલ રાખી તેપર કાપ મુકવો, એટલે કે કપડાંની લંબાઇ ૨૪) ઈંચ અને પોહલાઇ ૧૫) ઈંચ જોઇશે. નીચલો ભાગ પાયજા આગલથી ગોલ કાપવો અને ગ, ખ જેટલો ભાગ કાપ્યા વગર ઘડી વાલેલો રેહવા દેવો. × જ્યાં આવી નીશાની કીધી છે તેટલો ભાગ એટલે સુમારે ૪) ઈંચ જેટલો થશે તે ખુલ્લો રાખી બેઉ ભાગપર બટન તથા હોલની પટી મુકી એક બાજુએ ઉપરથી બટન અને બીજી બાજુએ હોલ કરવું. કમ્મરની બંને બાજુ, પીઠ તેમજ આગલની બાજુ બરાબર વચમાથી સર પાડવો. આ સરની જમણી તેમજ ડાબી બેઉ બાજુએ ૩) થી ૪) ઈંચ ગેધર કરવી. પછી એક પટી ૧૧) ઈંચ લાંબી અને ૩) ઈંચ પોહલી લઇ આગલની બાજુએ સીવી લેવી. પીઠની કમ્મર માટે ૧) ઈંચ લંબાઇએ મોટી પટી રાખી સીવવી. એ પટી મોટી રાખવાનું કારણ એ કે બાજુનાં ખુલ્લા ભાગપર જ્યા બટન લગાડવાનું છે તે પટી હોલની પટીની નીચે જશે માટે દરેક બાજુએ અરધા અરધા ઈંચ કપડું વધારે રાખવું જોઇએ.

બચ્ચાનાં પાટલુન યા લેંગા.

નીચે આપેલો નમુનો નાનાં છોકરાઓનાં પાટલુન તરીક યા છોકરીઓના લેસનાં લેંગા તરીકે વપરાઈ શકાશે.



બચ્ચાંનું પાટલુન યા લેંગો.

એ વેતરતી વખતે સાધારણ રીતે પોહલાઇનું માપ, જેટલી લંબાઈ હોય તે કરતાં દોહડગણું વધારે રાખવું. બચ્ચાંની ઉમ્મરનાં પ્રમાણમાં નીચે આપેલો માપનો કોઠો સાધારણ રીતે વાપરવામાં આવેછે તેમાં જો ઘટે તો ફેરફાર કરી લેવું.

	લંબાઈ		પોહલાઇ.
૧॥ થી ૪ વરસનાં બચ્ચાં માટે	૧૪ ઈંચ	×	૨૧ ઈંચ
૪ ,, ૬ ,, ,, ,,	૧૫ ,,	×	૨૩ ,,
૬ ,, ૮ ,, ,, ,,	૧૬ ,,	×	૨૪ ,,

ઉપલી આકૃતીની લંબાઇ ગુઠણ સુધીની છે. અને દરેક બાજુની સીલાઈ

અંદરજ રાખી છે. ગુંઠણુ આગલથી કપડાંની ગેધર કરી તેપર પટી મુકવી. જો ગેધર નહી કરવી હોય અને પાયજા સાદા રાખી થોડી ટક મારવી હોય તો તે માટે લંબાઇએ કપડું વધારે રાખવું અને પાયજાની પોહલાઇ પણ ઓછી રાખવી. (જુઓ મીંડાવાલી લાઇન) જો છોકરાઓ માટે સીવવું હોય તો પાયજો એમજ સાદો રાખવો પણ ટક મારવી નહી. પેહલાં કાગજનો નમુનો કાપવો. કાગજપર જોઇતી લંબાઇ પહેલાં લઇ તેને બેવડું કરી બંને બાજુથી આકૃતીમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ચાર ચાર સરખા ભાગ કરી આકૃતી ચીતારવી. કાગજ કાપતી વેલા ખ, ક, ક, ચ, લાઇન એકવડું ઉપલું કાગજ પકડી કાપવી; તેમજ ખ, ગ, ગ, ચ, લાઇન પણ પછવાડેનું એકજ કાગજ પકડી કાપવી ખ, ક, આગલા ભાગપરનો વચ્ચેનો સાંધો છે. ક, ચ, આગલી કમ્મર છે. ખ, ગ, પછવાડેનો વચ્ચેનો સાંધો અને ગ, ચ, પીઠની કમ્મર છે. પાયજાનો ભાગ દબલ કાગજ પકડી કાપવો તેમજ દાબા હાથપરની ઘડીપર જેટલો કાપ મુક્યો છે તે પણ દબલજ કાપવો. એ કાપ બાજુએ બટન માટે આવશે. કેટલીક વેલા છોકરાઓ માટેના પાટલુનપર બાજુએથી કાપ મુકી બટન કરવામા આવતા નથી પણ વચ્ચેથી થોડો ભાગ ખુલ્લો રાખવામાં આવેછે.

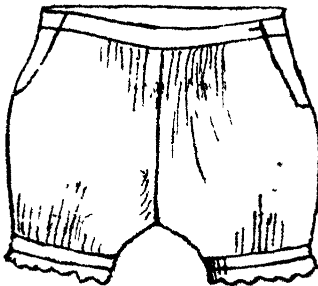
ઉપલાં માપ માટે પટીઓનું માપ.—

	ઈંચ.	ઈંચ.
પીઠની કમ્મરની પટી	૧૩॥	× ૪
આગલી ,, ,,	૧૨॥	× ૪
ગુઠણુ આગલની પટીઓ	૧૨	× ૨

પાયજા આગલનો વાક કાપતી વેલા નીચેથી થોડો ભાગ સીધો કાપી પછી ધીરે ધીરે ગોલાસ લેવો. તેમ કરવાથી ગુઠણુ આગલની પટી સીવતી વેલાએ બરાબર બેસશે. જો પાયજો સાદો રાખી ટક મારવી હોય તો જેટલી પોહલી દામણુ હોય તથા જેટલી ટક હોય તેટલાં કપડાંની ગણત્રી કરી કપડું લાંબું રાખવું અને તે બધા ભાગ સીધો કાપવો, નહી તો દામણુ યા ટક વાલતી વેલા ખોલ આવશે ઉપલો કાપ કાપ્યા પછી કાગજ ઉઘાડીને જોશો તો માલમ પડશે કે એ કાપ અરધી બાજુનો છે. એવીજ બીજી બાજુ કાપી તેને સાથે જોડીને સીવવાથી આખો લેંગો બનશે.

સીવવાની રીત.—પેહલાં પાયજા આગલનો સાંધો સીવી વચ્ચેનો સાંધો સીવી જવો. ગુઠણુ આગલ પટી મુકતી વેળા ગેધર કરવાની બે રીત છે તેમાંની કોઈબી એક રીતે કરવી. પેહલી એ કે પાયજાના સાંધા આગલથી બેઉ બાજુએ થોડો ભાગ એટલે સુમારે ૧।।) થી ૨) ઈંચ છોડી બાકીનાં ભાગપર ફરતી એકસરખી ગેધર રાખવી. બીજી રીત એ છે કે પાયજાપર મુકવાની પટી લઇ તેનો અરધી લંબાઇ જેટલો ભાગ સાંધાની બેઉ બાજુએથી સાદો રાખી બાકીનાં અરધા ભાગનો ગેધર કરી પટીમાં બેસાડવો. એ ગેધરવાલો ભાગ આગલી બાજુએ આવશે. પાછલો અરધો ભાગ તદ્દન સાદો રહેશે. પટીની લંબાઇ ૧૨) ઈંચ છે એટલે ૬) ઇંચ જેટલો ભાગ સાદો રાખવો, માટે સાંધાની બંને બાજુએ ત્રણ ત્રણ ઈંચ સાદું કપડું રહેશે. એમાંની કોઇબી રીતે ગેધર કરી તેપર પટી મુકી લેસ મુકવી લેસ જો મુકવી હોય તો પટીને પોહલાઇએથી કાપી નાકેના બંને સાંધા સીવી ગોલ કરવી. એ પટીની વચ્ચે લેસને ગેધર કરી સીવી લેવી. લેંગાના આગલા ભાગ સાથે પટીનો ઉપલો ભાગ જોડવો અને પછવાડેનો ભાગ ઉંધી બાજુએથી વાલીને સીવી નાંખવો.

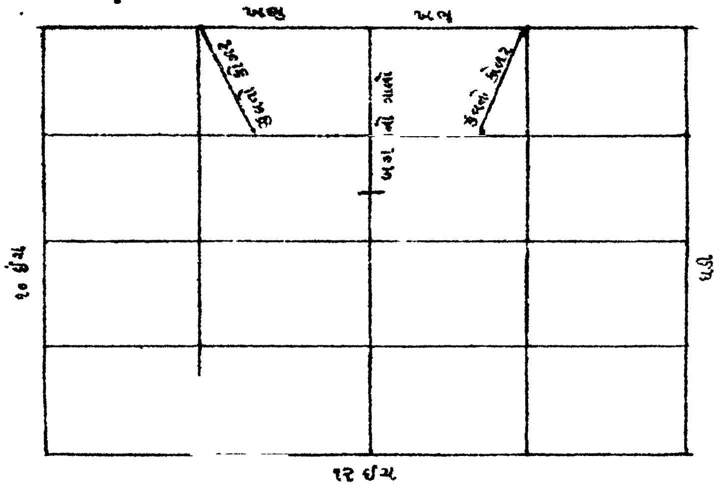
કમ્મરની પટી મુકતી વેલાએ આગલા ભાગની જે પટી હોય તેની લંબાઇનાં ચોથા ભાગ જેટલો ભાગ બંને બાજુએથી (એટલે જમણી અને ડાબી બાજુએથી) સાદો રાખવો. બાકીના ભાગપર લેંગાની ગેધર કરી પટીમાં બેસાડવો એટલે આગલા ભાગપર બરાબર વચ્ચેથી પટીની લંબાઈનાં અરધા ભાગ જેટલી લંબાઇએ ગેધર આવશે. બાકીની જમણી તેમજ ડાબી બાજુનાં બંને ભાગો સાદા રહેશે. એજ પ્રમાણે પીઠની પટી પણ મુકવી.

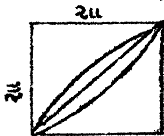


લેંગો આખો પુરો થયા પછીનો દેખાવ.

પ્રકરણ ૩ જું.

નાના બચ્ચાંનું શર્ટ.





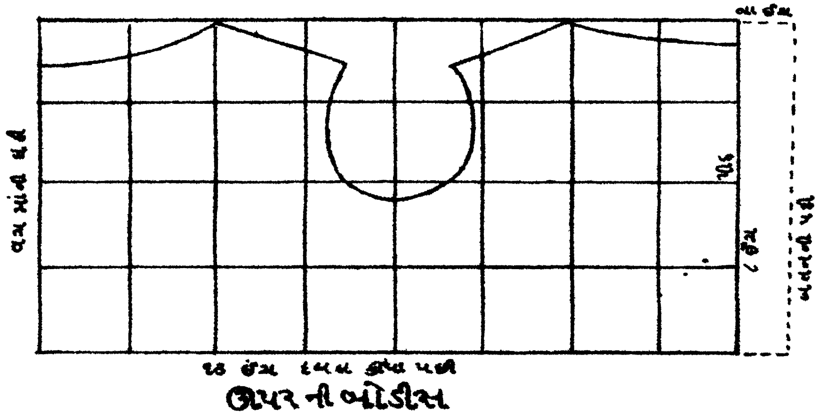
બગલના ખાંચામા જોડવાને ત્રીકોણ આકારનો ટુકડો આ બે ટુકડા ૨ાા) ઇંચ ચોરસ કટકામાંથી નીકલશે.

ઉપલું શર્ટ પેહલાં થોડા મહીનાં નાનાં બચ્ચાને પેહરાવવામાં આવેછે. આકૃતી પ્રમાણે કાપ્યા પછી નીચે મુજબ સીવવું :—

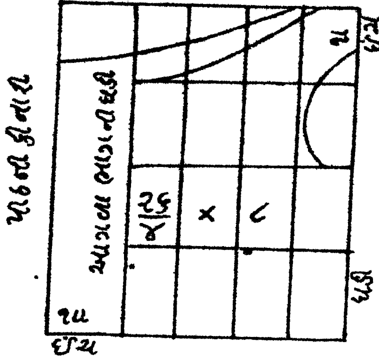
ખભાં બગલના ગાલા આગલથી શરૂ કરી અરધા ભાગ કરતાં જરા વધારે સીવી છોડી દેવાં. બાકીના ભાગની ઝીણી કીનારી ફરતી સીવી લઇ છુટાં રાખી ખભાંપર વાલીને મુકવા. હવે બાંહેના ખાંચા સાથે જોડવાનાં ત્રીકોણ ટુકડા લઇ તેનો અણીવાલો ભાગ એટલે બે સીધી બાજુઓ વચ્ચેનું ખુણું બાંહેનાં ગાલા માટે જે કાપ મુકયો છે તેની હેઠેનાં ખાંચા સાથે પકડી પેલા ટુકડાની બંને સીધી બાજુ બગલનાં કાપની સીધી બાજુ સાથે જોડી નાંખવી. બગલનાં ગાલાપર તથા ખભાંના "ફલેપ" ઉપર ઝીણી ફરતી લેસ મુકવી.

આ શર્ટ કાપતી વેલાએ સઘલે ફરતી સીવણ છોડવી. કપડું ઝીણા કુમાસનું કમસુર લેવું. એક વાર પનેહનું કપડું સુમારે વાર ૧ાાા) હશે તો તેમાંથી ૬) શર્ટ કપાશે. સીવવા માટે નંબર ૮૦ યા ૧૦૦ નો દોરો લેવો.

બચ્ચાંનો ફ્લેનલનો પેટીકોટ.



(આકૃતી ૧ લી).

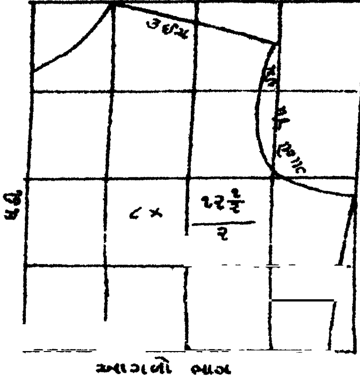


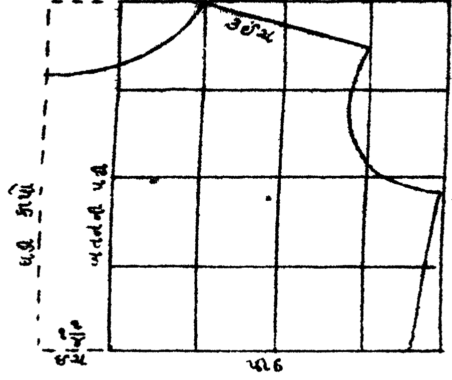
(આકૃતી ૨૭.)

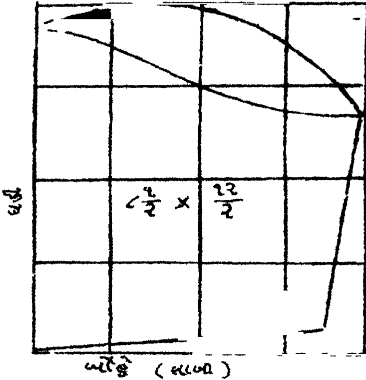
આ પેટીકોટ માટે ઓછામાં ઓછી ૩૫) ઈંચ પનેહની ફ્લેનલ વાર ૦॥।) પુરતી થશે. પેહલાં ફ્લેનલની રંગીન કોરે કોર કાપી કહાડવી. પછી પનેહમાંથી ૮) ઈંચ કપડું સીધું આખી લંબાઈએ કાપી કોહડવું એટલે ૨૭) ઈંચ લંબાઇ અને ૮) ઈંચ પોહલાઈનું કપડું નીકલશે. તે કપડાને દબલ કરી જમણાં હાથપર ઘડીવાલો ભાગ રહેવા દઈ તે ઉપર ઉપલો કાપેલો કાગજનો કાપ ગોઠવી ટાંચણી મારવી. જમણાં હાથની કીનારીપર ૦॥) ઈંચ કપડું વધારે રહેશે તે પીઠપર બટનની પટી માટે રહેવા દેવું. બૉડીસ કપાયા પછી ૨૭) ઈંચ પોહલો અને ૨૭) ઈંચ લાંબો ટુકડો બાકી રહેશે, તેને લંબાઇમાંથી બેવડો કરી સલંગ કાપી કહાડવો. એટલે ૨૭) ઈંચ લાંબા અને ૧૩॥) ઈંચ પોહલા બે ટુકડા નીકલશે તેને જોડી નાંખવા. એ ટુકડો સ્કર્ટ માટે વપરાશે. સ્કર્ટ લંબાઇએ ૧૩॥) ઈંચ રહેશે તેને બૉડીસ સાથે જોડી નાંખવો. જોડતી વેલાએ ફરતી પ્લીટ મારવી. ગેધર કરવી નહી. ગરમ કપડું હોવાથી પ્લીટ વધારે શોભશે. હવે જ્યા બટન પોવાનાં છે તેની નીચેથી એટલે પીઠની બરાબર વચ્ચેનાં ભાગથી ૦॥) ઈંચ ડાબી બાજુએ અને ૬) ઈંચ જેટલી લંબાઇએ સ્કર્ટનો ભાગ ખુલ્લો રાખવો. બધેથી ફરતી સીલાઈ રાખવી. સ્કર્ટની નીચેની દામણુ ૧॥) ઈંચ પોહલી રાખવી. જોઇએ તો ૦।) ઈંચ પોહલી ત્રણ ટક મારવી પણ તે માટે કપડું વધારે રાખવું.

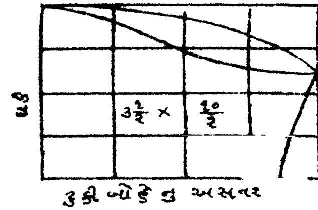
બીજી આકૃતી ચાર ઘડી કરી કાપવી, નમુનો જોવાથી તે તુરત સમજ પડશે.

બચ્ચાના ઝભ્ભા (ફ્રોક).









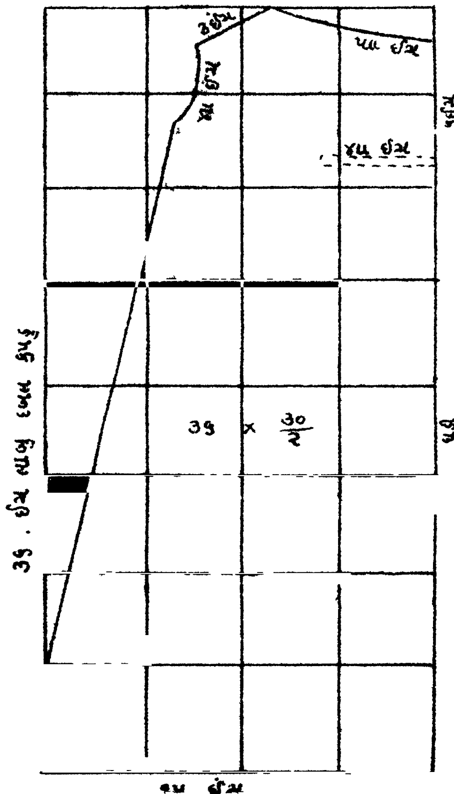
આ ફ્રોક માટેનાં સ્કર્ટની પોહલાઇ એટલે નીચેનો ઘેરાવો ૧॥) થી ૨) વાર સુધીનો હોવો જોઇએ. જો એ ઘણો મોટો લાગે તો જરા ઓછો રાખવો. લંબાઈ એટલે કમ્મરથી (જ્યાંથી બૉડીસ જોડાયછે) નીચે સુધી તૈયાર ૧૪) થી ૧૫) ઇંચ જોઇએ, માટે નીચેની દામણ તથા ટક જેટલી જોઇએ તેટલું કપડું વધારે રાખવું. પીઠપર બરાબર અધવચનાં ભાગથી અરધો ઇંચ ડાબી બાજુએ ૬) ઇંચ લાંબો કાપ રાખવો.

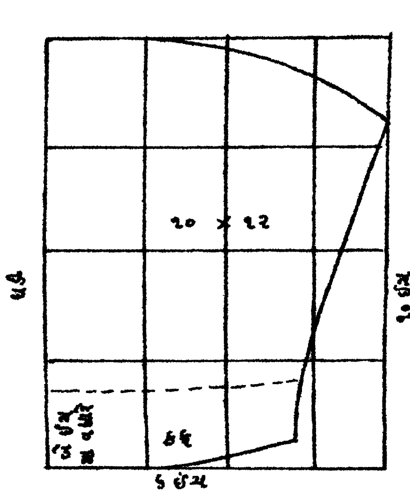
બાંહેપર કાંદી આગલથી એક પટી લગાડવી જે ૬।।) ઈંચ લાંબી અને ૧।।) ઈંચ પોહલી રાખવી. પેહલાં બાંહેનાં કાંદી આગલનાં ભાગની અધવચે થોડી નાની પ્લીટ મારવી. અને ગાલો ઉપલી પટીનાં માપનો કરી તેપર પટી ચોંટાડવી. બાંહે બોડીસ સાથે જોડતી વેલાએ તેનો સાંધો (બાંહેનો) બોડીસની આગલી બાજુએ બગલનાં સાંધાથી ૧।) ઈંચ દુર રાખવો.

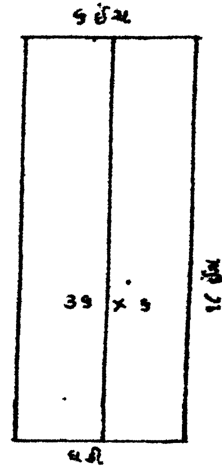
ટુંકી બાંહે જો બનાવવી હોય તો તેનાં અસ્તર કરતાં ઉપલું કપડું મોટું રાખવું, સુમારે ૧) ઈંચ લાંબુ અને ૩) ઈંચ પોહલું. એટલે ઉપલી બાંહે અસ્તરપર પફની માફક રેહશે.

પીઠ અને આગલના ભાગની બોડીસનું માપ એકજ છે. ફકત પીઠપર બતન માટે વધારે પટી રાખવી.

બચ્ચાંનો નાઇટ ગાઉન.







નાઈટ ગાઉનની
બાંહે.

કમ્મરની
પટીઓ.

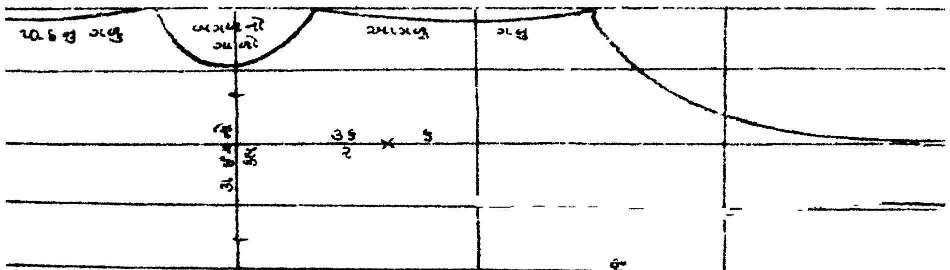
ઉપલી આકૃતીમાં નાઇટ ગાઉનનો આગલો ભાગ બતાવ્યો છે. તે માટે ૩૬) ઇંચ પનેહનું ૨) વાર કપડું જોઇશે નાઇટ ગાઉનની લંબાઈ ૩૬) ઇંચ અને પોહલાઇ ૩૦) ઇંચ છે. પોહલાઇએથી કપડું દબલ કરવાથી ૧૫) ઇંચ રેહશે. પીઠ પણ એજ મુજબની કાપવાની હોવાથી ૩૬×૩૦ ઇંચનાં કપડાંનાં બે ટુકડા એકેકપર મુકી તેને દબલ કરવા, એટલે કપડાંના ચાર પડ થશે. આકૃતી મુજબ તેને કાપ્યા પછી ખુલ્લું કરી જોશો તો બે એક સરખા ટુકડા આગલો તેમજ પાછલો નીકલશે. સીવવાની રીત.—બંને ટુકડા જોડયા પછી પીઠનાં ભાગપર ગલાં હેઠથી ૯ ઇંચ લાંબો બરાબર વચ્ચોવચમાંથી એક કાપ મુકવો. આગલા ભાગપર લંબાઇએ બરાબર વચ્ચેથી સર પાડી ગલાની હેઠે ૬) ઇંચ માપ લેવું. પછી તે વચ્ચેનાં સરની દાબી બાજુ ૪॥) ઇંચ અને જમણી બાજુ ૪॥) ઇંચ, બધું મલી ૯) ઇંચનો એક સર પાડવો. તે સરની હેઠે ૧॥) ઇંચપર એક બીજો સર મુકવો. હવે નીચેનાં સરપરથી દાબી બાજુએથી ઝીણી ઝીણી દોરાતણ લઇ ગેધર કરવી. અને ઉપરનાં સરપરથી જમણી બાજુએથી દોરાતણ

કરી ગેધર કરવી. એમ બંને બાજુએથી દોરાતણુ કરવાથી ગેધર બરાબર આવશે. પછી કમ્મરની પટીનાં બંને ટુકડા જોડી લઈ તેની કીનારી બંને બાજુએથી ઝીણી સીવી પેલા ગેધરના ઉપલા ભાગ સાથે પટીનો ઉપલો ભાગ ફાંકવો અને નીચલી ગેધર સાથે પટીનો નીચલો ભાગ ફાકવો. પટી પોહલી હોવાથી વચ્ચેનો ભાગ ઢીલો રહેશે. તેને વચ્ચો-વચમાથી ગેધર કરી ખેંચી લઇ ઉપલી ગેધરપર ફાંક મારી બેસાડવો. તેજ મુજબ બંને બાજુએથી પણ કરવુ. પછી તે ફાકેલા ત્રણુડે ભાગપર કોઈબી ફેનસી તાકાએ રેસમે ભરી લેવુ. પટીના બને લાંબા છેડાઓની કીનારી પણ સીવી લઈ તેપર સોન્ન તાકાએ રેસમે ભરવુ યા ઝીણી લેસ તાકવી. ગલાંનાં ભાગપર પણ પીઠે તેમજ આગલી બાજુપર ગેધર કરી તેપર પટી મુકી દેવી.

બાહે સીવતી વેલાએ નીચેના ભાગને ૨) થી ૨।।) ઈંચ સુધી કફની માફક વાલી દેવો. (જુઓ બાહેની આકૃતી). બાહેનો સાંધો સીવતી વેલાએ કફ આગલના ભાગનો સાંધો છોડી દેવો અને તે ઉલટી બાજુએથી સીવવો, નહી તો કફ વાલતાં ઉલટો સાંધો ઉપર આવશે. કફની કીનારીપર ફેનસી તાકાએ ભરી લેવુ યા તો ઝીણી લેસ તાંકવી.

બચ્ચાંનો લાંબો ઝબ્બો (ફલેનલનો).

લાંબા ઝબ્બાની બૉડીસ.



ઉપલી બૉડીસ માટે અસ્તર બરાબર ફ્લેનલનાં માંપનું કાપવું. ગલાં આગલનો ભાગ ગમે તો તદ્દન સીધો રાખવો નહી તો ઉપલી આકૃતી પ્રમાણે ૦I) ઈંચ નીચે ઉતરી ગોલ વાંક લેવો.

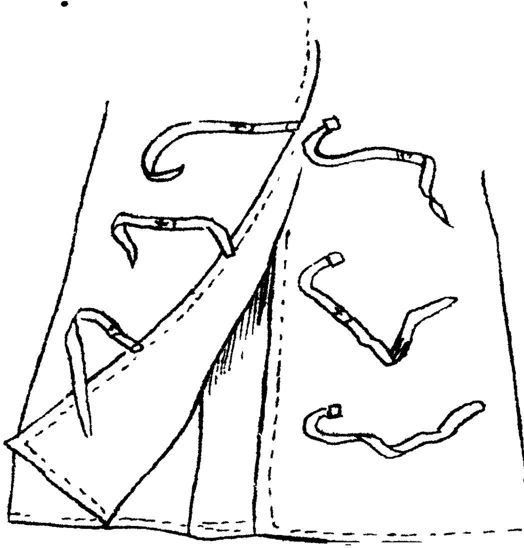
સ્કર્ટની લંબાઇ પોહલાઈ ૨૭×૪૨ રાખવી. બૉડીસ સાથે જોડયા આગમજ સ્કર્ટપર પેહલાં પ્લીટ મારવી. પ્લીટ માટે પેહલાં કપડાનાં વચલા ભાગપર સર પાડી નીશાની કરવી. પછી બરાબર વચમાં ૨) ઈંચ પોહલી એક બોક્ષપ્લીટ મારવી અને તેની બંને બાજુએ ૧) ઈંચ પોહલી પ્લીટ મારી જવી. આગલનાં ભાગપર ૫) થી ૬) ઈંચ સુધી કપડું સાદું રાખવું એટલે ત્યાં પ્લીટ લેવી નહી. પ્લીટ બંને બાજુએથી સરખી રાખવી.

હવે ફ્લેનલની પટી ૩II) ઈંચ લાંબી અને ૦III) ઈંચ પોહલી કાપી તેની કીનારી ફરતી સીવી જવી અથવા તો તેપર કોઈ જાતની ફેનસી ટેપ યા બ્રેડ મુકી કીનારી બાંધી લેવી, યાતો વાલીને તેપર ફેનસી તાકાએ ભરવું. પછી આ પટીઓને બગલનાં ગાલાનાં ઉપલાં ખુણા એટલે ખભાં આગલથી પીઠની બાજુએથી તાંકવી. તેને બીજે છેડે રેશમનું એક બેરવણું બનાવવું અને બૉડીસનાં આગલી બાજુનાં ખભાંનાં ખુણાંપર એક નાનું બટન તાંકી તેપર તે પટી ભેરવવી.

બગલની હેઠે જે ૩I) ઈંચનો કાપ છે તે ફ્લેનલનાં ઉપલાં પડપરજ મુકવો, નીચેનાં પડપર કાપવો નહી. બચ્ચાંનાં જમણાં હાથપરની બગલ હેઠે એ કાપ મુકવો. હવે એ કાપને પણ ઉપર મુજબ ટેપ યા બ્રેડથી સીવી લઈ બૉડીસનો દાબા હાથપરનો લાંબો છેડો ક, ખ જમણી બાજુ તરફ વાલી તે ગાલામાંથી બાહર કાઢવો. જમણાં હાથપર એવોજ છેડો છે તે દાબી બાજુએ આવશે. પણ ત્યાં કાંઇ ગાલો નહી હોવાથી તેને ઉપરથીજ વાલીને બંને છેડા પીઠપર લઇ જઇ ત્યાં બાંધી લેવા. એ બંને છેડા ક, ખ પર વચ્ચેથી એકેકી ટેપનો ટુકડો સીવી લેવો. તે બાંધવામાં કામ આવશે.

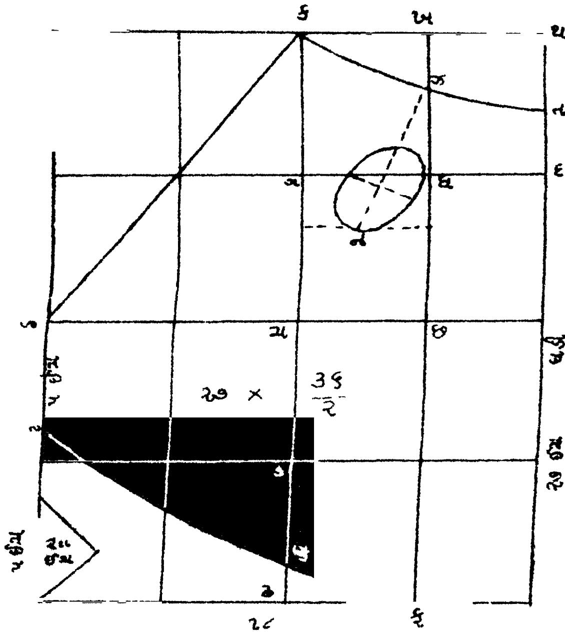
ધ્યાન રાખવું કે સ્કર્ટ બૉડીસ સાથે જોડતી વેલા સ્કર્ટનો એક ખુલ્લો છેડો "ગ" સુધીજ આવી અટકશે અને બીજો છેડો ગ નાં તેવાજ

પછવાડેનાં ભાગપર આવશે. ગ, ક સુધી સ્કર્ટને લઇ જવું નહી. એ ભાગો અલગજ રાખવા. સ્કર્ટ આગલા ભાગપરથી ખુલ્લું રેહશે. પછવાડે પીઠપર વચ્ચે એક બોક્ષપ્લીટ તથા આજુબાજુ બીજી પ્લીટો આવશે. એ ખુલ્લા ભાગપર બંને છેડાપર સરખા તફાવતે ત્રણ ત્રણ ટેપનાં ટુકડા સીવી લેવા. જુઓ પાસેની આકૃતી. એ આકૃતીપરથી પીઠની વચ્ચે જે બોક્ષપ્લીટ લેવામાં આવી છે તેનો પછવાડેનો થોડો ભાગ હેઠેથી જણાશે.



સ્કર્ટનો આગલો ભાગ.

બચ્ચાંના પીનફોર.



આ પીનફોર માટે નેનસુક યા એવુંજ બીજુ ઝીણા કુમાસનું ૩૬ ઈંચ પનેહનું ૦ાા) વાર કપડું જોઇશે.

કપડાંની બેવડી ઘડી કરી તેપર કાગજનો કાપ પીન કરવો.

કાપ કાપવાની સમજણ—૨૭×૧૮ માપનુ કાગજ લઇ તેપર પાસેની આકૃતી મુજબ બંને બાજુએ ચાર ચાર ચોકઠાની ઘડી કરવી. **ખ, ઘ** લાઇનના ત્રણ ભાગ કરી **ઝ** તાંપ મુકવી. **થ, દ** લાઈનના બે ભાગ કરી **ત** તાપ મુકવી. **ક, ઝ, ત** વાંક લઇ જોડી નાંખવા. **ક, ઠ** સીધી લાઇને જોડવા. **ડ, ઢ** લાઇનનાં ત્રણ ભાગ કરી **ણ** તાંપ મુકવી. **ટ, ણ, ફ** વાંક લઇ જોડી નાંખવા.

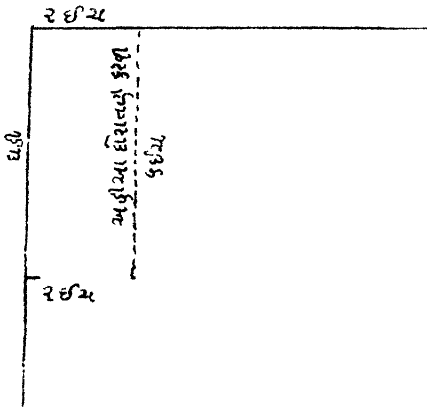
હવે બગલનો ગાલો ચીતારો. **ઘ, છ** લાઇનનાં ત્રણ ભાગ કરી ઉપલા ભાગ આગલથી સીધી લાઈન દોરી તેની વચ્ચે **જ** તાંપ મુકો. **જ** અને **ઝ** જોડી નાંખી **જ, ઝ** લાઇનનાં ત્રણ ભાગ કરી તેપર આકૃતી મુજબ લંબ-ગોલ આકાર દોરો. એ ગોલ આકારની વચ્ચે લંબાઇએ જે લાઈન છે તેનું માપ ૨ાા) ઈંચ હોવું જોઇએ પોહલાઇપરની લાઇન ૧ાા) ઈંચ આવશે. દામા હાથનાં ખુણાપરથી ૫) ઈંચ લાંબો અને ૨ાા) ઈંચ પોહલો

એક ત્રીકોણ આકાર કાપવો. આ ત્રીકોણ ૮, ઠ સાથે જોડવા કામ આવશે.

બગલના ગાળાપર મુકવાની ગોલ પટી કાપવાની સેહેલી રીત એ છે કે કાગજનો કાપ કાપતી વેલા બગલના ગાલાનું જે ગોલ ચકરડું નીકલે તે કપડાંપર મુકી તેને ફરતી પેનસીલની લાઇન મારી જવી. તે લાઇનથી ૧) ઈંચિ દુર ગોળ ફરતી બીજી લાઇન મારવી પછી બંને લાઇનપરથી કપડું કાપી નાખવું. એટલે ૧) ઈંચિ પોહલી ગોલ પટી નીકલશે તે ગાલાપર જોડી સીવી લેવી. આસપાસ ફરતી ઝીણી લેસ મુકવી.

ગલાં માટે પણ આડકત્રા (ઓરપની) કપડાની પટી ૧) ઈંચ પોહલી કાપવી. એ પટી ક, ઠ લાઇન આગલથી ૧) ઈંચિ પોહલી જેટલી જોઇએ એટલી કાપી જોડી નાખી ગલાંપર લગાડવી પછી ગલાંની પટીમા ટેપ પોઇ સેરવવી એટલે ગેધર આવશે. ગલાપર તથા નીચે દામણપર ઝીણી લેસ મુકવી.

બચ્ચાંનો રાતનો પહેરવાનો ફલેનલનો ઝભ્ભો.

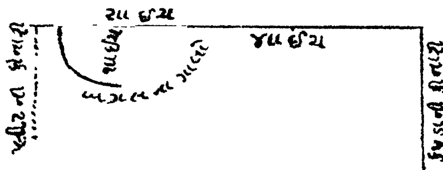


આકૃતી ૧ લી.

આ ઝભ્ભો બનાવવાની રીત ઘણીજ સાદી અને સહેલ છે. આખો ઝભ્ભો એકજ ટુકડામાથી બનશે. પીઠપર ૩) બાક્ષ પ્લીટ આવશે અને આગલો ભાગ છાતી આગલથી દબલ થઈ એક બીજાની ઉપર આવશે અને બાજુએથી ટેપથી બાંધી લેવામાં આવશે.

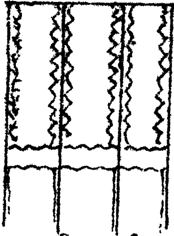
પેહલાં ૩૬) ઈંચ પનેહનું કપડું લઇ તેની બંને કોરેકોર ફાડી કાહડવી એટલે ૩૫) ઈંચ પનેહમાથી મપાશે. લંબાઇ ૩૦) ઈંચ રાખવી. પછી

પનેહમાંથી દબલ કરવું. ઘડીવાલો ભાગ ડાબા હાથપર રાખી ઘડીથી ૨) ઈંચિ છોડી એક ટાંચણી મારવી. પછી ઉપરથી ૬) ઈંચિ લંબાઈએ માંપી ત્યાં બીજી ટાંચણી મારવી. બેઉ ટાંચણીની તાંપ પ્રમાણે કપડાંપર સર પાડી દબલ કપડું પકડી સર પ્રમાણે દોરાતણુ કરી જવી. જુઓ આકૃતી ૧લી. ઘડી આગલનાં સરને બરાબર દોરાતણુપર ગોઠવી મુકશો તો એક બોક્ષ પ્લીટ ૨) ઈંચિ પોહળી થયલી તમુને જણાશે. એ પ્લીટ પીઠની બરાબર વચ્ચે આવશે તે દાબી સીધી કરી વચોવચમાંથી ફાંકવી એટલે સરી જશે નહી. કપડું હવે ખુલ્લું કરવું. હવે એ બોક્ષ પ્લીટની જમણી કીનારીથી ૩) ઈંચ કપડું માંપી ત્યાં તાંપ મુકવી અને તે તાંપથી ૨) ઈંચિ માંપી ઉપર મુજબ દોરાતણુ કરી જવી. પછી સીધું કરી પેલા સરવાલા ભાગને દોરાતણુપર ગોઠવી પાછું ફાંકી જવું, એટલે બીજી બોક્ષ પ્લીટ જમણાં હાથપર થશે. તેની કીનારી બરાબર પેહલીની અડોઅડ આવશે. એવીજ ત્રીજી બોક્ષ પ્લીટ પેહલીનાં ડાબા હાથપર મારવી એટલે પેહલે મારેલી બરાબર વચ્ચે આવશે. બધી મલી ત્રણ બોક્ષ પ્લીટ આવશે. એ આખો ભાગ પીઠનો છે. હવે પાછું કપડાંને દબલ કરવું. વચ્ચેની બોક્ષ પ્લીટ અરધી પછવાડે અને અરધી આગલ આવશે પછી છેલ્લી પ્લીટની કીનારીથી ૦॥) ઈંચ દુર એક તાંપ મુકવી. બીજી તાંપ ૨॥) ઈંચ દુર મુકવી, એ બેઉ તાંપની બરાબર વચમાંથી ૧॥) ઈંચ હેઠે બીજી તાંપ મુકી ગોલ ગાલાનો આકાર પાડવો. એ બગલનો ગાળો થશે. (જુઓ આકૃતી ૨ જી). બાકી ૪॥) ઈંચિ કપડું રહેશે તે આગલા ભાગપર આવશે. હવે આખું કપડું ખોલી નાંખી પીઠપર જ્યાં ત્રણ બોક્ષ પ્લીટ છે તે જેટલી લંબાઈએ સીવી છે (૬ ઈંચ) તેની સીધી લીટીમાં કોઈબી જાતનાં ફેનસી તાંકાએ રેશમવતી ભરવું. એક લાઇન ભરયા પછી જરા જગા છોડી બીજી સીધી લાઈન ભરવી અને તેમજ દરેક બોક્ષ પ્લીટની બંને કીનારીપર પણ ભરવું.



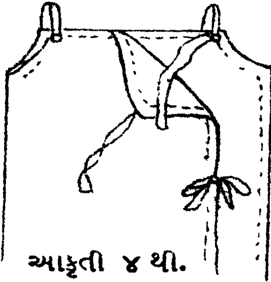
આકૃતી ૨ જી.

જુઓ આકૃતી ૩ જી.


આકૃતી ૩ જી.

ખભાંપર પીઠે ઝીણી પટી સીવી લઇ તેનાં છેડાપર એકેકું ઐરવણું યા બટન હોલ બનાવવું. ઝીણું ફેનસી બટન આગલા ભાગપર એકેકું તાંકવું.

છાતી આગલથી ફ્લેનલનો ભાગ એક બીજાંપર આવશે. એક ભાગને કીનારીથી અને બીજાંને બાજુએથી ટેપ સીવી લઇ બાંધી લેવા. ટેપ થોડે થોડે ખાંચે નીચે સુધી સીવવી. જુઓ આકૃતી ૪ થી. ઉપલો ભાગ પુરો થયા પછી આકૃતી મુજબનો લાગશે.


આકૃતી ૪ થી.

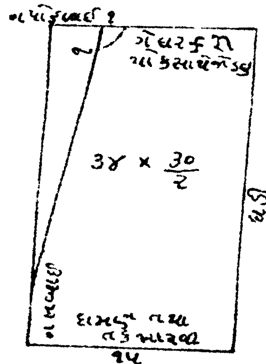
ફ્લેનલની ફરતી કીનારી શોભીતી કીનારીથી બાંધી લેવી યા "ફેધર સ્તીચ" અથવા કોઇબી ફેનસી તાંકાથી રેશમે ભરવી.

ઝભ્ભાની આગલી બાજુ તૈયાર
થયા પછીનો દેખાવ.

નાનાં બચ્ચાંનો દીવસનાં પેહરવાનો સુતરાઉ લાંબો ઝભ્ભો.

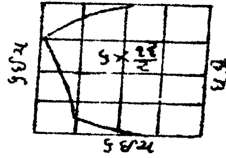
આ સુંદર ઝભ્ભા માટે ઝીણા કુમાસનું સફેદ ૩૨) થી ૩૬) ઇંચ પનેહનું ૨૧) વાર કપડું જોઇશે. તેપર છુટો લેસપીસનો યોક મુકેલો છે જે માટે લેસપીસ વાર ૦ાા) જોઇશે અથવા તો ઇનસરશનનાં પટા એક બીજા સાથે જોડી તે વાપરવા. તેમ જો હશે તો વાર ૨) ઇનસરશન જોઇશે. નહી તો ઇનસરશન અને ટક મારેલો કપડાંનો પટો બંને જોડી એક આખો ટુકડો બનાવી તે યોક માટે વાપરવો. તે માટે ઇનસરશન વાર ૧ા) જોઇશે. બાંહે અને ગલાંપર મુકવા માટે બારીક લેસ વાર ૧ા) જોઇશે.

પેહલાં સ્કર્ટ માટે કાગજનો કાપ કાહડવો. ૩૪) ઈંચ લાંબું અને ૩૦) ઈંચ પોહલું કાગજ કાપી તેને પોહલાઈએથી ઘડી વાલી દબલ કરવું. એટલે ૩૪) ઈંચ લાંબું અને ૧૫) ઈંચ પોહલું થશે કાગજ કાપતી વેલા દબલ રાખવાની જરૂર નથી પણ કપડું કાપતાં દબલ રાખવાની યાદ રાખવી. હવે દાબા હાથપર નાકેથી પોહલાઇનો ૦ા) ભાગ એટલે જો પોહલાઇ ૧૫) ઈંચ હોય તો તેનો ૦ા) ભાગ ૩ાા) ઈંચ થશે. તેટલું માપ લઈ એક તાપ મુકવી. પછી તેજ બાજુની લંબાઈએ હેઠથી લંબાઇનો ૦ા) ભાગ માપી ત્યાં બીજી તાપ મુકવી. લબાઇ ૩૪) ઈંચ હોવાથી ૮ાા) ઈંચ થશે. આ બંને તાપ પકડી ત્યા એક સર પાડવો અથવા તો પેનસીલે લાઇન દોરવી હવે બગલનો કાપ કાહડવા માટે ઉપલા પોહલાઇના ભાગપરની તાંપ આગલથી એક ઈંચ દુર એક તાપ મુકવી અને તેજ એટલે પેહલી તાંપની બરાબર ૧) ઈંચ હેઠ બીજી મુકવી. આ બંને તાંપને જોડી બગલનો ગોલ આકાર કાહડવો, બાકીનું કપડું સીધું રહેવા દેવું. તેની ગેધર કરી ચોક સાથે સાથે જોડી લેવું. આ ભાગ આગલનો થશે. પીઠ પણ બરાબર એજ માપની કાહડવી તફાવત એજ કે પીઠને બરાબર વચમાથી લંબાઇનાં ૦ા) ભાગ જેટલી એટલે ૮ાા) ઈંચ ખુલ્લી રાખવી. આગલો ભાગ બંધ રેહશે તેથી સલંગ રેહવા દેવો. પીઠ તેમજ આગલો ભાગ બંને કાપતી વેલા કપડું દબલ રાખવું. (જુઓ આકૃતી).

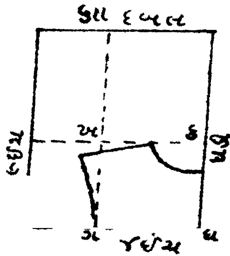


સ્કટનો આગલો
તેમજ પીઠનો ભાગ
એક સરખો.

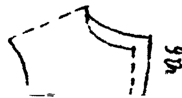
ઓહે—એ માટે કપડું ૬) ઈંચ લાબું અને ૧૨) ઈંચ પોહલું જોઈશે. પોહલાઇએથી કપડું દબલ કરી ઉપર કાગજનો કાપ મુકી કાપવું. કાગજની લંબાઇ તથા પોહલાઇ બંને ૬) ઈંચ રાખવી. કારણ કાગજ દબલ કાપવાની જરૂર નથી. પછી તેની ઘડી વાલી પોહલાઈ તેમજ લંબાઇએ એકસરખાં ચોકઠાં પાડવાં. દરેક બાજુએ ચાર ચાર ચોકઠાં થશે તેપર આકૃતી મુજબ કાપ ચીતરવો.



ઓહે.



યોકનો આગલો ભાગ.



કપાઇને તૈયાર થયલો યોક ... આ નીશાની ઘડીવાલો ભાગ બતાવેછે.

યોક—પીઠ તેમજ આગલો ભાગ એકજ ટુકડામાં કાહડવો. એથી ખભાંપર સાંધો નહી આવશે અને વધારે શોભશે. પણ તેમ કરતાં પીઠપર

કપડું આડું આવશે માટે તે ભાગ ખેંચાઇ નહી જાય તેની સંભાલ રાખવી.

બચ્ચાંની છાતીનું માપ સાધારણ રીતે ૮) ઈંચ હોયછે. અને યોકની લંબાઈ ૪) ઈંચ પુરતી થશે. પણ જો ગરમ યા તેવાંજ કોઇ સોસવાઇ જાય તેવાં કપડાંનો બનાવવો હોય તો પોહલાઇએ ૮ા) થી ૯) ઈંચ રાખવું. પેહલાં કાગજને। કાપ કાહડવો.

કાગજનું માપ—જો યોક ૮) ઈંચ પોહલો રાખવો હોય તો તે કરતાં ૧ા) ગણું વધારે મોટું કાગજ પોહલાઇએ રાખવું, અને પીઠપર બટનની પટી આવશે તે માટે ૧) ઈંચ વધારે રાખવું એટલે કે ૮) ઈંચનો અરધો ભાગ ૪ થશે. માટે કાગજ ૧૨ ઈંચ + ૧ ઈંચ પટી મલી ૧૩) ઈંચ પોહલું જોઇશે.

યોકની લંબાઇ ૪) ઈંચ છે. માટે આગલો તેમજ પીઠનો ભાગ મલી ૮) ઈંચ થશે. તે ઉપરાંત ૧) ઈંચ વધું જોઇશે કારણકે પછવાડેનો ભાગ વાંકો થવાથી ૧) ઈંચ વધારે જોઇશે. એટલે લંબાઇ ૮+૧=૯ ઈંચ થશે.

હવે ૧૩) ઈંચ પોહલું અને ૯) ઈંચ લાંબું કાગજ કાપો તેને પોહલાઇએ દબલ કરો. ઘડીવાલો ભાગ જમણા હાથપર રાખો આકૃતી ચીતારો. ઘડી આગલથી નીચેની બાજુએ ૪) ઈંચ માપ લઇ ત્યાં તાપ મુકો ૪) ઈંચ માપ અરધી છાતીનુ છે હવે એ તાંપથી લંબાઇએ ઉપર સુધી સીધો સર પાડો આ લાઇનપર બગલનો કાપ આવશે. (જુઓ આકૃતી ઉપલી). જમણાં હાથનાં ખુણાપરથી ઉપર ૪) ઈંચ (યોકની લંબાઇ) માપો અને દાબા હાથપરની લાઈન સુધી સીધો સર પાડો. હવે ક, ખ, ગ, ઘ ચોકઠાપર આગલા અરધા યોકની આકૃતી આવશે. ક, ઘ ના ત્રણ સરખા ભાગ કરી તાંપ મુકો અને ક, ખ, ના અરધે ભાગે બીજી તાપ મુકો, અને બંને તાંપની વચ્ચે ગલાનો ગોલ આકાર ચીતારો. ખ થી ૦ા) ઈંચ નીચે અને ૦ા) ઈંચ દાબી બાજુએ એક બીજી તાંપ મુકી ખભાંની લાઇન દોરો ખભાંની બાહરની પોઈંટથી ગ સુધી બગલનો કાપ ચીતારો. એ આકાર છાતી આગલનાં અરધે ભાગનાં યોકનો છે. પીઠ માટે સેહજ ફેરફાર કરી એવોજ આકાર દોરવો. તેની રીત નીચે મુજબ છે.

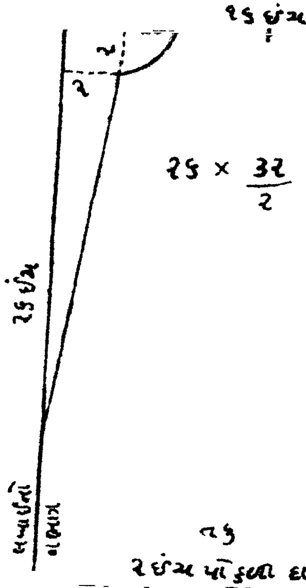
ખભાંની બરોબર લાઈને એક સર પાડી ઉપલું ખાલી કાગજ હેઠે વાલી નાંખો; અને પેનસીલની લાઇન પ્રમાણે પેહલાં બગલનો કાપ ચોવડું કાગજ પકડી કાપો. પછી હેઠેની સીધી લાઇન કાપો. હવે જમણાં હાથપરની ઘડી આગલથી સુમારે ૦॥।) ઈંચ જેટલું કાગજ છોડી સીધી ઉપર સુધી લાઇન મારી તે કાપી કાહડો. અહીંઆં કાગજનાં બેજ પડ કપાશે. ઘડીવાલો ઉપલો ભાગ કાપવો નહી. ગલું એકદમ કાપવું નહી. પેહલાં આગલા ગલાંની તાપથી ૦॥।) ઈંચ ઉપર એક બીજી તાંપ મુકી ઉપરની તાંપ સાથે ગોલ કરી મેલવી નાંખવી. જયાં ૦॥।) ઈંચની પટી છોડી છે તે ભાગ સીધો કાપવો. ચારે કાગજનાં પડ પકડી કાપવાં. એ ગલાંનો આકાર પીઠનાં ગલાંનો છે. હવે પછવાડેનાં બે પડ છુટાં કરી આગલા બે પડ પકડી આગલું ગલું લાઇન પ્રમાણે કાપવું. ખભાંનો ભાગ છુટો કરવો નહી. હવે આખું કાગજ ઉખેડીને જોશો તો આખો યોક એકજ ટુકડામાં કપાયલો જણાશે (જુઓ આકૃતી.) એજ કાગજ કપડાપર મુકી કપડું કાપવું. ગમે તો યોકને ખભાં આગલથી છુટા કરી વાપરવા. પણ સાંધા વગરનો યોક વધારે શોભશે. દરેક કાપપર ફરતી સીલાઇ રાખવી.

ગલાંપર, સ્કર્ટની હેઠે અને બાંહેપર ઝીણી લેસ મુકવી.

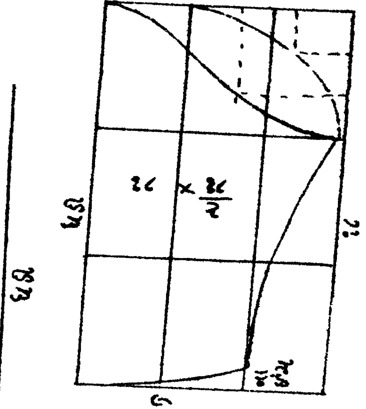
પ્રકરણ ૪ થું.

બાળકોના ફ્રોક.

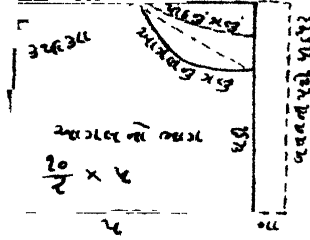
આ ફ્રોક મોટાં બચ્ચાંને લાયકનો છે. ત્રણ ચાર વરસનાં બચ્ચાંથી બાર વરસ સુધીની છોકરીઓ એવા ફ્રોક પેહરી શકેછે. નીચે આપેલું માપ ૬) થી ૭) વરસનાં બાળક માટે છે.



સ્કર્ટની પીઠ તથા
આગલનો ભાગ.



બાંહે.



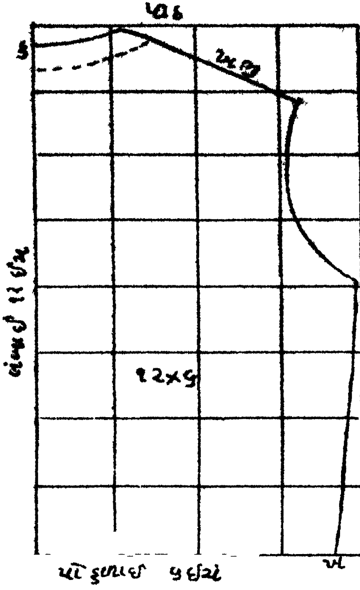
યોક.

યોક બરાબર બંધબેસ્તો લાવવા માટે પેહલાં બાળકની છાતીનું માપ લેવું. જેટલું માંપ હોય તેને અરધે ભાગે યોકની લંબાઈ રાખવી. કાગજની પોહલાઇ માપ કરતાં ૦॥) ઇંચ વધારે રાખવી, અને પીઠ માટે તે કરતાં ૦॥) ઇંચ વધારે રાખવું, જે બટનની પટી માટે રેહશે. પીઠ અને આગલો ભાગ છુટો કરવો. જો યોક એકજ ટુકડામાં રાખવો હોય તો બંને ભાગો છુટા કાપ્યા પછી ખભાં આગલથી જોડીને કપડાંપર મુકી કપડું કાપી જવું. આગલો ભાગ તદન સીધો રાખવો અને પછી બંને ખભાં સાથે જોડી મુકશો તો પીઠ વાંકી આવશે. તેમજ મુકી કાપવું. યા તો લાંબા ઝભ્ભા માટે જે યોક કાપ્યો છે તે મુજબ કાપવો.

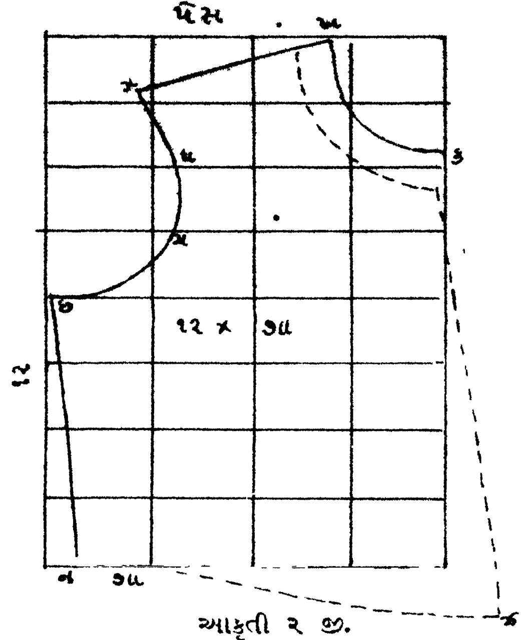
જ્યારે સ્કર્ટને બાડીસ સાથે જોડો ત્યારે આગલી બાજુએ બગલની બેઉ બાજુપર ૦॥) ઇંચ જેટલું કપડું સાદું રાખવું એટલે તેટલા ભાગપર ગેધર કરવી નહીં. પીઠપર બગલની બંને બાજુએ ૧) ઇંચ જેટલું કપડું સાદું રાખવું એકલે ત્યાં ગેધર કરવી નહી.

બાંહિ જોડતી વખતે સ્કર્ટનાં બગલનાં સાંધાથી ૧॥) ઇંચ (આગલી બાજુએ) દુર બાંહિનો સાંધો લગાડી જોડવું.

છોકરીઓના ફ્રોકની બૉડીસ.



આકૃતી ૧ લી.



આકૃતી ૨ જી.

ઉપલો નમુનો ૯ થી ૧૧ વરસની છોકરીની બૉડીસનું અસ્તર કેમ કાપવું તે બતાવેછે. એ બૉડીસ સાથે સ્કર્ટ જોડવામાં આવશે.

બૉડીસ શરીરપર બરાબર બંધએસ્તી બનાવવા માટે પેહલાં છોકરીઓનાં શરીરનું બરાબર માંપ લેવું જોઇએ. માંપ લેતી વેલાએ ટેપ ઢીલી પકડવી જોઇએ. નાની છોકરીઓનું કોઇબી માંપ તંગ લેવું નહી. નીચલાં માંપ અગતનાં છે.—

૧. **કમ્મરનું માંપ**—કમ્મરની આસપાસ ટેપ મુકી ફરતું માંપ લેવું.

૨. **છાતીનું માંપ**—બગલની હેઠેથી બરડાપરથી થઇ છાતીનું ફરતું માંપ લેવું.

૩. **પીઠની લંબાઇનું માંપ**—આ માપ માટે કમ્મરને ફરતી એક પટી બાંધવી પછી ટેપને ખભાપર ગલા આગલથી પકડી પેલી પટીની નીચે સુધી માપ લેવું. (આ વેલા સીધું ટટાર ઉભું રહેવું.)

૪. **બાંહેનું માંપ**—આ માંપ માટે હાથ ઉંચો રાખી કોણી આગલથી વાલવો. ટેપ ખભાના ઉપલા હાડકાં આગલથી પકડી કોણીપરથી થઇ કાંદી સુધી માપ લેવું.

સારા ઉધરભાવની એક આઠથી દશ વરસની ઉમ્મરની છોકરીનુ કમ્મરનું માપ ૨૪) ઈંચ, છાતીનો ઘેરાવો ૨૭) ઈંચ, પીઠની લંબાઇ ૧૨) ઈંચ અને બાંહેની લંબાઇ ૧૬) ઈંચ હોયછે. આપણી આકૃતી ઉપલાં માંપ મુજબની છે. હવે પીઠ કાપવા માટે ૧૨) ઈંચ લાબું (કારણ પીઠ ૧૨ ઈંચ લાબી છે) અને ૬) ઈંચ પોહલું એક કાગજ કાપો. છ ઈંચ પોહલાઇ શુ કારણથી લીધી તે આપણે જોઇએ. જેટલું છાતીનાં ઘેરાવાનુ માપ હોય તેનો અરધો ભાગ કરવો. પછી તેમાંથી પીઠ અને પેસના એવી રીતે ભાગ કરવા કે પીઠ કરતા પેસ ૧॥) ઈંચ વધારે મોટો આવે એટલે આખા માંપમા ૩) ઈંચનો ફેર આવશે. જેમકે અહીંઆ આપણે છાતીનો ઘેરાવો ૨૭) ઈંચ લીધો છે, તેનું અરધું માપ ૧૩॥) ઈંચ થાય. હવે ૧૩॥) ઈંચમાંથી ૧॥) ઈંચ કાહડી નાખીએ તો ૧૨) ઈંચ રહે તેના બે સરખા ભાગ કરીએ તો ૬) ઈંચ થાય તે પીઠ માટે રાખવા. બાકીના ૬) ઈંચમા પેલા કાહડી નાખેલા ૧॥) ઈંચ મુકીએ તો ૭॥) ઈંચ થાય તે પેસ માટે રાખવા. હવે પીઠનું કાગજ ૧૨×૬ ઈંચ થશે તે કાપી તેની આકૃતી મુજબની ઘડી કરો લંબાઇએ ૮) ચોકઠા અને પોહલાઇએ ૪) આવશે. ઉપરનાં ભાગપર દાબા હાથપરનું પેહલું ચોકઠું લઇ તેની લંબાઇએ ત્રણ ભાગ કરી પેહલાં ભાગપર ક નીશાની કરી તેજ ચોકઠાંના જમણાં હાથનાં ઉપલાં ખુણામાં બીજી નીશાની મુકી ગલાંનો કાપ દોરો. પછી ગલાને લગાડી તેની પાસેના બીજાં ચોકઠાંનાં નીચલા ખુણાંમાથી થઇ સેહેજ બાહર આવે (સુમારે ૦॥ ઈંચ) તેમ બીજી આડી લાઇન દોરો, તે ખભાંની લાઇન થશે. હવે લંબાઇનાં અરધા ભાગ સુધી બાંહેનો ગાલો ચીતારો. જમણાં હાથપર હેઠેનાં ચોકઠાંની પોહલાઈની લાઇનનાં ત્રણ સરખા ભાગ કરી પેહલા ભાગપર

ખ તાંપ મુકી બગલ આગલથી તે તાંપ જોડી નાંખો એટલે બગલની હેઠેનો કાપ આવશે. આકૃતી મુજબ કાપ કાપી નાંખવો.

પેસ—એને માટે કાગજ ઉપલીજ લંબાઈનું તથા પોહલાઇએ ઉપલી ગણુત્રી મુજબ ૭ા) ઈંચ રાખવું અને પીઠની માફકજ ચોકઠાંના સર પાડવા. પેહલાં ગલું ચીતરવું જમણા હાથપર લંબાઇએ ઉપરથી બીજાં ચોકઠાંપર લંબાઇની લીટીનાં ત્રણ ભાગ કરી બે ભાગ ઉપરથી છોડી નીચેનાં પેહલા ભાગપર "ક" તાંપ મુકવી. પછી પોહલાઇએ જમણાં ખુણાંપરનું પેહલું ચોકઠું છોડી બીજાની પોહલાઈની લાઇનનાં સરખા ચાર ભાગ કરી તેમાંનાં પેહલાં ભાગપર (જમણાં હાથપરથી ગણવા) **ખ** તાંપ મુકી આકૃતી મુજબ ગલાનો ભાગ ચીતારવો. હવે દાબા હાથપર ઉપલું ચોકઠું લેવો. તેની પોહલાઇએ ચોકઠાંની નીચલી લાઇનનાં સરખા ચાર ભાગ કરી તેનાં પેહલા ભાગથી ચોકઠાંની લંબાઈનાં ચોથા ભાગની ઉચાઈ સુધી એક તાંપ **ગ** મુકો. **ખ**, **ગ** જોડી નાખો એટલે ખભાની લાઇન આવશે. **ઘ** અને **ચ** તાંપ પણ ચોકઠાંની પોહલાઇએ ચોથા ભાગપર મુકી છે. પેસની લંબાઇએ અરધા ભાગપર **છ** તાંપ મુકી છે. **ગ**, **ઘ**, **ચ**, **છ**, જોડી નાખો એટલે બગલ આવશે.

જ તાંપ નીચલાં ચોકઠાંની પોહલાઇનાં ત્રીજા ભાગપર મુકી છે.

છ, **જ** જોડો એટલે બગલનો કાપ આવશે.

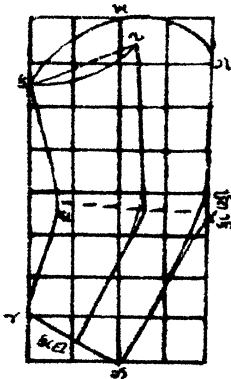
ઘણી વેલા પીઠની કમ્મર સુધીની લંબાઇનાં માપ કરતાં પેસના આગલા ભાગપરની કમ્મર સુધીની લંબાઇ ૦ા) થી ૧) ઈંચ સુધી લાંબી હોયછે. કોઇ કોઇ વેલા બંને સરખી રહેછે. તેનું માપ ખભાની (ગરદન આગલની) **ખ** તાંપથી હેઠે સુધી લઈ (કમ્મરપર બરાબર પટી બાંધી માપ લેવું) તે માંપ મુજબની તાપ **ઝ** મુકવી અને આકૃતીમાં મીંડાવાલી લાઇન મુકી છે તે મુજબ કમ્મરની લાઈન ચીતારવી. કેટલાંક બચ્ચાંઓની કમ્મર છાતીનાં ઘેરાવા જેટલીજ મોટી હોયછે અને કેટલીક વેલા તો તેથીબી મોટી હોયછે. તેમ હોય ત્યારે પીઠપર બગલની હેઠેનો કાપ કાહડયો છે તેનો વાંક થોડોજ રાખવો એટલે ચોકઠાં આગલથી સુમારે ૦ા) ઈંચ યા તેથીબી સેહજ ઓછો રાખવો અને પેસપર આગલની સીધી બટનની પટી છે તે ભાગપરથી સેહજ વધારી તે પટીનો ભાગ હેઠેથી સુમારે ૦ા) ઈંચ

યાને ૧) ઈંચ છોડી દોરવો. જુઓ આગલની બાજુપર મીંડાની લાઈન. હવે પેસ અને પીઠ બંને ખલાસ થઇ છે તે લાઇન મુજબ કાપી કાહડવી. આ કાપનું ગલું ઉચું આવશે તે જો વધારે નીચું જોઇતું હોય તો પેસપર ક આગલથી ০।) યા ০॥) ઈંચ યા તેથીબી વધારે જેટલું જોઇએ તેટલું નાચે કરવું. આ બૉડીસ પેટીકોટની બૉડીસ માટે પણ કામ લાગશે. તે માટે જો ગલું વધારે નીચું જોઇએ તો મીંડાની લાઇન મુજબ કરવું.

બાંહે જો લુઝ જોઈતી હોય તો બચ્ચાના ફ્રોક માટે આગલ બતાવી ગયાં છે તે મુજબ કાપવી. પણ જો તાઈટ જોઇએ તો નીચે આપેલી આકૃતી મુજબની બનાવવી.

પહેરનારના હાથનું ઉપર લખવા મુજબ માંપ લેવું. તેમ જો બની નહી શકે તો પેસની લબાઇ કરતાં ૧૩/૪ લંબાઇ વધારે લેવી.

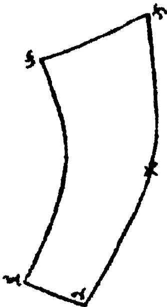
પોહલાઈ માટે પહેરનારનાં બગલનાં ગાલાનું ઢીલું માપ લેવું. અને તેનો અરધો ભાગ કરી કાગજની પોહલાઇ તેટલી રાખવી. જો માપ નહી લેવાઇ શકાય તો છાતીના ઘેરાવાનું જે માપ હોય તેનો ચોથો ભાગ લેવો. પાસે આપેલી આકૃતીમાં બાંહેની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ અને પોહલાઈ ૬॥) ઈંચ રાખી છે. એ માપનું કાગજ લઈ તેની ઘડી કરી લંબાઇએ ૮) ભાગ અને પોહલાઇએ ૪) કરો અને બાહેનો ઉપલો ભાગ ક, ખ, ગ ચીતારો. ક ઉપરથી દાબા હાથે બરાબર ૧॥) ખાંચાપર છે. ખ પોહલાઈની અધવચે અને ગ જમણાં હાથનાં પેહલાં ખાંચાની લંબાઇએ ત્રણ ભાગ કરી ઉપરથી બીજા ભાગપર. હવે કાંદીનો ભાગ લેવો. જ દાબા હાથનાં હેઠેનાં પેહલા ખાંચાંનાં ઉપલાં ખુણાપર, ઝ નીચેની પોહલાઇએ બરાબર વચમાં. જ, ઝ, જોડી નાંખો તે કાંદીનો ભાગ થશે. બાહે કાપીને સીવ્યા પછી એ ભાગની પોહલાઇ જો પુરતી નહી માલમ પડે તો જ આગલથી જરા ০।) થી ০॥) ઈંચ યા તે કરતાંબી વધારે લાઈન બાહર કાહડવી અને પછી જેમ જ, ઝ ની અધવચે વચલી લાઇનની તાપ મુકી છે તેમ તે વધારેલી લાઈનની અધવચે મુકવી એટલે



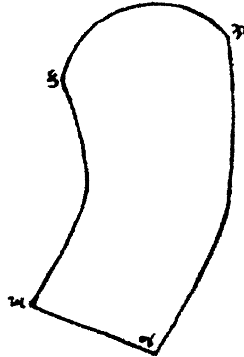
બાંહે
આકૃતી ૩ જી.

કાંદીનું અરધું માપ આવશે. એજ અરધું માપ કોણી આગલથી માંપી વચલી લાઇનપર મુકવું અને તેજ મુજબ ઉપર પણ મુકી વચલી લાઇન દોરી જવી. એ ખુલાસો કાંદીનો ભાગ વધારવો હોય તો તે માટે છે. નહી તો આકૃતી મુજબ કાંદીની લાઇન દોરી કોણી માટે તાંપ મુકો. એ તાંપ મુકવા પેહલાં કોણીનું માપ લેવું જોઇએ. જો તેમ નહી બની શંક તો કાગજની જેટલી લંબાઈ લીધી હોય તેનાં પાચ સરખા ભાગ કરવા જેમકે કાગજની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ છે તો એક એક ભાગમાં સવાત્રણ ઈંચમાં સેહેજ ઓછું આવશે. ઘણાં ઝીણાં વીભાગો છોડી દેવા તેથી કાંઇ સીવામણમાં ફેર પડશે નહી. યાને ટેપનું માપ લઇ તેને વાલીને પાંચ ભાગ કરવા તે વધારે સેહેલ પડશે. હવે ઉપલા પાચ ભાગમાથી જમણાં હાથની નાંકેની લાઇનપર છેક ઉપરથી ત્રણ ભાગ છોડી તાંપ મુકવી એટલે ૯ાા) ઈંચની સેહજ અંદર એક તાપ મુકવી. પછી ઝ થી કોણીપરની તાપને સીધી લાઇન દોરી જોડવી. હવે દાબા હાથપરની લાઇન લેવો. ક અને જ નું માંપ લઇ બરાબર અધવચે એક તાંપ મુકો અને જે ચોકઠાંપર એ તાપ આવે તે ચોકઠાનાં પોહલાઇએથી ત્રણ ભાગ કરી, કાગજની કીનારી આગલથી બે ભાગ છોડી ઘ તાંપ મુકો. જ, ઘ, ઘ, ક જોડી નાખો, પછી જમણા હાથપરથી ઉપલો પેહલો ખાંચો છોડી પોહલાઇપરનાં બીજા ખાંચાપર લંબાઇએ ત્રણ ભાગ કરી ગ ની સીધી લાઇને ટ તાંપ મુકો અને ક, ટ જોડી નાખો. એજ મુજબ કોણી આગલની તાપને ઘ સાથે જોડો. બરાબર ટ આગલથી એક સીધી લાઈન હેઠે ઉતરી આ લાઈનપર એક તાંપ મુકો પછી તેને કાંદીની અધવચની તાંપ સાથે જોડી નાંખો. ઘ થી કોણી સુધીની આડી લાઇનપર જે તાંપો આવી છે ત્યાં લાઇનનાં જોડાણથી અ-ણીવાલાં ખુણાં બનશે. તેને

આકૃતી ૪ થી.



તાઇટ બાંહેનો હેઠલો ભાગ.

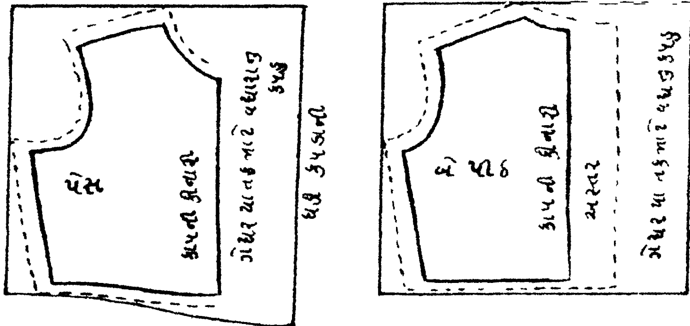


તાઈટ બાંહેનો ઉપલો ભાગ.

ગોલ કરી નાંખો. તેજ મુજબ ક, ટ લાઇન હેઠે સેહજ ગોલ વાંક કાહડો. હવે નીચે મુજબ બે કાપો છુટા કાહડવા. પહેલાં મોટો કાપ કાપી તેપર નાના કાપની જે આકૃતી રેહશે તે બીજાં કાગજપર કાહડવી તે માટે તલીએ એક બીજું કાગજ મુકી તેની સાથે મોટો કાપ પીન કરવો અને નાના કાપની પેનસીલની લાઈન પ્રમાણે તેપર કાતરની અણી મારી જવી અથવા તાંચણીએ આંધરા પાડવાં પછી પીન કાહડી લેવી એટલે નીચેનાં કાગજપર નાનાં કાપની આકૃતી મુજબનાં આધરા પડેલા માલમ પડશે તેપર પેનસીલે લાઇન મારી જવી અને તે લાઇન મુજબ કાપ કાપી કાહડવો.

સીવવાની રીત—આ કાપો બોડીસનાં તેમજ બાહેનાં કપડાંપર મુકી કાપતી વેલા બધી બાજુએથી ફરતી સીલાઈ રાખવી. કપડું દબલ રાખી કાપવું. કપડાની લંબાઇએ કાપની લંબાઈ ગોઠવવી ૩૦) ઈંચ પનેહનું ૪ા) થી ૫) વાર કપડુ જોઇશે દબલ પનેહ હશે તો ૨ા) થી ૩) વાર જોઇશે. પીઠ અને પેસપર ટક લેવી હોય યાને ગેધર કરવી હોય તો તે માટે જોઈતું કપડું વધારે રાખવું. જુઓ નીચલી આકૃતીઓ. એમાં જે મીંડાંની લાઇન દીસે

આકૃતી ૫ મી.



છે તે અસ્તરપર રાખેલી સીલાઈ છે. બાહરની લાઇન તે ઉપલું કપડું છે. પેહલાં કાપ મુકી મીંડાંની લાઈન મુજબ અસ્તર કાપવું. પછી અસ્તરપરથી ઉપલું 'કપડું' કાપતી વેલા પેહલાં જોઇએ એટલી કપડાની પોહલાઇ અને લંબાઇ રાખી સીધો કટકો ફાડી લેવો અને તેપર ટક, પ્લીટ, યા

ગેધર જે જોઇએ તે ગોઠવી તૈયાર કરી તેપર અસ્તર ગોઠવી તે મુજબ કાપવું. ટક મારયા આગમજ ગલું, ખભું યા બીજી બાજુ કાપવી નહી. પેહલાં અસ્તર સાથે કપડાંને ફાંકી જવું. ગેધર યા ટક ગલાં યા ખભાં જયાંબી બેસાડવી હોય ત્યાં બરાબર બેસાડી અસ્તર સાથે ફાંકી લેવું. બરાબર થયા પછી સંચાપર મુકવું. બટનની પટી પીઠપર એક ઇંચ પોહલી રાખવી. બોડીસ તૈયાર થયા પછી તેનાં નીચલા ભાગ સાથે સ્કર્ટ જોડી નાખવું. જો કેમ જોડવાનું તે સમજ નહી પડે તો એક તૈયાર સીવેલો ફ્રોક લઇ તેમાં જોઈ તે મુજબ કરવાની કોશેશ કરવી. સ્કર્ટ માટે જેટલી લંબાઇ જોઇએ તેટલી લંબાઇનાં પનેહનાં બે યા ત્રણ ટુકડા લેવા. પોહલાઇનો આધાર ઘેરાવો જેટલો રાખવો હોય તેપર રેહશે. પછી તે ટુકડાને જોડી નાખી નીચે ટક મારી પોહલી દામણ સીવવી. કમ્મર આગલથી ફરતી પોહલી પ્લીટ મારી બોડીસનાં અસ્તર બરાબરનો ઘેરાવો રાખી જોડી નાખવું.

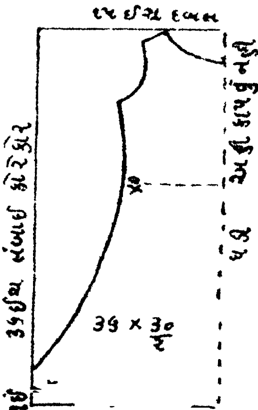
બાંહે—તે પણ પેહલાં અસ્તરની કાપી કપડા સાથે બેઉ ભાગો ફાકવા. પછી આકૃતી ૪થીમાં નાના ભાગની ક, ખ લાઇન છે તેને મોટા ભાગની ક, ખ, લાઇન સાથે જોડી નાંખવી પછી જ, ઝ લાઇનો જોડવી. તે એવી રીતે જોડવી કે જ, આગલથી કોણી × સુધી ફાંકવી અને ઝ આગલથી કોણી × સુધી ફાંકી જવું. × આ નીશાની આગલ બંને બાજુએ થોડો ખાંચો સુમારે એક ઈંચ જેટલો નાના કાપમાં રેહવા દેવો. મોટા કાપપર કપડું વધારે રહેલું માલમ પડશે તેની ઝીણી ઝીણી ગેધર લઈ નાનાં કાપનાં ખાંચામાં બેસાડી ફાંકી જવું. હવે ક, ખ સાધાં આગલથી બાંહેને સીધી રાખી તેબલપર મુકી જોશો તો મોટા ભાગપરનો જ, ઝ, સાધો ફેરવાઇને નાનાં ભાગપર બેઠેલો માલમ પડશે. બાહેમાં ફાંકતી વેલા જરાબી બોલ નહી આવવી જોઇએ. બરાબર થયા પછી સંચાપર મુકી દેવી.

બોડીસ સાથે બાંહે જોડતી વેલા ક, ખ, સાંધાને પેસનાં બગલનાં કાપથી ૨) યા ૨।।) ઈંચ દુર રાખી ગાલામાં ફાંકી જવી. ફાંકતી વેલા જોવું કે બાંહેનો ઉપલો ભાગ આગલી બાજુએ એટલે ખભાંપર અને નીચલો નાના કાપવાલો ભાગ બગલની બાજુએ હેઠે આવેછે કે નહી. જો તેમ નહી હશે તો બાંહે ઉંધી આવશે તે બરાબર જોઇને લેવું. ડાબી જમણી બાંહે ભેલાય નહી તેની સંભાલ રાખવી. જો ગાલા કરતાં બાહે મોટી હોય તો ખભાંની બંને બાજુપર સેહજ ગેધર લેવી. ફાંકીને પેહરાવી જોવી. હાથ સીધો લાંબો કરી જોવું કે બરાબર

અંગોઠાની સીધી લીટીમાં બાંહેનો ક, ખ, સાંધો આવેછે. જો તેમ આવશે તો બાંહે બરાબર જોડાયલી હશે તે સાંધો જો હેઠે ઉપર ખસી ગયો હશે તો બાંહે પહેરયાં પછી ખેંચાયા કરશે અને વાકી ચુકી લાગશે માટે જો એ સાંધો બરાબર નહી હોય તો તે કયાં આવવો જોઇએ તે જગાપર બરાબર તાચણી મારી બાંહે ફ્રાકેલી ઉખેડી પાછી ફાંકવી. ઉપર લખ્યું છે કે બાંહેનો સાંધો બગલના કાપથી ૨) યા ૨॥) ઈંચ દુર રાખવો. તે ચોકસ કયા માપે રાખવો તે પહેરયા પછી માલમ પડશે. માટે હમેશાં સાચો મારયા આગમજ બાંહે ફ્રાકને પહેરી જોવી અને તે માપ નોંધી લેવું. હવે સઘલું બરાબર થયા પછી જોઇએ તે મુજબ ગલાપર, હાથપર લેસ મુકવી.

છોકરીઓના પેટીકોટ.

આ પેટીકોટમાં આગલો ભાગ સ્કર્ટ અને બોડીસનો સલંગ એક ટુકડામાં રાખવામાં આવ્યો છે. જ્યારે બોડીસની પીઠના બે ટુકડા તેમજ સ્કર્ટનો પછવાડેનો ભાગ અલગ છે. ઘણું કરીને આખી બોડીસ છુટી સીવી તેને સ્કર્ટ સાથે ફરતી જોડી નાંખવામાં આવેછે અને સાંધા ઉપર પટી મુકવામાં આવેછે પણ તે રીત કરતાં ઉપલી વધારે સારી લાગેછે. અને તે બનાવવાની રીત પણ સેહલી પડેછે. ગયા પ્રકરણમાં ફ્રાકની બોડીસ આપી છે તે બોડીસનાં કાપ વાપરવા. એ પેટીકોટ કોઈબી કપડાંનાં બનાવી શકાશે. તે માટે કેટલું કપડું જોઇએ તે કપડાંના પનેહપર આધાર રાખેછે. પેહલાં ખભાંથી તે જેટલો નીચો પેટીકોટ જોઇતો હોય તેટલું નીચે માપ લેવું. તે ઉપરાંત સીલાઇ, દામણ, ટક અને જો ફ્રીલ રાખવી હોય તો તે સઘલાંની ગણત્રી કરી ઉપલાં માપમાં ઉમેરવી. આ માપ જે આવે તે કરતાં બેવડી લંબાઇનું કપડું જોઇશે.



એટલે ૩૦ ઈંચ પનેહનું કપડું ૧॥) થી ૨) વાર, આંઠ, નવ વરસની ઉંચા કદની એટલે ૪) ફીટ ઉંચી છોકરી માટે જોઈશે.

ઉપલી આકૃતીમાં એક વાર કપડાંને પનેહમાંથી દબલ કરી મુક્યું છે તેપર બોડીસનો પેસ પીન કરી તેનાં બગલ હેઠેના કાપ નીચે × આ નીશાનીથી કપડાનાં નીચલા ભાગપર કોરેકોરની લાઇને એક ઇંચ છોડી × એવી બીજી તાપ છે. તે બંને તાપો વચ્ચે ઉપર બતાવા મુજબ કાપ દોરવો અને તલીએના ભાગને ગોલાસપર લઈ ધીમે ધીમે સીધી લાઇન સાથે મેલવી દેવો. ધ્યાનમાં રાખવું કે એ નીચલો ઘેરાવો છાતીની પોહલાઇનાં માપ કરતા ઓછામા ઓછો દબલ હોવો જોઇએ. આપણા પેસના કાપમાં છાતીની પોહલાઇ ૭ા) ઇંચ રાખી છે, માટે સ્કર્ટનો નીચલો ભાગ ૧૫) ઇંચ હોવો જોઇએ. સાઇડનો કાપ દોરતી વેલા નીચેથી કોરેકોરપર થોડો ભાગ એટલે જેટલો દામણ અને ટકમાં વલાય એટલો ભાગ સીધો રાખવો. તેમ કરવાથી દામણ વાલતી વેલા ખોલ આવશે નહી. આકૃતીમા વચ્ચે જે મીંડાની લાઇન છે તે કમ્મર અથવા તો બોડીસનો નીચેનો ભાગ બતાવે છે. જમણાં હાથપરની સીધી લીટી કપડાંની ઘડી બતાવેછે. બધી બાજુએ ફરતી સીલાઇ રાખવી.

ગલાં તથા બગલનાં ગાલાની સીલાઈ ૦ા) ઇંચ.

બગલ હેઠેનાં કાપ તથા ખભાંની સીલાઈ ૦ાા) ઇંચ.

પીઠપર બટનની પટી આગળ સીલાઇ ૨) ઇંચ.

પીઠનાં નીચલાં ભાગપર સીલાઇ ૦ા) ઇંચ.

સ્કર્ટની હેઠે દામણ તથા ટક માટે સીલાઇ જેટલી જોઇએ એટલી.

પીઠનાં જે ભાગપર હોલ કરવાનાં હોય તે ભાગપર ૨) ઇંચ પટીની જરૂર પડશે નહી માટે કાપ પ્રમાણે કપડાંપર જે સીધી લાઇન દોરી હોય (જુઓ આકૃતી ૧ લી) તે લાઇનપરથી સર પાડી ૧ા) ઇંચ માપી બાકીનું કપડું ફાડી નાંખવું. બીજા પીઠનાં ભાગપર બટન આવશે તે પટી હોલવાલી પટીની બરાબર હેઠે જશે માટે તે પટી કાપની લાઇનથી આશરે ૦ાા) ઇંચ માપી ત્યાં બીજો સર પાડવો અને આ સર આગલથી બાકીનું કપડું નીચે વાલી લઈ પેલી પેનસીલે મારેલી કાપની લાઇન છે તેના અડસટે ફાંકી જવી.

સ્કર્ટનો પછવાડેનો ભાગ ઉપલા આગલનાં ભાગ કરતાં ૦ા) ઇંચ લાંબો રાખવો. એ ૦ા) ઇંચ ગેધર કરી પીઠ સાથે જોડતી વેલા દબાશે. પોહલાઇએ

એટલોજ એટલો સીધો પનેહજ રેહવા દેવો. લંબાઇનું માંપ લેની વેલા આગલા ભાગપરની × × આ નીશાનીઓ વચ્ચેનાં કાપની લંબાઇ લેવી.

પીઠનો કાગજનો કાપ મુકી ઉપર લખવા મુજબ સીલાઇ છોડી સીવી જવું. ગલું બંને પીઠ અને પેસનું જોઇએ એટલું નીચે રાખવુ. તેપર મુકવાની પટી આડકત્રાં કપડાંપરથી કાપવી એટલે બરાબર બેસશે અને ગલાંપર ખોલ આવશે નહી. બગલના ગાલાનીબી પટી તેવીજ લેવી.

સ્કર્ટપર પીઠે બરાબર વચ્ચેથી સ્કર્ટની લંબાઇના ત્રીજા ભાગ જેટલો લાંબો કાપ મુકવો. આ કાપની બંને બાજુ બટનની જેમ પટી મુકીએ છીએ તેમ સીવી લેવી.

સ્કર્ટનાં પછવાડેનાં ભાગપર ગેધર કરી પીઠ સાથે જોડવો. કોરે કોર આગલથી ૦ાા) ઈંચ જેટલો ભાગ બંને બાજુપર સાદો રેહવા દેવો. ઉલટી બાજુએ સાધાપર સીધી પટી ગેધર સાથે સીવી લેવી અને પછી તેને બોડીસના ભાગપર વાલી ઓટી જવી. એથી સાંધા સફાઇદાર લાગશે.

ઉપર લખવા મુજબ કટલીક વેલા બોડીસ અને સ્કર્ટ છુટા રાખી તેને સીવીને જોડવામા આવેછે. એવા પેટીકોટ માટે સ્કર્ટનું કપડું તદન સીધું પુરતી લંબાઇનું રાખવું પોહલાઇ માટે બે યા ત્રણ પનેહ (જેટલી પોહલાઈ જોઇતી હોય તે મુજબ) સીધા કટકા રાખી સાથે જોડી નાખવા. ફરતી ગેધર કમ્મરપર કરવી અને બોડીસ સાથે જોડી નાંખવું.

છોકરીઓનો નાઇટ ગાઉન.

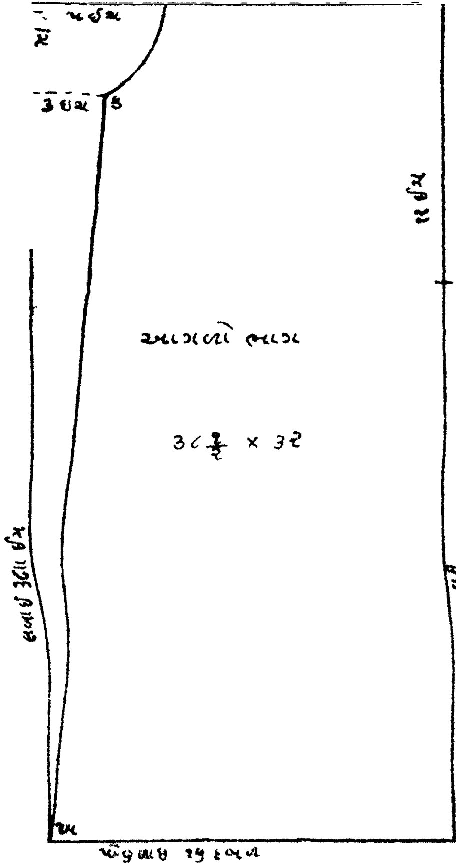
આ નાઈટ ગાઉન ઉચા કદની દશથી બાર વરસની ઉમ્મરની છોકરી માટે છે. એ માટે પેહરનારની લંબાઇનું માંપ ગલાં આગલ ખભાંના સાંધા આગલથી નીચે જમીન સુધી લેવું. તે માટે ૩૨) ઈંચ પનેહનું ૩) વાર કપડું જોઇશે. જો લુઝ બાંહે કરવી હશે તો થોડું વધારે જોઇશે. (સુમારે ૫ ઈંચ).

૧૫) ઈંચ લાંબો ટુકડો યોક માટે ફાડી કાહડો.

બાંહે માટે ૧૬) ઈંચ લાંબો ટુકડો કાહાડો.

બાકી જે કપડું રહે તેનાં લંબાઇએથી બે સરખા ટુકડા કરી એક કટકો આગલા ભાગ માટે અને બીજો પીઠ માટે રાખવો દરેક ૩૮ાા) ઈંચ લાંબો આવશે.

આકૃતી ૧ લી.



નાઈટ ગાઉન.

આગલો ભાગ— ઉપલા ટુકડામાંથી એક લઇ તેને દબલ કરવો. પછી પાસેની આકૃતી મુજબ ચીતારવો. ક, ખ વાલો સાઇડનો વાંક કાપતી વેલા નીચેનાં ખુણાંપરથી એટલે ખ આગલથી સુમારે ૧ાાા) ઈંચ જેટલો કટકો સીધો કાપી પછી વાંક લઈ લેવો. એ કટકો સીધો રાખવાની મતલબ એ કે નીચેની દામણ વાલતી વેલા તે ભાગપર ખોલ નહી આવે અને સીધો બેસે. જો ૦ાાા) ઈંચ દામણ પોહલી રાખવી હોય તો તેટલીજ પોહલાઇ પછવાડેથી વલશે અને ૦ા) ઈંચ અંદર દાબવામાં જશે માટે ઉપર લખવા મુજબ ૧ાાા) ઈંચનો કટકો સીધો રાખવો.

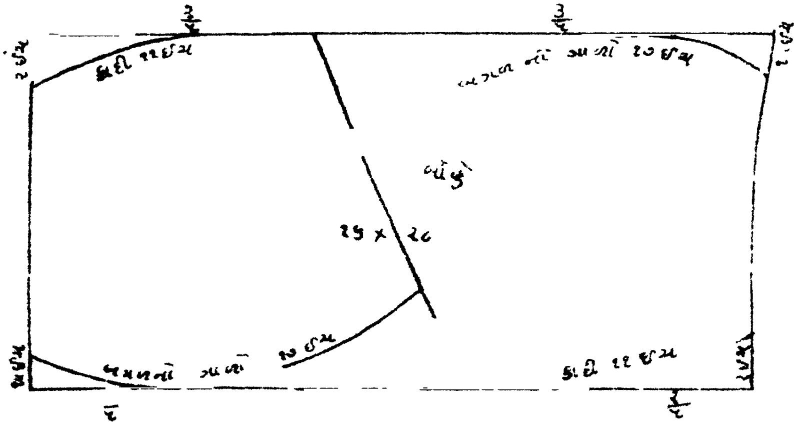
ગલાં આગલનો ખુલ્લો ભાગ—એ માટે ઘડી વાલેલા ભાગપર છેક ઉપરથી ૧૨) ઈંચની લંબાઇએ કાપવું. ઘડી ખોલ્યા પછી એ ૧૨) ઈંચવાલો ભાગ બરાબર વચ્ચે આવશે.

પીઠ—પીઠ બરાબર આગલા ભાગની માફકજ કાપવી. ફક્ત વચ્ચેથી કાપવી નહીં.

બાંહે—૧૬) ઈંચ લાંબા અને ૨૮) ઈંચ પોહલા ટુકડામાંથી કાપવી. (જુઓ આકૃતી ૨ જી).

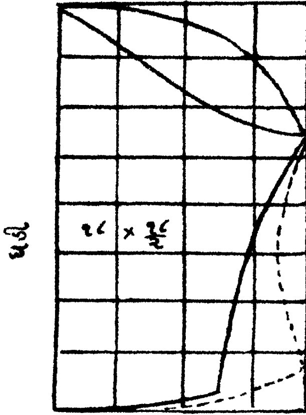
બીશપ સ્લીવ કે જે આપણા લોકો સાધારણ રીતે "લુઝ" બાહેને નામે ઓલખેછે તેવી જો બાંહે કાપવી હોય તો તે માટે પાચ છ ઈંચ કપડું વધુ જોઇશે તે ત્રીજી આકૃતી મુજબ કાપવી.

આકૃતી ૨ જી.



બાંહે જમણી તથા ડાબી.

આકૃતી ૩ ૭.



લુઝ બોહે.

આકૃતી ૨૭ પ્રમાણે બોંહે કાપવાની સમજ—બોહેની લંબાઇ ૧૬) ઇંચ અને પોહલાઇ બંને બોહે મલી ૨૮) ઇંચ છે. એટલે લંબાઈ કરતાં બંને બોંહેની પોહલાઇનું સામટું માપ ૧૨) ગણું વધારે થશે. જો એ કરતાં નાના બચ્ચાંની એટલે ચાર પાંચ વરસનાં બચ્ચાંની બોંહે કાપવી હોય તો લંબાઇ કરતાં પોહલાઈ દબલ રાખવી. હવે પોહલાઇનાં એટલે ૨૮) ઇંચનાં પાંચ સરખા ભાગ કરી તેમાનાં બે ભાગ ઉપરની લાઇનનાં દાબા હાથનાં ખુણાંપરથી માંપી એક તાંપ મુકવી. એજ લાઇનનાં જમણાં હાથનાં ખુણાંપરથી માપીશું તો ત્રણ ભાગ રેહશે. હવે એની બરાબર હેઠેની સીધી લાઇનપર દાબા હાથનાં ખુણાંપરથી ત્રણ ભગ જેટલું માપ લઇ એક તાંપ મુકવી. એજ લાઇનપર જમણાં હાથનાં ખુણાપરથી માંપીશું તો બે ભાગ આવશે. ઉપર અને હેઠેની બંને તાંપોને જોડી નાંખો એટલે વચ્ચે એક આડકત્રી લાઇન આવશે. દાભા હાથનાં ઉપરના ખુણાંપરથી ૨) ઇંચ હેઠે ઉતરી એક તાંપ મુકી તેને ⅖પર મુકેલી તાંપ સાથે ગોલ ધાટ કરી જોડી નાખો એટલે કાદીનો ભાગ દોરાશે. જેનું માપ ૧૧) ઇંચ જેટલું થશે. એજ મુજબ જમણાં હાથપરના નીચેના ખુણાંથી ૨) ઇંચ ઉપર માપી એક તાંપ મુકી તેને નીચલા ⅗ ભાગ સાથે જોડી બીજી બોહેની કાંદીનો ગોલ આકાર કાહાડો પછી બગલનો ગાલો ચીતારો. તે માટે દાબા હાથનાં નીચલા ખુણાપરથી ૧॥) ઇંચ ઉપર માપી એક તાંપ મુકો, તે તાપથી એજ સીધી લાઇનપર કાંદીની જે પેહલી તાપ મુકી છે ત્યાંસુધી માંપ લેવો અને જે માંપ આવે તેટલુંજ કાદીની લાઇનનાં બીજાં છેડાપરની તાંપથી નીચે આડી વચ્ચેની લાઇનપર માંપ લેવો. હવે નીચેથી ૧॥) ઇંચ છોડી જે તાંપ મુકી હતી ત્યાથી આ છેલ્લી તાંપ સુધી ગોલ આકાર કાહડી બગલનો ગાલો ચીતારો. એનું માપ ૧૭) ઇંચ આવશે. એજ મુજબ જમણી બાજુની બોંહેને બગલનો ગાલો ચીતારો. તે માટે

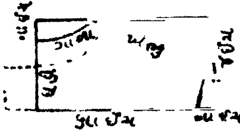
જમણી બાજુના ઉપલા ખુણાંપરથી ૧॥) ઈંચ હેઠે ઉતરી તેજ લાઇનપર કાંદી માટે જે પહેલી તાપ મુકી છે તે સીધી લાઇનનું માપ લઇ તેજ માપ આડકત્રી લાઇનપર હેઠથી માપીને મુકો, અને બંને તાંપો જોડી બગલનો બીજો ગાલો ચીતારો, તેનું માંપ ઉપર મુજબ ૧૭) ઈંચ થશે હવે વચ્ચેની આડકત્રી લાઇન કાપી કાહડો એટલે બંને બાંહે છુટી પડશે. પછી કાંદી તેમજ બગલની લાઇનપરથી બંને કાપો કાપી કાહડો. એ બાંહે નાઇટ ગાઉનનાં ગાલામાં જોડતી વેલાએ એવી રીતે મુકવી કે તેનાં સાધાપરનો આડકત્રો ભાગ હાથના હેઠલા ભાગપર આવે અને સીધો ભાગ ઉપલા ભાગપર આવે. એવી રીતે કપાયલી એક બાંહે કપડાંની ચટી બાજુએ અને બીજી ઉલટી બાજુએ આવશે, માટે જે કપડાંની ચટી અને ઉંધી બાજુ ન જણાતી હોય તેવા કપડાપર એ રીતે કાપવું. અથવા તો બે નાઇટ ગાઉનની બાંહે સાથે કાપવાથી બરાબર આવશે.

ત્રીજી આકૃતી—લુઝ બાંહેની છે. તે આકૃતીમાં જોઇ સીધી લાઇન મુજબ યા મીડાવાલી લાઇન મુજબ કોઇબી રીતે કાપવી. સીધી લાઇને કાપવાથી નીચલા ભાગપર ઓછી ગેધર આવશે. મીડાંવાલી લાઇન મુજબ વધારે ગેધર આવશે અને આખી બાંહે વધારે પોહલી લાગશે. જ્યારે પહેલી રીત મુજબ નીચેથી સાંકડી થશે.

યોક—આગલનો તેમજ પીઠનો યોક બંને એકજ ટુકડામાંથી કાહડયા છે. એટલે ખભાં આગલથી સાંધા આવશે નહી. એ સાધા વગરનો યોક કાપવાની રીત અગાઉ બચ્ચાનાં લાબા ઝભ્ભામા આપી છે (પાનું ૨૩ મુ) તે જુઓ આ યોકની લંબાઈ પણ ૪) ઇંચ રાખવી. પોહલાઇમાં ફેર આવશે તે માટે પહેરનારનું માપ લેવું. પહેલાં પીઠનો કાપ કાહડવો કારણ પીઠ બંધ આવશે અને આગલો ભાગ ઉઘાડો રેહશે તે માટે પીઠના ગલાં આગલથી ૪) ઈંચિ હેઠે ઉતરી પીઠની પોહલાઇનું માંપ લેવું. નમુનાંમાં પીઠની પોહલાઇ ૧૨) ઈંચિ લીધી છે. તે માટે પોહલાઇએ કાગજ ૧।) ગણું વધારે જોઇશે એટલે ૧૫) ઇંચ. અને લંબાઇએ માપ કરતાં દબલ રાખી ૧) ઈંચ વધુ લેવું, એટલે યોક જો ૪) ઈંચ લાબો હોય તો કાગજ ૯) ઈંચિ જોઇશે. પછી નીચે આપેલી આકૃતી મુજબ પીઠ ચીતારી અગાઉનાં પ્રકરણમાં સમજાવ્યા મુજબ આગલો ભાગ કાપી કાહડવો બીજી રીત નીચે મુજબ છે તે જો સહેલ પડે તો તે મુજબ કાપો. લંબાઈનું માપ ૪) ઈંચિ, પોહલાઇ ૧૨) ઈંચ, પોહલાઇએ

૧) ઇંચ કાગજ વધારે રાખો કારણ ખભું માંપ કરતાં ૦॥) ઈંચ બાહર આવશે. પોહલાઇએથી કાગજ દબલ કરો એટલે કાગજની પોહલાઈ ૬॥) ઇંચ થશે. પછી આકૃતી મુજબ કાપી 'કાહડો તેમાં જે મીંડાની લાઈન મુકી છે તેપર હમણા ધ્યાન આપવું નહી. ફકત સીધી લાઇન મુજબ કાપી જવું. જમણાં હાથની ઉભી સીધી લાઇનના ૩) સરખા ભાગ કરી તેમાના પેહલા ભાગપર ખભાંની તાંપ છે. હવે એ કાપ કરતાં લંબાઇ તેમજ પોહલાઇએ વધારે મોટું બીજું કાગજ લેવો,

પીઠનો યોક.



અને તેને પોહલાઈએથી દબલ કરી તેની ઉપર ઉપલો પીઠનો કાપ દબલજ વાળાને મુકો, અને ડાબા હાથપરની ઘડી તથા ગલાંના કાપ સીવાય બધી બાજુએથી ફરતી લાઇન આકૃતી મુજબ મારી જાવો. ઘડી આગલથી ૧) ઇંચ છોડી જેમ મીંડાની લાઇન મારી છે તેમ; તથા ગલું પણ મીડાની લાઇન મુજબ નીચેના કાગજપર ચીતારી તે કાગજને પેનસીલની લાઈન મુજબ કાપી કાહડો, એટલે આગલો યોક છુટો નીકલશે. એ બંને યોકને જો છુટા પાડયા વગર કાપવા હોય તો કપડું કાપતી વેલા ખભાં આગલથી જોડીને મુકવા. એવી રીતે મુકવા કે પીઠ સીધી રહે અને આગલો ભાગ વાંકો આવે એ મુજબ કપડાપર બરાબર તાચણી મારીને મુકવા અને, ખભા સીવાય સઘલી બાજુએથી સીલાઇ છોડી કાપી જવું. યોકની પછવાડે અસ્તર મુકવું જોઇશે માટે ઉપલા કપડાંનેજ માંપનું અસ્તર કાપવુ.

સીવવાની રીત—યોક સીવતી વેલાએ આગલો ભાગ આડકત્રાં કપડાંપર હોવાથી તે જરાબી ખેંચાઇ નહી જાય તેની સભાલ રાખવી. અસ્તર તથા કપડાંને પહેલાં સીધું એકેકપર મુકીને ફાકી જવું. પીઠની બરાબર વચ્ચેથી સર પાડી તેબી ફાકી જવી કેમકે સરી નહી જાય. તેજ મુજબ આગલા ભાગની કીનારી પણ ફાંકી પેહરનારના આંગપર મુકી જોવું કે બરાબર આવેછે યા નહી. જો ખભાં ઘણાં મોટાં હોય તો ખભાં આગલથી બગલનો આખો ભાગ જરા કાતરી કાહડવો પણ ધ્યાન રાખવું કે બદયાનની માફક નાઇટ ગાઉન બરાબર તાઇટ બેસવો નહી જોઇએ. માટે ખભાં અને બગલનો ગાલો બદયાનનાં કાપ કરતાં મોટાં રાખવા જોઇએ જો ઘણાંજ મોટા હોય તોજ ઓછાં કરવાં. હવે નાઇટ ગાઉનની પીઠ લઇ તેનાં ઉપલા સીધા

ભાગને બરાબર વચ્ચેથી સર પાડવો અને પીઠના ચોકનેબી વચ્ચેથી જ્યાં ફાંક મારી છે ત્યાંથી પકડી બંને સાથે તાંચણી મારવી. પછી બંનેનાં બગલના ગાલા સાથે પકડી તાચણી મારવી. નાઈટ ગાઉનપર જેટલું કપડું વધારે હોય તેટલાં કપડાંને ગેધર કરી ચોકપર ફાંકી લેવું. બગલના ગાલા આગલથી એક ઈંચ છોડી ગેધર કરવી એટલે અરધી પીઠ ફકાશે. તેજ મુજબ બીજી બાજુએ પણ કરવું. ચોકને ફાકતી વેલાએ સાથે અસ્તર પકડવું નહી. ફકત ચોકનાં કપડાં સાથેજ ફાંકીને સંચામાં મુકી દેવું અસ્તર છુટું રેહશે તેને પછવાડેથી સાંધાપર વાલીને હાથે સીવી નાખવુ. અથવા તો અસ્તર અને કપડાંની વચ્ચે નાઇટ ગાઉનની ગેધર પકડી ફાંકવુ અને સંચો મારયા પછી ઉલટાવી સવરૂં કરવું.

આગલો ભાગ બેસાડતી વેલા વચ્ચેના કાપ આગલથી ૧ા) યા ૨) ઈંચ છોડી ગેધર કરવી યા ટક અથવા પ્લીટ મારવી. ચોકના બગલનાં ગાલા સાથે નાઇટ ગાઉનનો બગલનો ગાલો બરાબર જોડવાની સંભાલ રાખવી. જોડતી વેલાએ અસ્તર અલગ રાખવું અને સંચો મારયા પછી સાધાપરથી વાલીને સીવી નાખવું.

નાઇટ-ગાઉનના આગલના તેમજ પીઠનાં ભાગો જોડી નાંખવા. નીચેની દામણ સીવવી.

બાંહે—બાહે જો લુઝ કીધી હોય તો બગલનાં સાંધા આગલથી આગલા ભાગ તરફ ૨) ઈંચ છોડી બાંહેનો સાંધો જોડવો. **જો** બાંહે સાદી એટલે ઉપલી આકૃતી મુજબની હોય તો તેનો સાંધો નાઇટ ગાઉનનાં બગલના સાંધા સાથે જોડવો. બાંહેનો ગાલો જો મોટો હોય તો ખભાંની બંને બાજુએ ગેધર કરી બેસાડવી.

બટનની પટી—એ પટી ઘણી જુદી જુદી રીતે મુકાયછે.

સેહલી રીત નીચે મુજબ છે – વચમાં જે કાપ મુકયો છે તે બંને કાપપર નીચેથી જમણી અને ડાબી બાજુએ ૦ા) ઈંચ આડા કાપ મુકવા. હવે જેટલો ભાગ ઉઘાડો હોય તેનું છેક ગલા આગલથી નીચે સુધી માંપ લઇ તેટલી લંબાઇની પટી ૧ા) ઈંચ પોહલી બે જુદી જુદી કાપવી અને બંને બાજુએ મુકવી. ઉપર જે ૦ા) ઈંચ આડો કાપ મુકયો છે તે આ પટીનાં જોડાણ માટે છે. એ કાપથી પટી સીધી બેસશે, ખોલ આવશે

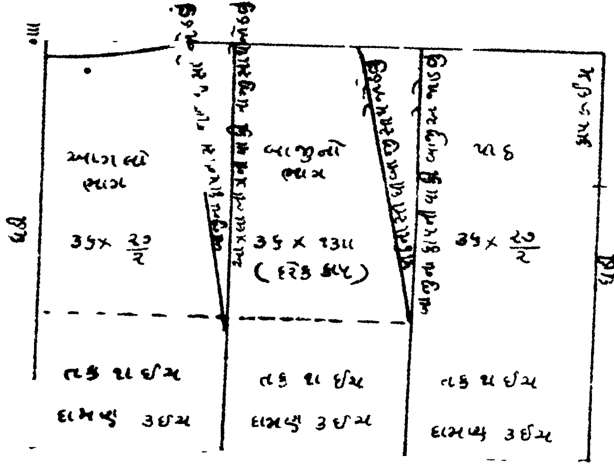
નહી. પટી જોડયા પછી ઉલટી બાજુએથી ૦।) ઈંચ વાલીને સીવી નાંખવી એટલે બંને બાજુએ ૦।।) ઈંચ પોહલી પટી રેહશે. હવે જે પટીપર બતન કરવા હોય (કેટલાંકો દાબી અને કેટલાંક જમણી બાજુએ બતન કરેછે.) તેની નીચે સુમારે ૦।।) ઈંચ જેટલો આડો કાપ પટીની લગોલગ મુકવો. સામેની પટી એટલે "હોલ" ની પટી તેની ઉપર મુકી નીચેથી આડી લાઇનમાં એટલે કાપથી ૦।) ઈંચ ઉપર બખ્યો મારવો. એ બખ્યો છેક નીચે સુધી આવવો જોઇએ કે જેથી બંને પટી એક બીજાપર આવી જોડાયલી રહે. પહેલાં ફાંકીને બખ્યો મારવો કે નીચેનો ભાગ સરી ન જાય. ઉંધી બાજુએથી એક ટેપનો કટકો ૧।) ઈંચ જેટલો લાંબો લઇ પેલા કાપપર સીવી જવો કે ચુંથાયલો ભાગ દીસે નહી અને ધોવામાં કપડું ફાટે નહી. આખી પટીપર બે યા ત્રણ બતન એકસરખા તફાવતે કરવાં.

કફ—લુઝ બાંહેપર નાનો કફ મુકવો. સાદી બાંહે માટે ૮) ઈંચ લાંબી અને ૩) ઈંચ પોહલી પટી લઇ બાંહેનાં નીચલા ભાગપર ગેધર કરી પટી જોડીને સીવી જવી પછી ઉધી બાજુએથી વાલીને સીવવી. પટીની પોહલાઇ તથા લંબાઇ જેટલી ગમે એટલી રાખવી.

ગલાંપર લેસ મુકવી યા સાદી પટી કોલર માફક ઉભી મુકવી.

પ્રકરણ ૫ મું.

બાળકોનો પેટીકોટ (ફ્લેનલનો) નમુનો ૧ લો.



પેટીકોટ.

આકૃતી ૧ લી.

પાસે આપેલો પેટીકોટ સૌથી સેહલી રીતે બનાવી શકાય છે. નવું સીવનારાંઓએ પેહલાં એ સીવવાની કોશેશ કરવાથી ફાયદો થશે.

આકૃતીપરથીજ એની દરેક સમજણ સમજી શકાશે. એ પેટીકોટ ફ્લેનલનો બનાવા માટે છે. તે માટે ૩) વાર કપડું જોઈશે. જેનો પનેહ ૨૭) ઈંચ હોવો જોઇએ. પેહલે કપડાંની લંબાઇએથી ૩) સરખા ભાગ કરી ટુકડા કરવા.

પેહલા ટુકડાની પનેહમાંથી ઘડી વાલી આગલો ભાગ કાહડવો. એ ટુકડાની લંબાઇ અને પોહલાઇએ ત્રણ સરખા ભાગ કરી તે દરેક ભાગ

આગલ ટાંચણી મારી સર પાડવા. પછી આકૃતીમાં પેનસીલની વાંકી લાઇન છે તે મુજબ સર પાડી બંને પડ સાથે પકડી કાપી નાખવા. કમ્મર આગલ જે વાક છે, તે માટે સીધી લાઇનપરથી ૦॥।) ઈંચ હેઠે ઉતરી પોહલાઇનાં ત્રીજા ભાગ સાથે વાંક લઈ પેનસીલની લાઇન પાડી તે મુજબ કાપવું. ઘણાં જાડાં માણસ માટે ૦॥।) ઈંચ કરતાં વધારે નીચે ઉતરવું.

બાજુનાં કાપ માટે પનેહમાંથી કપડું દબલ કરી બંને ભાગો છુટા કરવા પછી વાંકો ભાગ પેહલેની માફકજ કાપવો એ કાપ કમ્મરપરથી સલંગજ રાખ્યો છે. જોઇએ તો કાગજના કાપ કાપી તેપરથી કપડું વેતરવું.

પીઠનો ભાગ ઘડી વાલી બધી ગમથી સલગ રાખવો તેમાં કાઇપણ કાપ કાહડવો નહી. ફકત પછવાડેથી ખુલ્લો રાખવા માટે ઘડીની બાજુએથી ૯) ઈંચ લાંબો કાપ પાડવો.

આગલા ભાગની બેઉ વાંકી બાજુઓને બાજુનાં ભાગની સલંગ બાજુ સાથે જોડવી. તેમજ બાજુનાં કાપની વાકી બાજુઓને પીઠનાં સલંગ ભાગો સાથે જોડવી.

લંબાઇનો નીચલો ત્રીજો ભાગ તદન સલંગ રાખ્યો છે. જે મીંડાંની લાઇનપરથી જણાઇ આવશે. તેનું કારણ એ છે કે એટલા ભાગપર પોહલી દામણ તથા ટક આવશે. કાપનો વાક જો નીચે સુધી લંબાવીએ તો દામણ તથા ટક સીવતી વેલાએ નીચે ઝોલ આવે. જોઇએ તો ૧।) ઈંચની એક ટક મારવી યા જીણી જીણી વધારે મારવી. કમ્મરપર ઓરપનો ગોલ લેફ્રો કાપી મુકવો જે કાપવાની રીત પછવાડે આપવામા આવશે. કેટલાકો કમ્મરપર સાદો લેફ્રો મુકીને સીવેછે. પણ તેનાં કરતા પોહલો કાપનો લેફ્રો કમ્મરપર વધારે બંધ બેસેછે. પેટીકાટ કમ્મરપર બંધ બેસ્તો લાવવા માટેજ તેના આગલા તેમજ બાજુનાં ભાગ કાપીને સાકડા કરવા પડેછે. લેફ્રો મુકતી વેલાએ આગલો ભાગ તદન સાદો રાખવો અને પીઠનાં ભાગને પ્લીટ મારવી. પીઠનાં ખુલ્લા ભાગપરથી પ્લીટ મારવાની શરૂ કરવી. પાસે પાસે મારતાં જવું અને બાજુનાં કાપપર એક યા બે પ્લીટ મારી અટકી જવું. આગલો ભાગ તદન સાદો રાખવો. એજ મુજબ બીજી બાજુએ પણ કરવું. જો પેટીકાટ સુતરાઉ હોય તો પ્લીટને બદલે ગેધર કરવી.

પછવાડેનો ખુલ્લો ભાગ સીવવાની રીત—લેપ્રો મુકવા આગમજ આખો પેટીકોટ સીવી તેને સવરો કરવો. પછી કમ્મરનો ભાગ ઉપર રાખી સીવનારની સાંમે પકડી પીઠની બરાબર અધવચે એક તાંચણી મારવી. અને તે તાંચણીની ૦।) ઈંચ દાબી બાજુએથી ૮) થી ૯) ઈંચ લાંબો કાપ મુકવો. જો લેપ્રો સાદી પટીનો મુકવો હોય તો એ કાપ ૧૨) ઈંચ લાબો જોઈશે પણ જો કાપનો ગોલ લેપ્રો હશે તો પેહલું માપ પુરતું થશે. પછી જમણાં હાથપરથી ૧) ઈંચ વાલીને ઉપલા કાપની લંબાઈએ સીવી જવું. દાબા કાપપર ૦।।) ઈંચ વાલીને સીવવું. પછી પછવાડેની બાજુએ નીચેથી ૦।।) ઈંચિ એટલે પટીની પોહલાઇ જેટલો કાપ મુકવો જેથી તેટલો વાલેલો ભાગ બરાબર બેસશે.

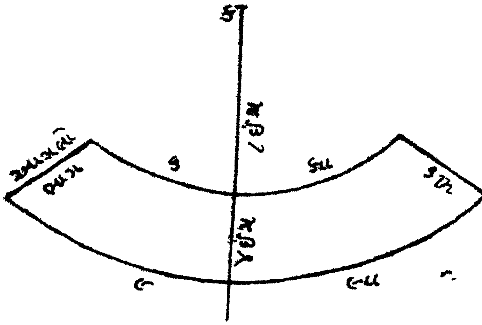
જમણી બાજુની પટી ૧) ઈંચ જેટલી દાબી બાજુની પટીપર મુકવી. પછી નીચેથી બરાબર પકડીને પેલા પછવાડે કાપેલા ભાગની સુમારે ૦।) ઈંચ ઉપર ફાંકવું અને તે ફાંકપર બખ્યાની બે હાર એકેક નીચે મારી જવી. ઉધી બાજુએથી એક ટેપનો કટકો આડા ચીરાયલા કાપપર સીવી લેવો જેથી મજબુત રેહશે.

કમ્મરને બેસ્તો ગોલ કાપનો લેપ્રો.

આ લેપ્રો પેટીકોટ માટે ઘણો કામનો છે. તે માપનો બનાવવાથી કમ્મરપર સફાઈથી તંગ બેસેછે જેથી કમ્મરપર પેટીકોટનો ડુચો થતો નથી. જાડાં બઇરાંઓએ હમેશાં આવા લેપ્રાનો પેટીકોટ પેહરવો જોઈએ તેમજ પટલાઓને પણ તે શોભેછે. પેટીકોટ જો ઘણાં જાડાં યા ગરમ કપડાંનો બનાવેલો હોય તો લેપ્રા માટે પટલું સુતરાઉ કપડું વાપરવું, જેવું કે લાનકલાથ. પટલી જગનાથી, નેનસુખ વગેરે.

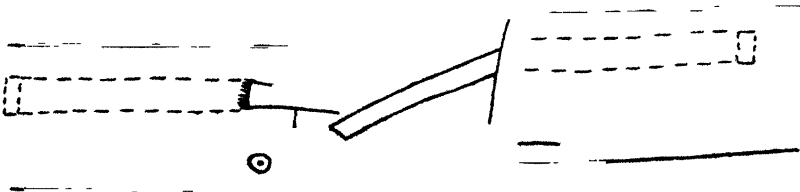
પેહલાં કાગજનો કાપ કાહડવો. કમ્મરનું માપ લઇ તેની ૪) ઇંચ નીચે બીજું ફરતું માપ લેવું. કારણ લેપ્રો ૪) ઈંચ પોહલો આવશે, તે કરતાં વધારે પોહલો જોઇએ તો તેટલું નીચે માપ લેવું. પણ ૬) ઈંચથી વધારે મોટો લેપ્રો લેવો નહી. કમ્મરનું તેમજ નીચેનું બંને માપ લીધા પછી તેનો અરધો

ભાગ કરવો કેમજે કાપ અરધા ભાગે ચીતારવો છે. કાગજ એ અરધાં માપ કરતાં બબ્બે ઈંચ મોટું રાખવું. ધારો કે કમ્મર ૨૪) ઈંચિ છે અને તેની ૪) ઈંચ નીચેનું માપ ૩૬) ઈંચિ છે તો ૨૪ ÷ ૨ + ૨ = ૧૪ ; ૩૬ ÷ ૨ + ૨ = ૨૦ ; એટલે કાગજ ૧૪×૨૦ આવશે. હવે જેટલી કમ્મર હોય તેનો ત્રીજો ભાગ કરવો. ૨૪) ઈંચિનો



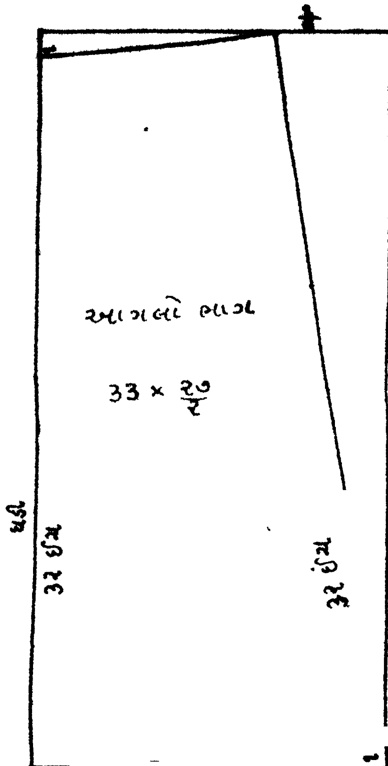
ત્રીજો ભાગ ૮) થશે. એક મોટો કંપાસ લઇ ક પર તેની એક અણી મુકી ૮) ઈંચનાં માંપે એક વાંક દોરો. જો કંપાસ નહી હોય તો ટેપનો એક છેડો ક આગલ પીન કરો, (ડરોઈંગની પીન લઇ સહેલાઇથી થઇ શકશે) પછી ૮) ઈંચનાં માંપ આગલ એક નાકું પાડી તેમાં ઝીણી પેનસીલનો કટકો ખોસી તે પેનસીલ ફેરવીને વાંક પાડવો. પેલો પીન કીધેલો છેડો બીલકુલ ખીસવો નહી જોઇએ. ટેપ જો આંધરૂં પાડવાથી ખરાબ થઇ જાય તો એક દોરીનાં ટુકડાથી પણ થઈ શકશે. પણ માંપ લેવામાં ચુક કરવી નહી. એ વાંક કમ્મરનો આવશે તેની બરાબર હેઠે એટલે સીધી લાઇનપર બીજા ૪) ઈંચ માંપો (જે લેફ્રાની પોહલાઇ છે) ૮ + ૪ = ૧૨. બીજો વાંક ૧૨) ઈંચિ માપ લઇ ઉપરની માફકજ દોરો. હવે વચ્ચેની સીધી લાઇનનાં ડાભા હાથપર ઉપલા વાંકપર કમ્મરનો ચોથો ભાગ માંપો. જમણાં હાથપર ા) ઈંચિ વધુ રાખો. ૨૪) નો ચોથો ભાગ ૬) ઈંચિ થશે. અરધો ઈંચિ વધુ રાખવાનું કારણ સીલાઇ તથા છેડાનો એક ભાગ બટનની પટી માફક નીચે દબાય તે માટે છે. વચલી સીધી લાઇનની બંને બાજુએ એ રીતે તાંપ કીધા પછી નીચેની લાઈનપર નીચલું માંપ જે હોય તેનો ચોથો ભાગ ઉપર મુજબજ મુકો, ત્યાંબી જમણાં હાથપર ા) ઈંચ વધારે રાખવું. ૩૬) ઈંચિનો ચોથો ભાગ ૯) થશે. એ બંને તાંપો વાંકપર મુકયા પછી ઉપરની તાંપ સાથે જોડી નાંખો. મોટો

ભાગ એટલે જમણાં હાથપરનો ભાગ પીઠનો આવશે, કારણ ત્યાં સીલાઇ આવશે. નાનો ભાગ એટલે દાબો આગલી બાજુએ રેહશે. હવે બાજુની બંને લાઇન તથા ઉપર હેડેનાં વાંક પ્રમાણે કાપી કાહડો. એ માંપ અરધી કમ્મરનું થશે. કપડું કાપતી વેલા આગલા ભાગને દબલ કપડાંની ઘડીપર મુકશો તો વચ્ચે સાંધો નહી આવશે. પણ જો કપડું ઓછું હોય તો વચ્ચે સાંધો રાખવો, બધી ગમ ફરતી સીલાઇ રાખવી. એ આખો લેફો દબલ જોઇશે, માટે પછવાડેનો ભાગ અસ્તરનો લેવો યા એજ કપડાનો રાખવો, પછી બંને ભાગને સાથે મુકી ઉલટી બાજુએથી ઉપરનાં વાંકપરથી એટલે કમ્મર આગલથી ફાંકી, સંચામાં મુકી ઉઠલાવી નાંખી સવરો કરવો. ફાંકતી વેલા વાંકપર બએ ઇંચને તફાવતે કાતરથી ઝીણા ચપકા મુકવા તેમ કરવાથી વાંક બરાબર બેસશે અને ખોલ નહી આવશે. નીચલા ઘેરાવાને પેટીકોટ સાથે ઉપર લખવા મુજબ જોડી નાંખવો. લેફાનાં ચટા પડને પેટીકોટ સાથે ફાંકવું અને ઉલટાં પડને ઉપરથી વાલી સાંધાપરથી સંચામાં બખ્યો મારી જવો. બાજુપરનાં બંને છેડા અંદરથી વાલી સીવી જવા. બંને છેડાંને નાંકેથી ૦॥) ઇંચ અને કમ્મરની કીનારીની નીચેથી ૦।) ઇંચે સીધા બખ્યાની લાઇન ૪) લાંમી મારી જવી. તેની નીચે ૦॥) ઇંચપર બીજી તેવી લાઇન મારવી, એમ બંને બાજુએ કરવું. પછી દાબા હાથપર છેડેથી ૦॥) ઇંચ દુર લેફાનું ઉપલું પડ ૦॥) ઇંચ જેટલું કાપી તે કાપપર બટન હોલ કરવું. બીજા છેડાપર એવીજ રીતે પણ પછવાડેનાં અસ્તરના એકજ પડ ઉપર કાપ મુકી તેને બટન હોલ કરી લેવો. (જુઓ પાસેની આકૃતી). બંને છેડા એક બીજાંપર આવી ટેપથી બંધાશે. નીચે એક બાજુએ બટન અને બીજી બાજુ હોલ કરો.



બાઇરાંનો પેટીકોટ (નમુનો બીજો).

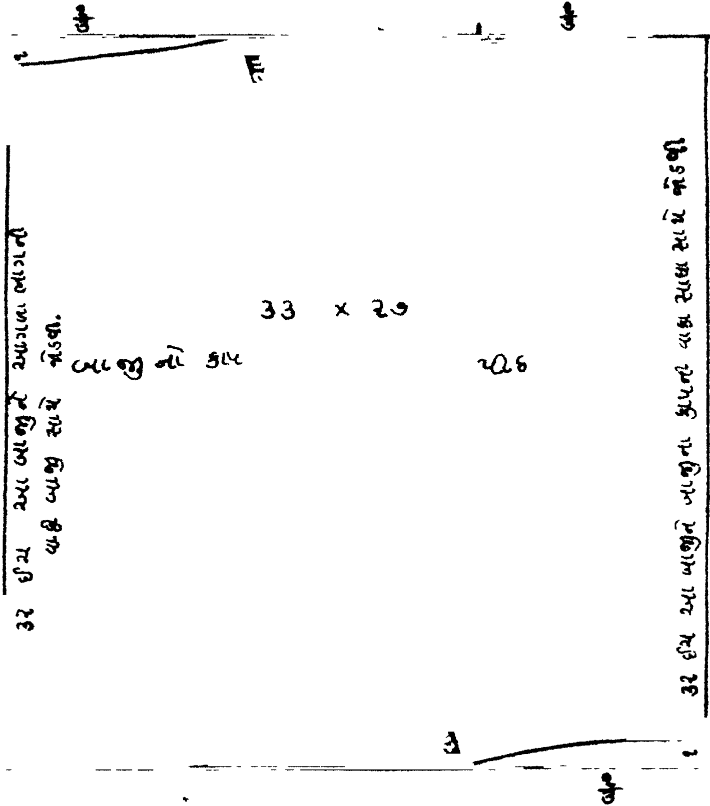
સાધારણ રીતે વપરાતા પેટીકોટમાં આ જાતનો પેટીકોટ કાપવાની રીત સૌથી સેહલી અને સારી ગણાય છે. આગલા પ્રકરણમાં આપેલો કમ્મરને માપનો ગોલ લેકો આ જાતનાં પેટીકોટપર બેસાડવાથી તે કમ્મરપર વધારે સારી રીતે બંધ બેસશે.



પેટીકોટ.

પેહલાં ૩૩) ઇંચની લંબાઇનાં ત્રણ સરખા ટુકડા લેવા. પનેહમાં કપડું જેમ હોય તેમજ રહેવા દેવું. ફલેનલનો પનેહ ૨૭) ઇંચિ આવશે. જો છીટ યા લાનકલાથ હશે તો ૩૦) ઈંચથી ૩૬) ઇંચિ સુધી આવશે. માટે જેબી કપડું હોય તે પનેહમાં એમજ રહેવા દેવું. લંબાઈ પણ ઉપલાં માપ કરતાં વધારે યા ઓછી જેટલી જોઇએ તેટલી રાખવી. પછી ઉપલા ત્રણ ટુકડામાંથી એક લઇ તેને દબલ કરવો. તેમ કીધા પછી પોહલાઇએ ઘડી વાલી કીનારીપર તેનાં ત્રણ સરખા ભાગે સર પાડવા. ડાભા હાથનાં ખુણાંપર જ્યાં ઘડી છે ત્યાં ઉપલા ખુણાંપરથી એક ઈંચ નીચે ઉતરી પેનસીલે નીશાની કરવી. પછી પોહલાઇએ કીધેલા ત્રણ ભાગમાંથી જમણાં હાથપરનો એક ભાગ છોડી ત્યાં બીજી નીશાની મુકવી અને બંને નીશાનીઓ વચ્ચે એક વાંક દોરવો (જુઓ ઉપલી આકૃતી). હવે જ્યાંથી ૢ ભાગ પોહલાઇએ છોડી દીધો છે ત્યાંથી કપડું બરાબર હાથમાં

પકડી નીચેની પોહલાઇનાં નાંકા સુધી એક સર પાડો. એ સરની લંબાઇ આગલી બાજુના સીધા સર (જ્યાં ઉપરથી એક ઇંચ છોડયું છે ત્યાંથી માપો) જેટલી મથાલેથી માંપીને લેવો એટલે નીચેથી એક ઇંચ નીકલી જશે. ત્યાં એક નીશાની કરી નીચેનો વાક દોરો. (જુઓ આકૃતી). હવે ઉપર તેમજ હેઠેનાં વાંક મુજબ કપડું કાપી કાઢો. તેજ મુજબ ઉપરથી જે આડો સર પાડયો છે તેપરથી કાપી જાઓ. ધડીવાલો ભાગ એમજ રાખવો. કપડાંને ખોલી નાંખો, એ ભાગ આગલો છે. એની બાજુઓ ઓરપે (cross) કપાયલી આવશે.



હવે બાકી રહેલાં કપડાંનાં બે ટુકડા એમનાએમ એકેકપર મુકો. એ ટુકડાઓને પનેહમાંથી વાલવા નહી. પછી પનેહમાથી ઉપલી બાજુએ ત્રણ ભાગ કરી સર પાડો. તેજ મુજબ નીચેથી પણ કરો. ઉપલી બાજુએ તમારા દાબા હાથપરથી એક ઈંચ નીચે ઉતરી પેહલા ⅓ ભાગ સુધી એક વાંક દોરો, તે વાંકથી નીચેનાં ⅔ ભાગ સુધી કપડું હાથમાં પકડી વાંકો સર પાડો. એ સરની લંબાઇ કોરેકોરની (જ્યાંથી એક ઈંચ નીચે ઉતરયાં છો ત્યાંથી નીચે સુધી માંપની) સીધી લાઇન જેટલી ઉપરથી માંપીને રાખવી. એટલે વાંકી લાઈનપર નીચેથી ૨॥) ઈંચ નીકલી જશે. આ ૨॥) ઈંચ કરતાં જો કાંઇ વધતી ઓછી સંખ્યા આવે તો ફીકર નહી. કપડાંની વધતી ઓછી પોહલાઇ હશે તો ફેરફાર આવશે. આપણને જે જોવાનું છે તે એજ કે સીધી લાઈનની લંબાઈ જેટલી બરાબર લંબાઇ વાંકી લાઈનપર રાખવી. નીચે જે વધે તે છોડી ત્યાં એક નીશાની મુકી વાંક દોરવો, એ કાપ બાજુનો આવશે દબલ કપડું હોવાથી એવા બે કાપ નીકલશે તેમાંનો એક આગલા ભાગની જમણી બાજુએ અને બીજો દાબી બાજુએ જોડાશે. એ કાપની સીધી બાજુને આગલા કાપની વાંકી બાજુ સાથે જોડવી. એ કાપ દોરયા પછી એમજ રહેવા દેવો. પાસેનો પીઠનો કાપ દોરી બંને સાથે કાપવા.

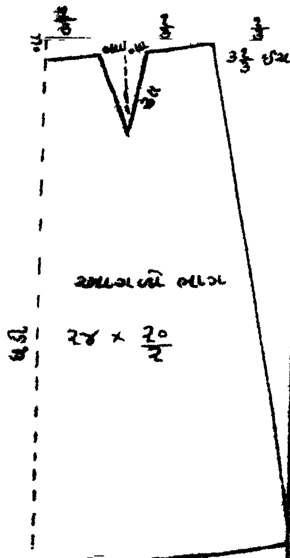
પીઠ—હવે ઉપલા ભાગપર જ્યાં પનેહનાં ત્રણ ભાગ કરી સર પાડયા છે તેમાંનાં બે ભાગ રેહશે અને નીચે એકજ રેહશે. જમણાં હાથની સીધી લાઇનપર હેઠેથી એક ઈંચ છોડી ⅓ ભાગપર વાંક દોરો, પછી સીધી લાઇનની લંબાઈ જેટલીજ દાબા હાથપરની વાંકી લાઇનની લંબાઇ માંપો. એ લંબાઇ અહીઆં નીચેથી માંપવી એટલે ઉપરના ભાગપર વધારાનું કપડું રેહશે ત્યાં એક તાંપ મુકી ઉપલા ⅔ ભાગપર વાંક દોરો, આ બે પીઠ થઇ. હવે એ બંને કાપો બરાબર કાપી પીઠનો કાપ જે ચીતારવામાં ઉલટો આવ્યો છે તેને જોડતી વખતે સુલટો કરી મુકવો. કેમજે કમ્મરપરનો સાંકડો ભાગ જે નીચે આવ્યો છે તે ઉપર લાવવો જોઇએ અને પોહલો વાંકવાલો ભાગ નીચે આવવો જોઇએ. જો કપડું લાનકલાથનું હશે કે જેની અવલીસવલી બાજુમાં ફેર રેહતો નથી તો એવી રીતે કાઢેલો કાપ ચાલી શકશે. પણ જો કપડાંની અવલીસવલી બાજુ જુદી હશે તો કાપ ઉલટો થઇ જશે તેવાં કપડાં માટે બે પેટીકોટ સાથે કાપવા જોઇએ.

નહી તો કપડું બગડે અને વધારે જાય. પીડ કાપ્યા પછી તેની સીધી બાજુને બાજુનાં કાપની ઓરપની (આડકત્રી) બાજુ સાથે જોડવી.

કેટલાંક લોકો પીઠનો કાપ કાહડતાં નથી. એક આખો પનેહ રાખેછે, યા પનેહમાંથી બરાબર અરધો ભાગ કરી તે કટકો સલંગ રાખેછે અને પછી તેને બાજુનાં કાપ સાથે જોડી નાંખેછે. જો તેમ કરવું હોય તો આપણે જે બે કટકા એકેકની નીચે મુકયા છે તેમ મુકવા નહી. ફકત એકજ કટકો મુકી સાઇડનાં બે કાપો પાસે પાસે કાહડવા. આકૃતીપરથી જણાશે કે પીઠ અને સાંઇડનાં કાપમાં કાંઇજ ફેર નથી. ફકત કપડું બચાવા બંને કાપો ઉલટાસુલટી કાપવા પડેછે. આગલા ભાગપર સમજાવેલી રીત મુજબ કાપનો લેફો મુકી સીવી જવું.

પેટીકોટ ત્રીજો.

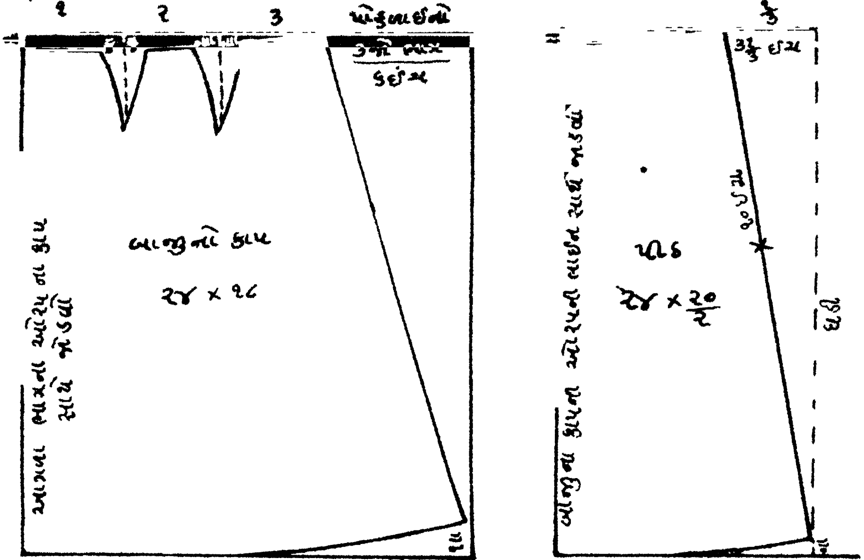
આ પેટીકોટ કમ્મર આગલથી વધારે સાંકડો હોવાથી એપર કાપનો લેફો મુકવાની જરૂર નથી. તેપર સાદી પટી મુકી સીવવું. એ પેટીકોટની નીચે પોહલી ફ્રીલ મુકવી. નીચે આપેલો નમુનો સાધારણ કદનાં બઇરાંને આવશે. તે માટે કપડું કેટલું લેવું તે કપડાંનાં પનેહપર આધાર રાખેછે. અઠાવીસથી બત્રીસ ઇંચ પનેહનું કપડું આસરે ૪) વાર જોઇશે. ૪૦) ઇંચ પનેહનું હશે તો ૩) વાર પુરતું થશે. જો ફ્રીલમાં ગેધર ઘણી વધારે જોઇએ તો એકવાર કપડું વધારે લેવું.



આગલ આપેલા પેટીકોટ જો બરાબર કાપી શકાયા હશે તો આ પેટીકોટ પણ આકૃતીપરથી કાપવાને સેહલાઈથી સમજ પડશે.

આગલા ભાગની પોહલાઇએ ત્રણ ભાગ કરી એક ભાગ કાહડી નાંખી ઓરપની લાઇને સર પાડયો છે. પછી ૦॥) ઇંચ

હેઠે ઉતરી કમ્મરનો વાંક દોરી તેની બરાબર અધવચ્ચે લાઈન મારી તે લાઇનની બંને બાજુથી ૦ાા) ઈંચ છોડી ચમટા માટે લાઇન પાડી છે.



બાજુનાં કાપ માટે પણ ઉપલો વાંક કાહડવા પોહલાઇનો ત્રીજો ભાગ કાહાડી નાંખી બાકીના બે ભાગનાં પાછા ત્રણ ભાગ કરી ચમટાની લાઇનો દોરી છે. જે લાઈનની દરેક બાજુએ પોણો પોણો ઈંચ છોડી ચમટા લીધા છે. ચમટાની લંબાઈ ૩ાા) ઈંચ રાખી છે. એ ચમટા જાડાં બઈરાંઓ માટે નાના લેવા જોઈએ. તેમજ ઘણાંજ પટલાં માટે વધારે મોટા રાખવા. ચમટા ટાંકયા પછી પેહરી જોઇ તેને નાના મોટા કરવા ઘટે તેમ કરી પછી બરાબર સીવી લેવા યા કાપવા.

પીઠ માટે પછવાડેથી ૧૦) ઈંચિની લંબાઇએ કાપ ખુલ્લો રાખવો.

ફ્રીલની લંબાઇ પેહરનારની લંબાઇનું માંપ લઇ રાખવી. સાધારણ કદનાં બઈરાં માટે ઉપલા પેટીકોટ સાથે ૧૫) ઈંચ લાંબી ફ્રીલ જોઇશે. તેની નીચેની દામણ આસરે ૨) ઈંચ પોહલી રાખવી તથા ટક જો મારવી

હોય તો તે સઘલાંની ગણત્રી કરી તેટલું કપડું વધારે લાંબુ રાખવું પેટીકોટ કાપ્યા પછી જે કપડું વધે તેમાંથી ૧૫) ઈંચ (યાને જેટલી જોઇએ તેટલી પોહલાઇના) લાંબા કટકા ફાડી તેને જોડી ફ્રીલ માટે વાપરવા. મોટો પનેહ હશે તો ચાર પનેહની લંબાઇનાં ટુકડા પુરતા થશે જો નાનો હશે તો પાંચ ટુકડા થશે. તે કરતાં વધારે ભરેલી ફ્રીલ જોઇએ તો એક ટુકડો વધારે લેવો. ફ્રીલને બોક્ષ પ્લીટ કરી તાકવી યા ગેધર કરવી. કમ્મરની પટી સીધી યા આરપની લેવી. તે ૧॥) થી ૨) ઈંચ પોહલી રાખવી. કમ્મરપરના ચમટા સીવતી વેલાએ અણી આગલથી ખોલ નહી આવે તેમ પટલી અણી કરી સીવી લેવા. કમ્મરની પટી મુકવાની બે રીત છે. એ પટી મુકવા આગમજ પેહલા પછવાડેનાં ખુલ્લા કાપની પટી મુકી તૈયાર કરવો પછી કમ્મરપર પટી સીધી મુકી જવી અને બાજુનાં કાપપર જ્યાં બીજા ચમટો મારયો છે ત્યાંસુધી બંને બાજુએ ટેપ ભરવવા અને પેહરતી વેલા જેટલી જોઇએ એટલી ખેંચી તાઇટ કરવી. બીજી રીત એ છે કે કમ્મરની પોહલાઇ કરતાં બે ઇંચ લાંબી પટી રાખવી એટલે જો ૨૪) ઈંચ કમ્મર હોય તો ૨૬) ઈંચ પટી લેવી. પેટીકોટનો જેટલો ભાગ પટી કરતાં મોટો હોય તેપર પછવાડેથી એટલે ખુલ્લા ભાગની બંને બાજુથી એકેકા ઈંચની પ્લીટ મારવી. એ પ્લીટ આખા પાછનાં ભાગપર અને બાજુના કાપપર થોડેક સુધી આવશે તેથી વધારે આગલ જવા દેવી નહી. પ્લીટ ઉઘાડા ભાગ તરફ વાલવી અને બંને બાજુએ સરખી રાખવી. પટી બરાબર બેસાડયા પછી તેપર બે આંકડા તાંકી બેરવના કરવા.

બાઇરાંનો પેટીકોટ (નમુનો ૪ થો).

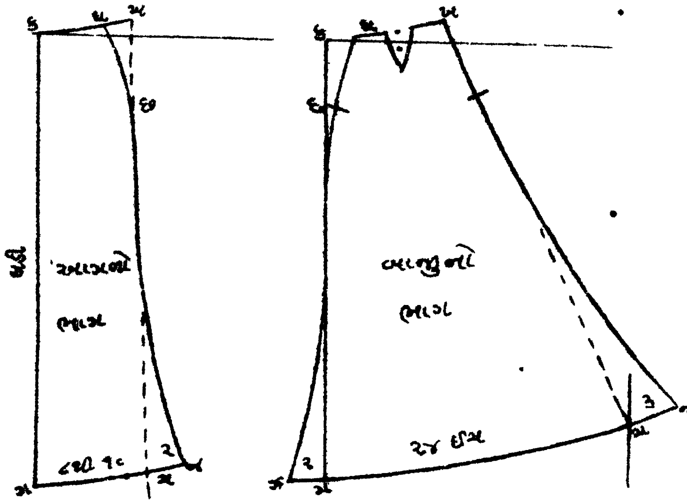
આ પેટીકોટ સ્કર્ટને મલતો કમ્મરપરથી બંધબેસ્તો અને કાઇપણ ફ્રીલ વીનાનો સાદો છે. તે આગપર ઘણો બેસ્તો આવે છે. તે માટે કમ્મરની પોહલાઈનું તંગ માંપ લેવું.

કમ્મરપરથી જમીન સુધી લંબાઇનું માંપ લઈ તેમાંથી ૨) ઈંચ બાદ કરવા. એમાં એક આગલો, બે બાજુના અને બે પછવાડેના કાપ આવશે તે માટે ૩૨) ઈંચ પનેહનું કપડું સુમારે ૬) વાર જોઇશે.

૪૫) થી ૪૮) ઈંચ પનેહનું ૪) થી ૫) વાર જોઇશે.

પેહલાં કાગજપર કાપ કાહડવા.

આગલો ભાગ—પેહલાં કાગજપર એક ઉભી અને એક આડી લાઇન

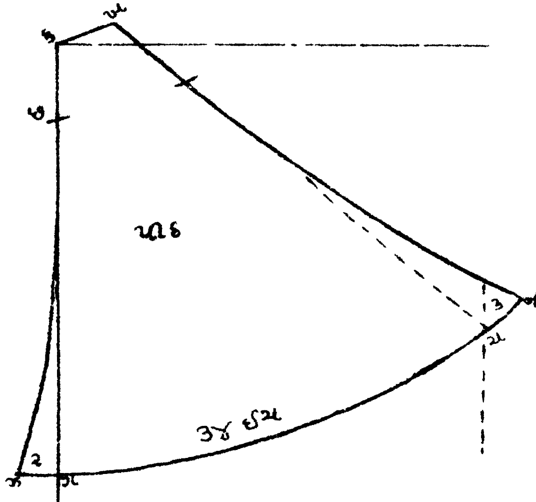


દોરો. તેનાં ખુણાં ક આગલથી નીચલું માંપ મુકો,—કમ્મરનું અરધું માપ લઈ તેનાં પા ભાગ કરી તેમાં પોનો ઇંચિ ઉમેરી ક થી જમણાં હાથપર તે માંપ મુકી તેનથી ૦।।) ઇંચિ ઉપર બીજી તાંપ મુકી ક, ખ વાંક દોરો. ક થી હેઠે પેટીકોટની લંબાઈનું માંપ ગ મુકો. ખ થી ૦।।।) ઇંચિ દુર દાભીમેર ઘ તાંપ મુકો. ગ થી ૮) યા ૧૦) ઇંચ દુર જમણીમેર ચ તાંપ મુકો અને ત્યાંથી બરાબર ઉભી નાની લાઈન દોરો. ક, ગ નું માંપ લઈ તેજ માંપ ખ થી મેલી ઉભી લાઇનને લાગે તેમ માંપી ખ, ચ લાઈન દોરો. ખ થી હેઠે ૬) ઇંચિપર છ તાંપ મુકી ચ આગલથી ૨) ઇંચ છોડી ઘ, છ, જ વાંક દોરો

બાજુનો કાપ—પછી ઉપર મુજબ ઉભી અને આડી લાઈન દોરો. ક થી ગ સુધી લંબાઇનું માંપ મુકો. પછી કમ્મરનું અરધું માંપ લઇ તેનાં ત્રણ ભાગ કરી તેમાંનાં બે ભાગ જેટલું માંપ આડી લાઇનપર મુકો એટલે જો કમ્મર ૨૪) ઇંચિ હોય તો તેનો અરધો ભાગ ૧૨) તેનાં ત્રણ ભાગ કરીશું તો દરેકમાં ૪) ઇંચિ આવશે. તેમાંનાં બે ભાગ એટલે ૮) ઇંચ. એ આંઠ ઇંચ આડી લાઈનપર માંપી એક ઇંચિ ઉપર જઇ તાંપ ખ મુકો. ક થી

ાા) ઈંચ જમણીમેર **ઘ** મુકો. **ગ** થી ૨૪) ઈંચ જમણીમેર તાંપ મુકી તેપરથી એક નાની ઉભી લાઇન દોરી, ક, **ગ** નું માંપ લઇ તે માપ **ખ** થી પેલી ઉભી લાઈનને લાગે ત્યાં સુધી મુકો **ચ. ખ, ચ** જોડી નાંખો. **ગ** થી બે ઈંચ દાબી બાજુએ **ઝ** તાંપ મુકી નીચેનો વાંક **ચ** સુધી દોરો પછી **ઘ** થી ૬) ઈંચ હેઠે **છ** તાપ મુકી **ઘ, છ, ઝ** જોડી નાખો. **ચ** થી ૩) ઈંચ છોડી **જ** મુકો અને **ખ, જ** વાક દોરો.

ચમટો—**ઘ, ખ** ની બરાબર વચ્ચે એક તાંપ મુકી સીધી ૩) ઈંચ હેઠે એક લાઇન દોરવી. પછી પેલી બરાબર વચ્ચેની તાંપની બંને બાજુએ પોણો પોણો ઈંચ છોડી બીજી બે તાંપ મુકી આકૃતી મુજબ ચમટો દોરવો.



પીઠ—અગાઉ માફક આડી ઉભી બે લાઇન દોરી અરધી કમ્મરનાં ત્રીજા ભાગની લંબાઇ ક આગલથી માંપી ૧) ઈંચ ઉપર **ખ** તાંપ મુકો. અરધી કમ્મરનો ત્રીજો ભાગ ૪) ઈંચ થશે ક થી **ગ** સુધી પેટીકોટની લંબાઇ મુકી, **ગ** થી ૩૪) ઈંચ દુર તાંપ મુકી તેપરથી ઉભી સીધી લાઇન દોરવી અને તે લાઇનને લાગે તેમ લંબાઇનું માપ **ખ** થી માંપી **ચ** તાંપ મુકી **ખ, ચ** લાઇન દોરવી. **ચ** થી ત્રણ ઈંચ દુર '**જ**' મુકી **ગ, જ** વાંક દોરવો.

ગ થી દાબીમેર ૨) ઈંચપર ઝ મુકો. ક થી ૬) ઈંચ હેઠે ઉતરી છ તાંપ. ત્યાંથી ઝ સુધી વાક દોરી જાવો.

એ પેટીકોટ આગલ આપેલા પેટીકોટની માફકજ સીંવવો.

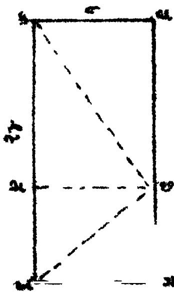
ઇજાર (બઇરાંની).

જો ઇજારનો નમુનો આપણી પાસે નહી હોય તો પેહરનારનું માંપ કમ્મરથી ગુંઠણ સુધી લેવું. ગુંઠણ હેઠેની લંબાઇ જેટલી જોઇએ એટલી રાખવી. એ ઉપરાત લેંફો વાલવા માટે સુમારે ૨) ઈંચ કપડું વધારે રાખવું. ધારો કે કમ્મરથી ગુંઠણ સુધીની લંબાઇ ૨૨) ઈંચ હોય, ગુંઠણની હેઠે ૮) ઈંચ વધુ રાખવું હોય અને ૨) ઈંચ લેફા માટે તો બધું મલી ૨૨+૮+૨=૩૨ ઈંચ લંબાઈનું કપડું જોઇએ. લેફા સુધાં જેટલી ગુંઠણ સુધીની લંબાઇ હોય તેટલી પોહલાઇ પાયજાની રાખવી એટલે ૨૪) ઈંચ પોહલાઇ તેને દબલ કરતાં ૧૨) ઈંચ થશે માટે ૩૨×૨૪ નાં બે ટુકડા ફાડવા.

ખસ્તકની લંબાઇ—પાયજાની ગુંઠણ સુધીની જે લંબાઈ હોય તેટલીજ રાખવી.

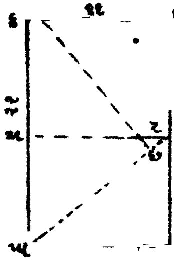
પોહલાઇ—પાયજાની એકપટી પોહલાઈનાં આસરે પોણા ભાગ જેટલી એટલે ખસ્તક માટે ૨૪×૯ ઈંચનાં બે ટુકડા કાહડવા.

ખસ્તક વેતરવાની રીત—ઉપલા બંને ટુકડાને સાથે મુકી નીચેથી પોહલાઇના ભાગને પકડી લંબાઈના નીચલા ભાગપર વાલીને મુકવો. (જુઓ આકૃતી). **ક, ખ, ગ, ઘ** ખસ્તકનો સીધો ટુકડો છે. **ખ, ગ** ભાગને ઉચકીને **ખ, ચ** લાઇનપર અઠડાવીને મુક્યો છે. તેમ કરવાથી એક ત્રીકોણ આકાર **ચ, ખ, છ** થશે. **છ** થી **ક** સુધીનો ભાગ નીચે વાલીને સર પાડી કાપી નાંખવો એટલે **ક, ઘ, છ** ભાગ છુટો પડશે. સીવતી વેલાએ એ ભાગને ઉલટાવી **ઘ, ક** લાઈનને **ચ, છ** લાઇન સાથે મેલવી સીવી લેવી. બેઉ ભાગની સીધી લાઈન તથા કાપેલી આડકત્રી લાઇન સાથે મુકાવી જોઇએ. આકૃતીમાં મીંડાંવાલી લાઇન ખસ્તક કપાયા પછીનો ભાગ બતાવેછે.



ઇજારનું ખસ્તક.

જો કપડું લંબાઇએ ઓછું હોય અને પોહલાઇએ વધારે હોય તો ખસ્તકમાં સેહજ ફેરફાર કરી કાપવું. લંબાઇ જો ઓછી રાખીએ તો તેના પ્રમાણમાં પોહલાઇ વધારે રાખવીજ જોઇએ. નહી તો ખેંચાઇ ફાટી જાય. ધારો કે લંબાઇ ૨૨) ઈંચ હોય તો પોહલાઇ ૧૧) ઈંચ રાખવી. એક ઈંચ વધુ હશે તોપણ ચાલશે. બંને કટકા એક સરખા રાખી ઉપર મુજબ વાલીને મુકવા. પછી છ, ક ભાગ કાપવા. પેહલાં છ આગલથી ૨) ઈંચ અને ક આગલથી ૨) ઈંચ છોડી સર પાડવો. (જુઓ આકૃતી.) પછી વાલીને કાપવું. સીવવું ઉપલીજ રીત પ્રમાણે.



ખસ્તક બીજી જાતનું.

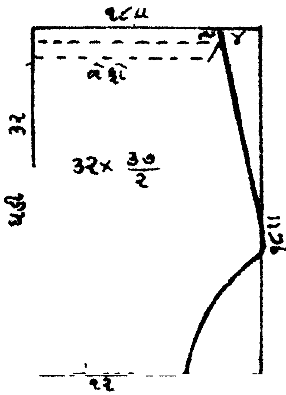
ખસ્તકની પોહલાઈ કેટલીક વેલા આખા પાયજાની પોહલાઇનાં ત્રીજા ભાગ જેટલી પણ રાખવામાં આવે છે. એટલે આખો પાયજો ૨૪) ઈંચ હોય તો ૨૪÷૩=૮ ઈંચ પોહલાઇનું માંપ શરીરનાં કદ પ્રમાણે જેમ ઠીક પડે તેમ રાખવું. તેજ પ્રમાણે પાયજાની લંબાઇ યા પોહલાઈનું માંપ પણ રાખવું.

સલંગ ઇજાર કાપવાની રીત—આ જાતની ઇજાર કાપતા થોડુંક કપડું બગડશે. પણ કેટલીક વેલા કપડાંનો પનેહ એવો હોય છે કે તેમાંથી પાયજા તથા ખસ્તક છુટું વેતરતાં થોડોક ભાગ બાકી વધે છે. તેવી રીતે જો થતું હોય તો નીચે જણાવેલી રીત મુજબ સલંગ ઇજાર વેતરવી. એ રીત ઉપલી રીતો કરતાં સીવવા તેમજ કાપવામાં વધારે સેહલ છે. કપડાંનો ટુકડો એવી રીતનો હોય કે છુટું ખસ્તક કાહડવાથી કપડું બીલકુલ બગડે નહી તોજ તે રીતે કાપવી નહી તો સલંગ વેતરવી.

પહેલાં પાયજાની લંબાઈ ઉપર મુજબ લેવી. અત્રે ૩૨) ઈંચ રાખીસું. જેટલી લંબાઇ હોય તેનાં કરતા ૧$\frac{૧}{૬}$ ભાગ કપડાની પોહલાઇ રાખવી. ૩૨÷૬=૫$\frac{૧}{૩}$. ઘણાં નાનાં વધેલા ભાગો ગણત્રીમા લેવા નહી. એટલે ૩૨+૫=૩૭) ઈંચ પોહલાઈ રાખવી.

હવે કપડું ૩૨×૩૭ ઈંચ માંપનું રાખવું, પછી આકૃતી મુજબ ચીતારી જવું. પેહલાં પોહલાઇએથી કપડાંને દબલ કરવું એટલે દબલ કપડાંની

પોહલાઇ ૧૮॥) ઈંચ થશે.



ઇજારનો સલંગ કાપ.

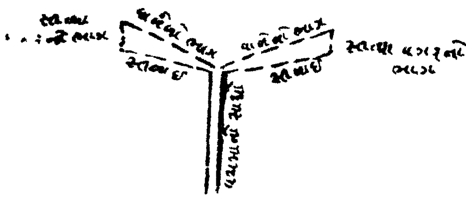
ખસ્તકની લંબાઈ એ પોહલાઇનાં જેટલીજ રાખવી. માંપ ઉપરથી લેફ્રાનો ભાગ છોડીને લેવું. એટલે જો લેફ્રો ૨) ઈંચ રાખવો હોય તો ઉપરથી લંબાઇ ૧૮॥+૨=૨૦॥ ઈંચ રાખવી.

પાયજાની પોહલાઇ—એજ પોહલાઈનાં ½ ભાગ જેટલી એટલે ૧૨) ઈંચ.

એ બંને તાંપ મુકી પાયજા આગલના ભાગનો વાંક ચીતારવો. પછી ઉપલા જમણાં ખુણાપરથી ૪) ઈંચ અંદર છોડી ત્યા એક તાંપ મુકવી અને ખસ્તકનો આડકત્રો ભાગ ચીતારવો. એવી રીતે બે ભાગો કાપવા. આકૃતીપરથી જણાશે કે એવી રીતે કાપવાથી બાજુનું થોડુંક કપડું બગડશે. લાંગકલાથનાં સુતરાઉ લેંગા જો એ મુજબ કાપવા હોય તો લાગકલાથની પોહલાઇ ૩૬) ઈંચ આવશે. તે પોહલાઈ એમની એમ રાખી લંબાઇએથી જો ટક મારવી હોય યા નીચેની કીનારી પોહલી રાખવી હોય તો તેનાં પ્રમાણ મુજબ કપડું લાંબું રાખી કાપવું. પોહલાઇએ એક ઈંચ ઓછું રાખવાથી કાંઈ ફેર પડશે નહી.

ઇજાર સીવવાની રીત—આ સલંગ ઇજાર સીવવામાં કાંઇ મુશકેલી પડશે નહી. પેહલાં પાયજાની કીનારી સીવી તેનો સાંધો સીવી નાંખવો. બંને પાયજા એવી રીતે સીવ્યા પછી બેઉનાં વચ્ચેનાં આડકત્રા સાંધા સાથે પકડી ઉપરથી સુમારે ૨) ઈંચ જેટલું કપડું લેફ્રા માટે છોડી આખો સાંધો ફરતો સીવી જવો. બીજે છેડે પણ એજ મુજબ લેફ્રાનો ભાગ છુટો રાખવો એ છુટા રાખેલા ભાગને ટચકા કહે છે. દરેક છેડે બે ટચકા આવશે. પછી સવરી બાજુથી ટચકાને વાલીને સીવી લેવાં. (જુઓ આકૃતી.)

આ આકૃતીપરથી ટચકાં કેવી રીતે સીવવાં તે સેહલાઇથી સમજી શકાશે. લેફાની પોહલાઈનાં પ્રમાણ મુજબ તે પોહલાં યા સાંકડા વાલવા.



ટચંકાં સીવ્યા પછીનો દેખાવ.

અત્રે લેફાની પોહલાઇ ૨) ઈંચ રાખી છે. માટે હવે ૨) ઈંચ જેટલો ભાગ સવરી બાજુએ વાલી સીધું સીવી જવુ. સીવણમાં સુમારે ૦l) ઈંચ જેટલું કપડું દાબવું એટલે લેફાની પોહલાઇ ૧lll) ઈંચ તૈયાર રેહશે. જોઇએ તો પોહલાઈ થોડી ઓછી રાખી સાંકડો લેફો કરવો. સાકડો લેફો જલદીથી ઘસાઇને ફાટી જાય છે માટે ઉપલી પોહલાઈ પુરતી થશે. આ રીત સલંગ ઇજાર માટે છે.

છુટાં ખસ્તક જોડવાની સમજણ આગલ આપી છે તે મુજબ પહેલાં ખસ્તકના નાના ભાગને મોટા સાથે જોડવો. પેહલાં નાના ખસ્તકને ઉલટાવી તેની નાની સીધી બાજુને મોટા ખસ્તકની તેવીજ નાની બાજુ સાથે જોડવી. પછી બને ભાગ સીધા એકેકપર મુકી જોવા. જો છેડાપરથી વાંકુ ચુકું હોય તો કાપી સરખું કરવું પછી મોટાં ખસ્તકની લાંબી સલંગ બાજુને પાયજાની એક બાજુની કોરેકોર સાથે જોડવી. તેમજ બીજી બાજુએથી બીજાં નાના ખસ્તકની સલંગ બાજુ સાથે જોડવી. પાયજાના ભાગ જે છુટા રહયા છે તે બંને સાથે પકડી જોડી નાંખવા. હવે એક પાયજો તેનાં ખસ્તક સાથે પુરો થશે. એવીજ રીતે બીજો તૈયાર કરી, તેનો વચ્ચેનો સાંધો ઉપર આપેલી રીત મુજબ સીવી ટચકાં તથા લેફો તૈયાર કરવો.

ઈજારમાં સીલાઇ જુદી રાખવી નહી

મધ્યમ કદનાં બઇરાં માટે સલંગ ઇજારમાં એક વાર પનેહનું કપડું સુમારે વાર ૧lll) જોઇએ. જો રેશમા કપડું હશે તો ઘણું કરીને ગજને હીસાબે મલશે. એક ગજ ૨૭) ઈંચનો અથવા ૨૪) તસુનો થાય છે. એક વાર ૩૨) તસુનો થાય છે. ઈંચ કરતાં તસુ મોટો હોય છે. માટે

જો રેશમી કાપડનો પનેહ ૩૨) તસુનો હશે તો સુમારે ૨) ગજ ૮) તસુ કપડું જોઇશે.

છુટાં ખસ્તકની ઇજાર માટે એટલાજ (૩૨ તસુનાં) પનેહનું કપડું એટલુંજ (લગભગ ૨ા ગજ) જોઇશે. જો પનેહ એથીબી નાનો હોય તો વધુ જોઇશે. દબલ પનેહનું ૧ાા) થી ૧ાાા) ગજ જોઇશે.

પ્રકરણ ૬ ઠું.

બાઇરાંઓનો નાઇટ ગાઉન.

નાઈટ ગાઉન તરેહવાર ફેસીનનાં બનાવવામા આવે છે. પણ તે કાપવાની મુલ રીત તો એકજ હોય છે, તેમાં સેહજસાહજ ફેરફાર કરવો પડે છે. જુદી જુદી ધપથી ગોઠવેલા યોક, કોલર, ટક ફ્રીલ, લેસ, ઈનસરશન વગેરેથી તેનો દેખાવ તદન બદલાઈ જાય છે. એમાની થોડીક જાતનુ અત્રે વર્ણન આપીશું. તે બનાવ્યા પછી કોઇબી ફેસન સહેલાઇથી થઈ શકશે.

નાઈટ ગાંઉનની લંબાઇનાં માપ માટે ખભાનાં ઉપલા ભાગપરથી જમીન સુધી માપ લેવું. સાધારણ કાયદો એ છે કે પેહરનારની ઉચાઈનાં માંપનો $\frac{7}{8}$ મો ભાગ લેવો. ધારો કે એક બાઈની લંબાઇ પાચ ફીટ હોય તો ૬૦) ઈંચ થાય, તેનો $\frac{7}{8}$ મો ભાગ ૫૩) ઈંચ લઈએ. (નાનાં આકડાઓ ભાગમાં વધે તે ગણત્રીમાં લેવા નહી.) એટલી લંબાઈ લીધા પછી નીચેથી કીનારી વાલવા તથા કપડાંની સોસવણ માટે ગણત્રી કરી ૨) ઈંચ વધારે રાખીએ.

નાઇટ ગાઉન ઘણું કરીને લાનકલાથ, નેનસુક, કલીકો, ફ્લેનલ વગરે કપડાંનાં બનાવામાં આવે છે. એ કપડાનો પનેહ ઘણું કરીને ૩૬) ઈંચ આવે છે. ઠીંગણાં કદનાં અને ઘણાં પટલાં માણસો માટે પોહલાઇએ એટલો પનેહ પુરતો થશે. પણ ઉચા અને લગાર ભરેલાં માણસો માટે પનેહમા આડકત્રું ચીપ્યું નીચેથી મુકવું પડશે. નહીતો ચાલતાં ખેંચાયા કરે. ઘણા જાડા બાઇરાંઓ માટે એ ચીપ્યાંની પોહલાઇ વધારેમાં વધારે પનેહના ત્રીજા ભાગ જેટલી યા તે કરતાં ઓછી રાખવી જોઇએ. જ્યારે સાધારણ કદ માટે ૫) થી ૬) ઈંચ રાખવી. એ ચીપ્યાં બે રીતે મુકવામાં આવે છે. ટુકાં અને લાંબાં. ટુકાં ચીપ્યાં છેક નીચેથી લંબાઇનાં અરધા ભાગ જેટલાંજ મુકાય છે. એ ચીપ્યાં નાઇટ ગાઉન કાપતી વેલા ઉપલા ભાગપરથી પડશે તેને ઉલટાવી નીચેનાં ભાગપર જોડી નાખવામાં આવે છે. તે આગલા ભાગપર તેમજ પીઠપર જમણી તેમજ ડાબી બાજુએ મુકાશે. બધાં મલી ચાર ચીપ્યાં દરેક ૩॥) ઈંચ પોહલાં થશે, એટલે પનેહમાં આગલા ભાગપર તેમજ પીઠમાં સાત સાત ઈંચ વધશે. એટલે નાઈટ ગાઉનની નીચેની પોહલાઈ એક બાજુએ ૩૬+૭=૪૩ ઈંચ થશે. એ સમજણ ટુકાં ચીપ્યાં માટે થઇ.

લાંબા ચીપ્યાં છેક નીચેથી બગલ સુધી લંબાય છે, અને સાધારણ રીતે આગલા ભાગપર અને પીઠપર એકજ બાજુએથી મુકવામા આવે છે. તે માટે બેજ ચીપ્યાં જોઇએ છે.

જો કપડાંનો પનેહ ઘણોજ નાનો હોય અને પનેહમાં આખો સલંગ સાંધા મુકવાની જરૂર પડે તો પહેલાં તે સાંધા સીવી પછી નાઇટ ગાઉન વેતરવો.

નાઈટ ગાઉન.

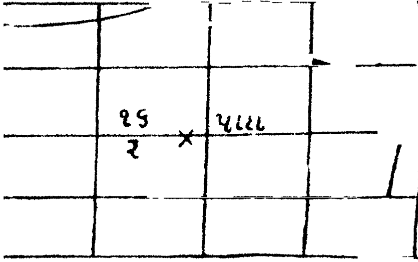
આ નાઈટ ગાઉનમાં આપેલી લંબાઇ માટે ચીરયાં મુકવાની જરૂર નથી, પણ જો પેહરનાર માણસ આંગે ઘણું ભરેલું હશે તો મુકવાં પડશે. વલી જો લંબાઇએ કરતાં વધારે હોય તો ટુકાં ચીરયા મુકવાની જરૂર પડશે. આકૃતીમા નાઈટ ગાઉનનો આગલો ભાગ વચ્ચેથી ઘડી વાલી બતાવ્યો છે. દાબી બાજુએ બગલનાં કાપ આગલથી જે ચીરયું નીકલશે તેને ઉલટાવી નીચલા ભાગપર મીડાંવાલી લાઈનથી બતાવ્યું છે તેમ જોડવું. ચીરયાંની કોરેકોરને નીચલા ભાગની કોરેકોર સાથે જોડવી. કપડું પનેહમાંથી ડબલ કરી ઉપલો કાપ કાહડેલા હોવાથી એવુંજ એક બીજું ચીરયું પછવાડેથી નીકલશે. આ બંને ચીરયાને જમણી અને દાબી બાજુએ જોડવા.

ગલાંનો ભાગ દોરયા પછી નાકેથી થોડો ભાગ સીધો રાખ્યો છે તે ટક માટે છે. ગલા અને ખભાંના થોડા ભાગપર ટક આવશે. એ ટક આકૃતીમાં મીડાંની લાઇનથી બતાવી છે ટક ०।) ઈંચ પોહલી રાખવી. પેહલા ગલું તથા ખભું કાપ્યા વગર ટક મારવી અને પછી ઉપલા બને ભાગો કાપવા. ટક લેવા માટે આકૃતીમાં ખભું મોટું રાખ્યું છે માટે જો ટક પોહલી યા સાંકડી લેતાં ખભાની લંબાઇમા ફેરફાર પડે તો કાપતી વેલા પીઠપરનાં યોકની લંબાઇ માંપી તેટલુંજ રાખવું. એ યોક આગલ દેખાડવામા આવશે. ગલું પણ આકૃતી મુજબ રાખવું. જો ચોકઠાંના માપ પ્રમાણે બરાબર નહી આવે તો નીચે ૩।।) ઈંચ ઉતરવું અને અંદર ૨।।) ઈંચ જવું. આગલો ભાગ બરાબર કપાઈ રહયા પછી પીઠ હાથમા લેવી.

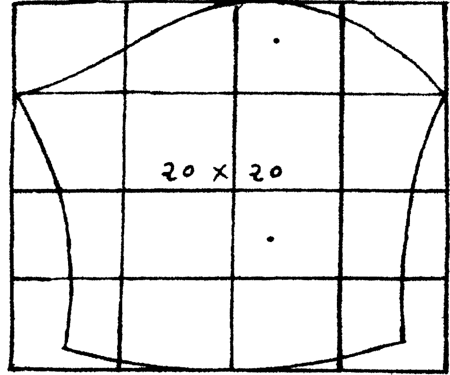
પીઠપર પછવાડે યોક આવશે. બાકીનો ભાગ તદ્દન આગલના જેવોજ કાપવો, એટલે લંબાઇએ આઠ ચોકઠાં પાડયાં છે તેમાંનો ઉપલો એક ચોકઠાંવાલો ભાગ ઉપરથી કાહડી નાંખવો. એ ભાગપર આકૃતીમાં ~~~~~~ આવી નીશાની કીધી છે. બાકીનો નીચેનો ભાગ આબેહુબ આકૃતી મુજબ ચીતારવો. એટલે કે ગલું, ખભું અને અરધો બગલનો ભાગ નીકલી જશે. જે ભાગો યોકમાં આવશે.

હવે યોક માટે પીઠની પોહલાઇનું માંપ લેવો. પછી આગલા ભાગમાંથી જે ચોકઠાનો ઉપલો એક ભાગ કાહડી નાંખ્યો હતો તેની લંબાઇ માપો. આપણી આકૃતી મુજબ એક ચોકઠાંની લંબાઈ ૫।।) ઈંચ થશે. ત્યારે યોક માટે ૧૬×૫।। નું કાગજ કાપી નીચે પ્રમાણે આકૃતી ચીતારો.

બાંહે.



ચોક.



બાંહે પણ પાસેની આકૃતી મુજબ ચીતારવી. તેની લંબાઇ તેમજ પોહલાઇ સરખી છે. પણ જો તેમાં કાંઈ ફેરફાર કરવો હોય તો તેમ કરવું. બાંહેની લંબાઇનું માપ લેવું હોય તો ખભાંથી કાંદી સુધી લેવું. આગલ જતાં બ્લાઉઝની બાંહે આપી છે તેમાંની કોઇબી ચાલશે.

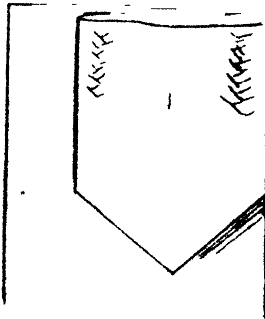
સીવવાની રીત—પેહલાં બાજુનાં ચીરયાં જોડવાં. નાઇટ ગાઉનની કોરેકોર સાથે ચીરયાંની કોરેકોર જોડવી. એવાં ચાર ચીરયાં જોડાશે. બે આગલા ભાગપર અને બે પછવાડે. તે પછી બેઉ આગલા અને પછવાડેનાં ભાગોનાં સાંધાં સીવવા. એ સાંધા સાધારણ રીતે જોડી વાલીને ઉપરથી બખ્યો મારવો, યાને બ્લાઉઝનાં પ્રકરણમાં કાપનો બેન્ડ જોડવાની રીત આપી છે તેમાં સવરી બાજુથી સીવી ઉલટાવીને પાછો અવરી બાજુએ બખ્યો મારી જવો.

આગલનો બટનવાલો ભાગ—એ ભાગ ઘણું કરીને ૧૮) ઈંચની લંબાઇ સુધીનો ઉઘાડો રાખવામાં આવે છે. પણ જો થોડો ઓછો રાખશો તો તેબી ચાલશે. એ સીવવાની ઘણી રીતો છે તેમાંની એક સેહલી અને શોભઇતી રીત નીચે મુજબ છે.—એ માટે બે પટીઓ જોઇશે. એક ઉપરની અને બીજી હેંઠની. ઉપરની પટી ૧।।।) ઈંચ પોહલી અને આગલા ખુલ્લા ભાગની લંબાઇ કરતાં ૦।।।) ઈંચ લાંબી, એટલે જો ૧૮) ઈંચ લંબાઇ હોય તો પટીના લંબાઇ ૧૮।।।) ઈંચ રાખવી.

હેઠેની પટી ખુલ્લા ગાલાની લંબાઇની અને ૧) ઈંચ પોહલી રાખવી. નાઇટ ગાઉનની બટનની પટી એટલે નાની પટી પેહરનારના દાબા હાથપર અને હોલની પટી જમણાં હાથપર હમેશા રાખવી. નાની પટી હેઠે રેહશે અને મોટી ઉપર આવશે. પટીઓ જોડવા આગમજ પેહલા નાઇટ ગાઉનનાં કાપેલા બેઉ ભાગની હેઠેથી જરા જરા આડા કાપ કાતરથી મુકવા. (જુઓ આકૃતી) એ કાપ મુકવાનો મતલબ એ કે પટી જોડતી વેલા નીચેથી ખોલ નહી આવે. હવે મોટી પટીની સવરી બાજુ નાઈટ ગાઉનની ઉંધી બાજુ સાથે લગાડીને પકડવી અને બંને કીનારી સરખી રાખી દોરાતી જવી. નીચે જે કાપ મુકયો છે તેટલાજ સાંધા પોહલો રાખવો. એ પટી જમણી બાજુએ મુકાશે તે યાદ રાખવું. (જયારેબી જમણી યા દાબી બાજુ સીવતી વેલાએ બોલવામાં આવે ત્યારે પેહરનારનાં હાથપરની ગણત્રી કરવી).

નીચેનાં કાપ બતાવે છે.

પટી દોરાત્યા પછી ૦ાા) ઈંચ જેટલું કપડું લંબાઇએ રહેશે તે એમજ રાખવું. હવે આખી પટી સાંધા આગલથી બરાબર દાબી સર પાડીને નાઇટ ગાઉનપર વાલી દેવી. એવી રીતે વાલવી કે સાંધો સવરી બાજુપરથી દીસે નહી. પછી કાપેલી બીજી કીનારી ૦।) ઈંચ જેટલી વાલી ફાકી જવી. પેલા વધેલા ભાગ સુધી જવું નહી. પછી એ વધેલા ભાગની બરાબર વચ્ચેથી નીશાની કરી તેને બંને બાજુથી વાલીને પોઇન્ટનો આકાર લાવવો અને તેપરબી ફાંક મારવી. પછી તેપર ફરતી બાજુએ "ફેધર સ્તીચ" યા બીજા કોઇબી ફેનસી તાકા ભરી જવા. (જુઓ આકૃતી). આ ટુકડાની આસપાસ કપડાની ફ્રીલ યા લેસ ગેધર કરીને મુકવાથી વધારે શોભશે. તેમજ કરવું હોય તો પેહલાં લેસ યા ફ્રીલ પટીપર ફાકી પછી તે કપડાંપર ઉપર મુજબ લગાડવી. નીચેનાં ખુણાં આગલથી ઘણી ગેધર લેવી, નહી તો લેસ ખેંચાઈ જઇ કઢંગું લાગશે.



પટી વાલ્યા પછીનો દેખાવ.

હવે દાબા હાથપરની નાની પટી લેવો. પટી અને ગાઉન બંનેની સવરી બાજુ સાથે

પકડી ઉંધી ગમથી પટી સીવી જવી. પછી આખી પટી અવરી બાજુએથી વાલી સીવવી. જેમ આપણે બટનની પટી લગાડીએ છીએ તેમ. પછી નીચેથી ૦॥) ઈંચ જેટલો આડો કાપ મુકવો. જેમ પટી જોડવા આગમજ પેહલાં ઝીણો કાપ મુકયો હતો તેમ. એમ કરવાની મતલબ એ કે ઉપરની મોટી પટી જ્યારે તેની ઉપર મુકાશે ત્યારે નીચલા ભાગપર ખોલ નહી આવશે. હવે બંને પટીઓ એક બીજાંપર બરાબર ગોઠવી હેંઠની પટીનાં ઉપલા ભાગને ઉપરની પટીનાં હેંઠનાં ભાગ સાથે પછવાડેથી સીવી લેવી. તાંકા ઉપરથી દીસવા નહી જોઇએ. ઉંધી બાજુએથી જ્યા હેંઠની પટી આગલ કાપ મુકયો છે તેપર એક ટેપનો ટુકડો મુકી સીવી લેવું કે ધોવામાં ચુંથાઇ જાય નહી, અને એ ભાગ મજબુત રહે. એ પટીની સમજણ છોકરીઓનાં ગાઉનમાં પણ આપી છે. × જો ઉપલી રીત મુજબ પટીઓ મુકવી હોય તો ટક મારતી વેલાએ બંને પટીઓના માંપ જેટલું કપડું છોડી ટક શરૂ કરવી છેક નાકેથી ટક લેવામાં આવશે તો પટી હેંઠે દબાઇ જશે. ટક પટીની બાજુએ વલેલી રાખવી અને દરેક ટક આગલીનાં કરતાં થોડી ટુકી રાખવી. સૌથી ટુકી બગલનાં ગાલા તરફ જતા થશે.

પીઠ—પેહલાં યોક કાપી તેજ માપનું તેનું અસ્તર કાપવું પછી પીઠનાં સલંગ ભાગની ગેધર કરી તેને યોકમા બેસાડવી. એ ગેધર યોક અને અસ્તરની વચ્ચે આવવી જોઇએ કે જેથી સાંધા બાહરથી દીસે નહી. (વધુ સમજણ માટે જુઓ નાઇટ ગાઉન ૨ જો. યોક સીવવાની સમજણ.)

નીચેની દામણ એક ઈંચ પોહલી વાલીને સીવી જવી

બાંહે જોડવાની રીત માટે જુઓ બ્લાઉઝની બાહેના પ્રકરણમાં સમજાવેલી રીત.

ગલાંપર જો પટી મુકવી હોય તો ૨) ઈંચ પોહલી અને ૧૬॥) ઈંચ લાંબી પટી લઇ તેને સાધારણ રીતે ગલાંપર જોડી પછવાડેથી વાલી સીવી નાખવી. તેપર ઝીણી લેસ મુકવી પટી ઢાંકીને પેહરી જોવી. જો ગલું નાનું મોટું પડે તો તે ખાલી સંચો મારવા આગમજ સુધારી લેવી.

નાઇટ ગાઉન ૨ જો.

આ નાઈટ ગાઉન ખભાંપર સાંધા વગરના યોક અને કોલર સાથે બતાવામાં આવ્યો છે. જેમ આગલા ગાઉનમા નાના ચીરયાં બાજુએ મુકયા છે તેમ એમાં લાંબું એક ચીરયું મુકવામા આવ્યું છે.

પેહલાં નાઇટ ગાઉનની લંબાઈનાં બે સરખા કટકા લઇએ. અંહીઆં એ બંને કટકાની લંબાઇ ૫૨) ઈંચ રાખી છે. કપડાનો પનેહ ૩૬) ઈંચ છે. બંને કટકા સરખા ગોઠવીને એક બીજાપર મુકવા. પછી ડાબા હાથનાં ઉપલાં ખુણાંપરથી ૬) ઈંચ માપી એક તાચણી ત્યાં મુકવી. તેજ બાજુનાં નોચલાં ખુણાંપરથી ૧) ઈંચ માપી ત્યા નીશાની માટે બીજી તાંચણી મારવી. પછી બંને નીશાનીપરથી પકડી સર પાડી તે ભાગ કાપી નાંખવો. હવે કપડું ઉપરથી ૩૦) ઈંચ અને નોચેથી ૩૫) ઈંચ રેહશે. પેલા કાપેલા ચીરયાંને ઉલટાવી જમણાં હાથની કોરેકોર સાથે ચીરયાનો કોરેકોર જોડી નાખવી. ત્યારે ઉપરની બાજુ ૩૦+૧=૩૧) ઈંચ અને હેઠની ૩૫+૬=૪૧) ઈંચ મપાશે. જો એ કરતાબી વધારે પોહલું માંપ રાખવું હોય તો એજ ગણત્રીથી રાખવું. એટલે ઉપલી અને નીચલી બાજુની પોહલાઇમાં ૧૦) ઈંચનો તફાવત રાખવો. બને ચીરયાને આગલ તેમજ પાછલ એકજ બાજુથી જોડવો. પછી પોહલાઇ એથી દબલ કરી બગલનો કાપ કાહડવો. વડીની બાજુ જમણી તરફ રાખવી. અને ડાબી બાજુનાં ઉપલાં ખુણામાથી ૨॥) ઈંચ જમણી તરફ સીધી લાઇનપર માપી ત્યા એક તાંપ મુકવી. પછી તેજ ખુણાપરથી ૫) ઈંચ હેઠ માપી તાંપ મુકવી અને એ બંને તાપની વચ્ચે બગલના ગાલાનો અરધો વાંક દોરવો. (જુઓ આકૃતી.) આગલો ભાગ તેમજ પાઠ બનેનાં બગલનાં ગાલા આકૃતી મુજબ એક સરખી રીતે કાપવા, અને યોક જોડવા માટે ઉપરનો ભાગ સીધો રાખવો.

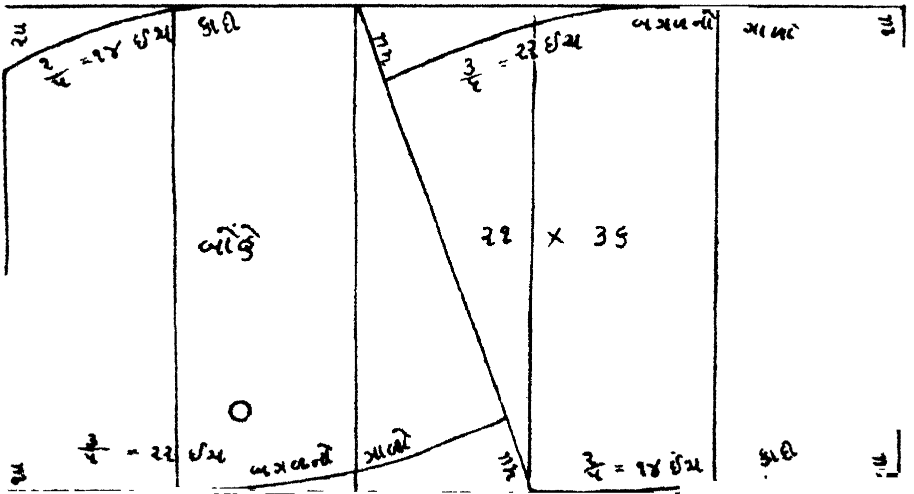


બગલનો ગાલો.

છેક નીચેનો ભાગ જ્યાંથી દામણ સીવાસે ત્યાંનાં છેડાઓ

આડકત્રા કપાયલા હોવાથી નીચેની કોર વાલતી વેલા ખોલ આવશે માટે તે છેડાઓપરથી ૨૧) ઇંચ સુધી સીધું કાપવું. ૧) ઇંચની કીનારી માટે ૧) ઇંચ પછવાડે વલાશે અને ૦૧) ઇંચિ અંદર દબાશે. એટલું કીધા પછી આગલો ભાગ છુટો પકડી તેને દબલ કરી બરાબર વચમાંથી બટન માટે લાંબો કાપ મુકવો. એ કાપની લંબાઇ ૧૬) થી ૧૮) ઇંચ રાખવામાં આવે છે. આપણે આ નમુનામાં ૧૬) ઇંચ લઇએ તે કાપવા આગમજ ચોકની લંબાઇ ગલા આગલથી કટલી આવશે તેની ગણત્રી કરીએ. ચોક ગલાંપરથી ૨) ઇંચિ હેઠ ઉતરશે માટે આપણે ૧૪) ઇંચ જેટલો કાપ વચ્ચેથી મુકીશું. હવે આગલો તેમજ પાછલો બંને કટકા કપાઇને તૈયાર થયા માટે તેને બાજુએ મુકી બીજા કાપો હાથમા ધરવા.

બાંહે—આગલાં પ્રકરણોમા બાંહેનાં જુદા જુદા કાપો દેખાડવામા આવ્યા છે, તેમાથી કોઈબી બાંહે કાપવી. નાઇટ ગાઉન માટે એક જુદી રીતની બાંહે કાપવામાં આવે છે. તે કાપવા તથા સીવવાની સેહલી છે. તેમજ તેમાં કપડું પણ બીલકુલ બગડતું નથી માટે અત્રે આપીશું.



નાઇટ ગાઉનની બાંહે.

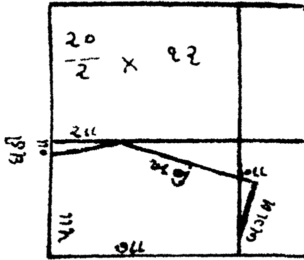
પાને ૭૨) ની આકૃતીપરથી બાંહે કેવી રીતે કાપવામાં આવી છે તે સેહેલાઇથી સમજ પડશે. પણ કાપ્યા પછી એક બાંહે ઉઠલાવીને એટલે ઉલટી બાજુથીં વાપરવી પડશે. જે કપડાની સવરી તથા અવરી બાજુ એક સરખી હશે તેમાં એ રીત ચાલી શકશે. પણ જો તેમ નહીં હોય તો બે નાઇટ ગાઉન સાથે કાપી બે જોડી બાંહે કાપીએ તો બની શકે, નહીં તો બેઉ બાંહે એકજ હાથની થાય. કપડું એકવડુ પનેહમાથી એમનુંએમ રાખવું અને લંબાઇનું માપ જેટલું જોઇએ એટલું રાખવું. પનેહમાંથી બાંહેના પાચ સરખા ભાગ કીધા છે. તેમાંના બે ભાગ કાંદી માટે અને ત્રણ ભાગ બગલના ઘેરાવા માટે લઈ વચ્ચે આડકત્રી લાઇન દોરી છે. કાંદી આગલથી ૨॥ ઇંચ સીધી લાઇનપર છોડી ગોલ આકાર દોરયો છે. તેજ મુજબ બગલનાં આકાર માટે ૧॥ ઇંચ લાઇન ગોલાસ લીધો છે હવે એ બંને ગોલાસના વચ્ચે જે સીધી કોરેકોરની લાઇન છે તેનુ માપ લઇ તેટલુંજ માપ આડકત્રી વચ્ચેની લાઇનપર કાદી આગલથી લીધું છે. એ માપ જોઇએ તો ટેપથી લેવું યા તો કારેકોરવાલો સીધો ભાગ ઉચકી કાદીનાં બંને છેડા મેલવી પેલી વચ્ચેની આડકત્રી લાઇનપર મુકવો આડકત્રી લાઇનના જેટલો ભાગ વધારે હોય ત્યાં નીશાની કરી બગલનો ગાલો ચીતારવો. ગણત્રી કરતાં એ ભાગપર પા ઇંચ વધશે એવીજ રીતે ઉઠલાવીને બીજી બાંહે ચીતારવી. બાંહે સીવતી વેલાએ એવી રીતે મુકવી જોઇએ કે તેનો સીધો સાંધો એટલે કોરેકોરવાલો ભાગ ઉપર આગલી બાજુપર રહે અને આડકત્રો સાંધો નીચે એટલે પીઠની બાજુપર આવે. એવી રીતે જોવાથી જમણાં અને ડાબા હાથની બાંહે માલમ પડશે.

યોક—આ યોક આગલનો તેમજ પીઠનો બેઉ એકજ ટુકડામાં કહાડયો છે. એટલે ખભાંપર સાંધો આવશે નહીં. તેમ જો નહીં કરવું હોય અને બંને ભાગો છુટા રાખવા હોય તો આગલા પ્રકરણમા પીઠનો યોક આપ્યો છે તે મુજબ કાપવો, આગલો યોક પણ નાઇટ ગાઉનના ઉપલા કાપપરથી સેહલાઇથી નીકલી શકશે અત્રે બંને એકજ ટુકડામાં કહાડવાની રીત સમજાવીશું, જે બ્લાઉઝ કોલર વગેરે ઘણી ચીજો માટે ઉપયોગમાં આવી શકશે. આગલા પ્રકરણમાં નાનાં બચ્ચાનાં ફ્રોકમાં પણ તે સમજાવી છે, યોકની લંબાઈ ૫) થી પા॥ ઇંચ રાખવી પીઠના ગલાંપરથી એટલા ઇંચ નીચે ઉતરી પીઠની પોહલાઇનું માપ લેવું. ધારો કે પીઠની પોહલાઇ

૧૫) ઈંચ છે અને લબાઇ ૫॥ ઈંચ રાખી છે. હવે એટલાં માપનો કાપ કહાડવા માટે કાગજની પોહલાઇ પીઠની પોહલાઇ કરતાં ૧$\frac{૧}{૩}$ ગણી વધારે રાખવી, અને લંબાઇ આપાણા માપ કરતાં દબલ (કેમજે આગલો અને પાછલો બંને સાથે કહાડવા છે) રાખી એક ઈંચ વધુ લેવું. એ ૧) ઈંચ વાલવા તથા પટીના ભાગમા જશે. હવે કાગજનું માપ નીચે મુજબ થશે :—

૧૫×૧$\frac{૧}{૩}$=૨૦ }
૫$\frac{૧}{૨}$×૨=૧૧+૧=૧૨ } કાગજ ૨૦×૧૨ કાપવું.

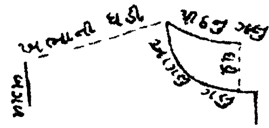
ચોક.



પીઠનો ચોક.

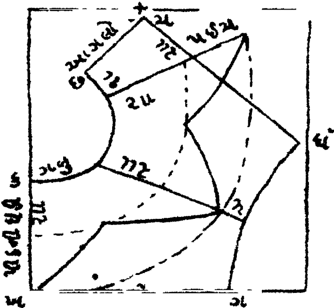
ઉપલાં માપનું કાગજ કાપ્યા પછી પોહલાઇએથી કાગજની ઘડી વાલવી. લંબાઇએ એમજ રેહવા દેવુ. ઘડીવાલો ભાગ દાબા હાથ-પર રાખવો. કાગજ હવે ૧૦×૧૨ થશે. આપણે પેહલા પીઠનો ચોક ચોતારીશું. કાગજ દબલ હોવાથી તેની અરધી આકૃતી આવશે હવે દાબી બાજુના નીચલા ખુણાં-પરથી પીઠની પોહલાઇનું અરધું માપ લેવો. તે ૭॥ ઈંચ થશે, એ માપ નીચેથી સીધી લીટીપર મુકવુ. અહીઆથી બગલનો કાપ દોરાશે. એ તાંપથી એક ઉભી લાઇન ઉપર સુધી દોરી જવી. હવે દાબીમેરનાં તેજ નીચલા ખુણાંપરથી ઉભી લાઇનપર ચોકની લંબાઇનું માપ ૫॥ ઈંચ મુકી ત્યાથી સીધી લાઇન જમણી તરફ નાકે સુધી દોરવી. એ લાઇનપર ગલાનો કાપ દોરાશે. ડાબા હાથપર ગલાંની લાઇનથી ૦॥ ઈંચ નીચે ઉતરી ૨॥ ઈંચ અંદર જઇ ગલાનો કાપ ચોતારો પછી બગલની લાઇન જ્યાં ગલાંની લાઇનને મલેછે તેટલા ભાગનું ઉભું માપ લઇ તેનાં ૩) સરખા ભાગ કરો અને તેમાંના પેહલા ઉપલા ભાગપર ખભું આવશે. ગલાંથી એ તાંપ સુધી ખભાંની લાઇન દોરી તેને ૦॥ ઈંચ વધારે બહાર લંબાવો. પછી ત્યાંથી નીચે સુધી બગલનો કાપ દોરો. આ પીઠના ચોકની અરધી આકૃતી થઇ. હવે કાગજના ઉપલો ખાલી ભાગ છે તેને ખભાંની બરાબર લાઇનપરથી સર પાડી નીચે વાલી નાંખો. જુઓ આગલું પ્રકરણ બચ્ચાંનો સુતરાઉ

લાંબો ઝભ્ભો પાનું (૨૩ મુ). વાળ્યા પછી કાગજના ચાર પડ થશે, ઘડીવાળો ભાગ તે પીઠનો મધ્ય ભાગ છે ત્યાંથી પોણો ઈંચ છોડી સીધી લાઈન મારો, ગળાં આગળ આવી એ લાઈન અટકશે ત્યાંથી ગળાનાં કાપ સાથે તેને મેળવી નાખો. હવે પેનસીલની લાઈન પ્રમાણે ગળાંનો કાપ તથા તેને લગાડીને હમણા મારેલી ઉભી લાઈન કાપો. (ઘડી કાપવી નહીં) ગળા આગળથી કાગજનાં ચાર પડ કપાશે. સીધી લાઈનપર બે પડ આવશે. એટલું થયા પછી નીચેની ૭॥ ઈંચનાં માપવાળી સીધી લાઈન તથા બગલનો કાપ ચારે પડ પકડી કાપી નાંખો. ખભુ કાપવું નહીં, હવે કાગજ ઉઘાડો એટલે પીઠ તથા આગનો યોક કપાયલો માલમ પડશે, પણ આગલા ભાગનું ગળું નીચે ઉતારવું જોઈએ. આપણે તો પીઠની બરાબર કાપ્યું છે તેમ રાખવું નહીં. ગળા આગળથી જે સીધી લાઈન નીચે ઉતરે છે તેની અધવચે એક તાપ મુકી તેને પીઠનાં ગળા સાથે ગોળ આકાર લઈ મેળવી નાંખો. તે આકાર બરાબર દોરાયા પછી ઉપરનો ભાગ કાપી નાંખો, જો એમ બરાબર નહીં કપાય તો તમારા બ્લાઉઝનાં પેસનું ગળું તેપર મુકી કાપની લાઈન મારો. યોક પુરો થયા પછી ઘડી વાળો, તેનો આકાર પાસેની આકૃતી પ્રમાણે દેખાશે. આ યોક માટે આપેલી સમજણ પેહલાં વાંચણમાં કદાચ ગુચવણભરી લાગશે પણ આકૃતી જોઈ જોઈને ફરીથી બે ત્રણ વાર વાંચતા



પુરા થયલા યોકની
આગલી બાજુ.

આખરે થયા વીના રેહશે નહીં. જો કાગજપર જુદા જુદા માપના એવા યોક બે ત્રણવાર કાપશો તો એટલા જલદી હાથે આવી જશે કે કોઈબી માપનો બંધ બેસતો યોક ઝડપથી કપાઈ શકશે. વલી એ યોકપરથી બીજા તરેહવાર ઘાટનાં ફેન્સી યોક યા કોલર કાપી શકાશે. પાસે આપેલી આકૃતી એવા કોલર યા યોક બતાવે છે.

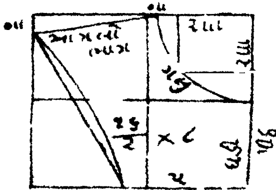


જુદી જુદી જાતનાં ફેન્સી
યોક અથવા કોલર.

ઉપર કાપેલા યોકને પીઠની અધવચેથી બેવડો કરી બીજું ખાલી કાગજ નીચે

મુકી તેપર તાંચણી મારી પેનસીલે તેની આકૃતી નીચેનાં કાગજપર દોરી જવી. પછી તે આકૃતીનાં અડસટાથી જે તરાહ દોરવા માંગતા હોઇએ તે ચીતારવી. ક, ખ, ગ, ઘ, ચ, છ એ ઉપલા ચોકની આકૃતી બતાવેછે તેપર ત્રણ જુદી જાતના આકારો ચીતારયા છે. પેહલો ગલાં આગલથી ૨॥ ઈંચ દુર ફરતી એકસરખી તાપ મુકી ગોલ આકાર દોરયો છે, જે ઝીણાં મીંડાની લાઇનથી બતાવ્યો છે. એ નાનો ગોલ કોલર થશે. બીજી કાપાવાલી લાઇન મોટો ગોલ કોલર બતાવેછે જે ગલા આગલથી ૫) ઈંચને છેટે છે. ત્રીજો કોલર પેનસીલે મારેલી જાડી લાઈનથી બતાવ્યો છે, જે ઉપલાં બંને ગોલ કોલરની વચ્ચે સરખા તફાવતે તાપ મુકી આરકાંનો ઘાટ કાહડી બતાવ્યો છે. એ સર્વે કોલરોની આગલા ભાગપરની લાઇન ગલાંથી થોડે છેટે રાખી છે તેનું કારણ એ કે કોલરપર ફરતી ફ્રીલ યા લેસ મુકવામા આવે તો તે ખાચામા બરાબર આવી રેહે, નહી તો ફ્રીલ યા લેસ એક બીજાપર ચહડી જાય કોલરનો ભાગ ગલાં આગલથી કેટલો દુર યા કેટલો આડકત્રો રાખવો તે લેસનુ માપ જોઇને રાખવો.

સેલર કોલર કાહડવાની એક સેહલી રીત—સાધારણ કદનાં ગલાં માટે ૧૬×૮ કાગજ લેવું. લંબાઇએથી તેને દબલ કરી ઉપર હેઠે તેના ઘડી વાલી ચાર ભાગ કરવા. બે લંબાઇએ અને બે પોહલાઇએ



સેલર કોલર.

જમણી બાજુએ ઘડી રાખી તેજ તરફથી ઉપલા ખુણાંથી ૨॥ ઈંચ નીચે અને ૨॥ ઈંચ અંદર જઇ એક ચોકડું પાડો અને તેને અડકાવી ગલાંનો ગોલ આકાર આકૃતી મુજબ ચીતારો. ગલાની ઉપલી અણી અધવચની લાઇનથી ૦॥ ઈંચ દુર રાખવી. પછી તેને લગાડી સીધી લાઈનથી ૦॥ ઈંચ હેઠે ઉતરી આગલા ભાગની લાઇન મારવી. જમણાં હાથપર હેઠેનાં ખુણાથી ૫) ઈંચ માપી એક તાંપ મુકી તેને ઉપલી લાઈનની અણી સાથે સીધી લાઇન દોરી જોડી નાંખો, એ લાઇન સીધી યા જરા વાંક લઇ દોરવી; તે ખભાંની બંને બાજુએ પીઠ તેમજ આગલા ભાગપર આવશે.

એમાંનો કોઈબી કોલર નાઈટ ગાઉનપર મુકવા આગમજ પેહલાં ગલાંપર નાની પટી મુકવી. એ પટીની પોહલાઇ ૨) ઇંચ અને લંબાઇ ગલાંના માપની રાખવી. એ પટી વાલીને સીવ્યા પછી ૦।।। ઈંચથી વધારે પોહલી નહી આવવી જોઇએ. કોલરને પટીની વચ્ચે દાબીને સીવવો હોઇએ માટે તેમ જો મુકવો હોય તો પટીને પોહલાઇએથી બે ભાગમા ફાડવી પડશે. તે માટે બને પટીપર ૦। ઇંચ સીલાઇ વધુ રાખવી એટલે બેઉ પટીનું સામટું માપ ૨।। ઇંચ રાખવુ.

સીવવાની સમજણ—યોકને પેહલા અસ્તર સાથે વચમાંથી ફાંકી પેહરનારનાં ગલાંપર મુકી જોવો. જો ખભાં ધણાં લાંબાં પડતા હોય તો નીશાની કરી જેટલો ભાગ કાહડી નાખવો હોય તેટલો આખા બગલનાં ગાલાપરનો ભાગ કાપી નાંખવો. પણ યાદ રાખવુ કે નાઇટ ગાઉનનાં યોકનાં ખભા બદયાનની માફક તંગ બેસ્તા રાખવામાં આવતા નથી. એ કપડું રાતનાં પેહરવાનું હોવાથી બધી બાજુથી ઢીલું રાખવું જોઇએ. યોકને ખેચીને પકડવો નહી, કેમજે તેનો આગલો ભાગ આડકત્રાં કપડાપર આવેલો હોવાથી ખેંચાઇ જશે. પેહલા નાઇટ ગાઉનની પીઠનો ભાગ લઇ તેને બગલ આગલથી દબલ કરી વચ્ચેથી સર પાડવો, પીઠના યોકનેબી તેમજ વચ્ચેથી સર પાડવો અને બેઉનાં મધ્ય ભાગને તાચણીથી સાથે જોડવા. પછી બંનેનાં બગલના ભાગને સાથે પકડી તાંચણી મારવી. હવે નાઇટ ગાઉનનો કેટલો ભાગ યોક કરતા મોટો છે તે માપી જોવો. જેટલો મોટો હોય તેના કરતાં દબલ ભાગ ગેધરમાં લેવો, બાકીનો સાદો રાખવો. એટલે નાઈટ ગાઉનની ઉપરની કીનારી અરધે ભાગે ૧૩) ઇંચ થશે અને યોકનો અરધો ભાગ ૭।। ઇંચ છે. એ બંને વચ્ચેનો તફાવત ૧૩—૭।।= ૫।। ઇંચ થશે. માટે ૧૧) ઇંચ કપડું ગેધરમાં બેસાડવું. ૧૩—૧૧=૨) ઇંચ બાકી રેહશે. તે ૨) ઇંચ બગલનાં ગાલા આગલથી છોડી ગેધર શરૂ કરવી. એવી રીતે બંને બાજુથી કરી યોક અને ગાઉન સાથે ફાંકી સંચો મારવો અને પછવાડેથી અસ્તર સાંધાપર વાલીને સીવી નાખવું.

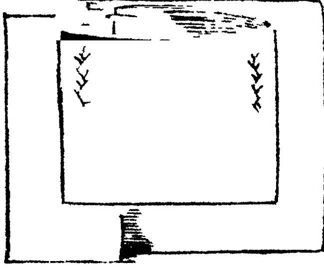
આંગલી બાજુપર પીઠ કરતાં ઓછી ગેધર આવશે, કેમકે નાઇટ ગાઉનનો આગલો ભાગ ખુલ્લો હોવાથી થોડો પટીમાં જશે અને વલી આગલો યોક પીઠ કરતા થોડા મોટો રાખ્યો છે. બંનેની કીનારી ઉપર

માફક માપો, નાઇટ ગાઉનની અરધી કીનારી લગભગ ૧૨) ઈંચ થશે. અરધા ચોકની ૮) ઈંચ થશે. બે વચ્ચે ૪) ઇંચને ફેર આવશે. તેનું ડબલ ૮) ઈંચ એટલે ૮) ઈંચ કપડાંપર ગેધર લેવી. જો ગેધરને બદલે ટક મારવી હોય તો તે પણ ગણત્રી કરી મારવી. ૦। ઈંચ પોહલી ટક લઇએ તો એટલા કપડાપર ૮) ટક આવશે. એ મુજબ ફાંકી ઉપર જણાવ્યા મુજબ સીવવું. કાઇબી માપના ચોક હોય તો તેની ઉપલીજ રીત પ્રમાણે ગણત્રી કરી સીવવા. સીવની વેલાએ આગલો ચોક જરાકબી ખેંચાય નહી તેની સંભાલ રાખવી કેમજે તે આડકત્રા કપડાપર કપાયલો આવશે બટનની પટી આગલનો ભાગ તદન સીધો રાખવો તેમજ બગલનાં ગાલા પણ સીધા રાખવા.

બટનની પટી—આ પટી આગલ સમજાવેલી રીત કરતાં જુદી રીતે મુકાશું. એવી પટી માટે નાઇટ ગાઉનનો આગલો ભાગ બરાબર વચમાંથી કાપવો નહી પણ વચ્ચેની લાઇનથી જમણી તરફ (પેહરનારની) ૦। ઈંચ છોડીને કાપ મુકવો. લંબાઇ આગલ લખવા મુજબ લેવી તેમજ બંને બાજુએ ઝીણું કાપ મુકવા. હવે બે પટીઓ ફાડવી જેમાંની એક કાપ કરતાં ૦।। થી ૦।।। ઈંચ લાંબી અને ૨।। ઈંચ પોહલી ; તથા બીજી કાપની લબાઇની અને ૧) ઈંચ પોહલી મોટી પટી જમણી બાજુએ દોરાતવી. સાંધો અવરી બાજુએ આવે તેમ રાખવો એટલે પટીની સવરી બાજુ અને કપડાંની સવરી બાજુ જોડેલી રાખી સીવી જવુ. એ પછી પટીની બીજી કીનારી અવરી બાજુએ ફેરવી સાધા ઉપરથી એટલે સાંધો ઢંકાય તેમ સીવી જવી. તાંકા સવરી બાજુએ દીસવા નહી જોઇએ. પછી પટીની બરાબર વચ્ચેથી સર પાડી તે સરને સાંધાની સીલાઈપર ફાંકવો એટલે બાક્ષ પ્લીટનો આકાર થશે. પછી તેને સીધી દાબીને રાખવી, અંદરનો સાંધો જમણી બાજુ તરફ વલેલો રહે એમ ફાંકવું, કારણ બટન હોલ કરતી વેલા સાંધાનું કપડું વચ્ચે આવે તો હોલ ચુંથાયલા થશે.

બીજી બાજુની હેઠેની પટી પેહલા નાઇટ ગાઉનમાં સમજાવ્યા મુજબ મુકવી અને નીચેથી ૦।। ઈંચ આડો કાપ મુકવો, કે બીજી બાજુની ઉપલી પટી ઉપર આવે તો ખોલ નહી આવે. એ ઉપલી પટી હેઠેનીપર ગોઠવી, જેમ આગલ કીધું હતું તેમ નીચેના ભાગ વાલીને અણીવાલો

આકાર બનાવવો અથવા સીધો રાખવો. પછવાડેથી ટેપ મુકી કાટેલો ભાગ ઢાંકી નાખવો, અને ઉપલા ભાગપર ફેનસી તાંકા ભરવા. (જુઓ આકૃતી.) એની આસપાસ જો લેસ મુકવી હોય તો બોક્ષ પ્લેટપર ફેનસી તાકા ભરવા આગમજ પછવાડની બાજુએથી તાંકા લઈ ફરતી મુકવી. ખુણા આગલથી વધારે ગેધર કરી ફેરવવું. તાકા ઉપરથી દીસવા નહીં જોઈએ. પછી બોક્ષ પ્લીટને દાબી ફાંક મારી ઉપરથી ભરી જવું.



બટન હોલની પટી
બોક્ષ પ્લીટનાં આકારની.

બાંહે—બાંહેનો સાંધો આખો સીવવો, તેપર નીચે ફ્રીલ રાખવી અને વચ્ચે ઇનસરશન યા કપડાની પટી મુકવી, અથવા તો ફ્રીલને બદલે કફ મુકવો. હાથનાં ગાલાનુ માપ લઈ કાંદી આગલથી બાંહેને ગેધર કરવી યા ઝીણી ઝીણી ટક મારવી. તે કરતી વેલા સાંધા આગલથી બંને બાજુએ ૧ાા ઈંચ કપડું સાદું રાખવું.

હવે બાંહે જોડતી વેલા તેનાં બગલનાં ગાલાનો ભાગ જો વાંકો ચુંકો હોય તો પેહલાં કાપીને સરખો કરવો. ચોકના ભાગપરનું અસ્તર જો ફાંકલું હોય તો ઉખેડી ખુલ્લું કરવું, કેમજે ત્યા બાંહેનો ભાગ જોડાશે. બાંહે જોડીને સીવ્યા પછી અસ્તર સાંધાપર મુકી પછવાડેથી સીવી જવું. આ નાઇટ ગાઉનમાં આપેલી બાંહેનો સાંધો બગલના સાંધા સાથે જોડીને બાંહે સીવવી. બીજી બાંહો માફક આ બાંહે જોડવી નહી. વળી એનો ગાલો બધી બાજુએ સરખો હોવાથી જમણી, ડાબી ગાલાપરથી પરખાશે નહી, આગલ સમજાવ્યું છે તે મુજબ બાંહેના સાંધાની જે બાજુ સીધી એટલે કોરેકોરવાલી હોય તે ઉપર એટલે આગલીગમ આવે તેમ રાખવી. આડકત્રી બાજુ પીઠપર એટલે નીચે આવશે. એવી રીતે પકડીને જોવાથી જમણી ડાબી માલમ પડશે. બાંહેનો તથા નાઇટ ગાઉનનો સાંધો બગલ આગલથી સાથે પકડી ફાંકી જવું. બાંહેનાં ગાલાનો જેટલો ભાગ મોટો હોય તે ખભાંની બંને બાજુએ ગેધર કરી બેસાડવો. યાદ રાખવું કે બાંહે

ગમે એટલી સાંકડી હોય તોપણ તેનો ગાલો કપડાંનાં ગાલા કરતાં ૧) ઈંચ જેટલોબી મોટો હોવો જોઇએ. ઓહે સીવતી વેલા હમેશાં સીવનારની સાંમે પકડવી.

નાઇટ ગાઉન ૩ જો.

આ નાઇટ ગાઉન બદયાનનાં કાપ પરથી કહાડવામાં આવ્યો છે. દરેક સીવનાર બાઇ પાસે પોતાનાં બદયાનનાં કાપ તો હોવા જોઇએ. એક નાઇટ ગાઉન માટે કેટલું કપડું જોઇએ તે આગલ આપેલા નાઇટ ગાઉન કાપવાની સમજ જેઓએ ધ્યાનથી વાચી વેતરવાની કોશેશ કીધી હશે તેઓને સેહલાઇથી સમજ પડશે. ઉપર ટપકેથી તેની ગણુત્રી એવી રીતે કરવી કે નાઇટ ગાઉનની લંબાઇ જેટલી રાખવી હોય તે કરતાં દબલ કપડું અને તે ઉપરાંત સુમારે ૧ાા વાર ઓહે માટે લેવું.

અગાઉ માફક લંબાઇનાં માપ માટે પેહરનારનાં ખભાંનાં ઉપલા ભાગથી એટલે ગરદન આગલનાં ભાગથી જમીન સુધીનું માપ લેવું અને નીચેની કીનારી વાલવા તથા સોસવણ માટે બે ઈંચ વધારે રાખવું. પોહલાઈ માટે પનેહ જોઇ પેહરનારનાં કદ પ્રમાણે રાખવાની સમજણ જે આગલા ભાગપર આપી છે તે મુજબ કરવું.

પેહલાં પીઠનો કાપ લેવો. પીઠ અને તેની બાજુનાં બે કાપો જો છુટા હોય તો સાથે જોડી નાંખવા. સેહલી રીત એ છે કે ઉપલા કાપો અસ્તરનાં કપડાંનાં કાપી, ત્રણુે કાપ સાથે ફાકી જવા. તે બાજુએ રાખી નાઇટ ગાઉનનું પીઠ માટેનું કપડું લઇ તેને પનેહમાંથી બેવડું કરી વચ્ચોવચમાંથી બેઉ બાજુએ નાની બોક્ષ પ્લીટ યા ઝીણી ટક મારવી. એ ટક વાલો ભાગ આખાં ગલાંપર આવવો જોઇએ અને ૫) થી ૬) ઈંચની જગા રોકશે. ટક લંબાઇએ પાંચ ઈંચ રાખવી. ટક મારયા પછી પેલી અસ્તરની પીઠ કપડાંપર ટાંચણી મારી મુકવી. આપણા કાપની લગોલગ પેનસીલની લાઇન મારવી નહી કારણ નાઈટ ગાઉન બદયાનની માફક તંગ રખાતો નથી તે બધી બાજુથી થોડો થોડો ઢીલો રાખવામાં આવેછે. માટે નીચલી ગણુત્રી મુજબ બધા ભાગોની લાઇન મારવી. ગલાંનો ભાગ જેમ છે તેમ રાખવો, ખભાંપરથી

૦।। ઈંચ છોડવું, બગલનાં ઉપલા ભાગપરથી એક ઈંચ તે આસ્તે આસ્તે નીચે આવતાં ૦।। ઈંચ કરવું. અને બાજુનાં કાપ આગલથી ૧) ઈંચ છોડવું. એ મુજબ લાઇન મારી જવી. હેઠની કીનારીપર લાઇન મારવી નહીં. કાપને ટાંચણી મારેલો ઉખેડી નાંખવો અને જો નાઇટ ગાઉનને ચારસું મુકવાની જરૂર હોય તો આગલ આપેલી સમજણ મુજબ ઉપલા ભાગપરનાં કટકાને આડકત્રો કાપી કોરેકોર સાથે સીવી લેવો અને બાજુનાં કાપની લાઇન જે પેનસીલે મારી છે તેની સાથે મેલવી લેવો.

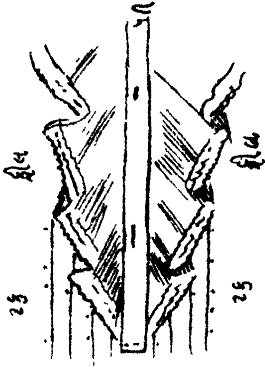
આગલનાં ભાગ માટે પેસનો કાપ અસ્તરનો લઈ તેનાં ચમટા ફાંકી તેને દબલ કપડાંપર ઉપર મુજબ ટાચણી મારી જવી. ગલાં આગલથી ટક યા ગેધર માટે ૩) ઈંચ સીધું કપડું છોડવું. બગલ આગલથી ફરતો ઘેરાવો ૦।। ઈંચજ છોડવો, બાકીનાં ભાગો પીઠની માફકજ રાખવા. એ રીતે પેનસીલે લાઇન મારયા પછી કાપ છોડી નાખવો અને બાજુનો સાંધો પીઠની માફકજ બદયાનનાં સાંધા સાથે મેલવી દેવો. પીઠનું ખભું પેસના ખભાં કરતાં સેહજ મોટું રેહશે. તે સીવતી વેલા ખેંચીને મેલવી નાંખવું.

બાંહે—આગલ આપેલી કોઇબી બાહેમાંથી લેવી.

સીવવાની સમજણ આગલા ભાગોપર આપી છે તે મુજબ કરી જવું.

આગલા ભાગપર બટનની પટીપર ફરતી ફ્રીલ મુકવી. એ ફ્રીલની ગોઠવણ અત્રે જુદી રીતે કરીશું પેહલાં આગલો જેટલો ભાગ ખુલ્લો રાખ્યો હોય તે કરતાં દબલ લંબાઇની કપડાંની પટી જેટલી જોઇએ એટલી પોહલી રાખી કાપવી. એવી બે પટીઓ બે બાજુ માટે જુદી જુદી કાપવી. એક બાજુથી તેને આડકત્રી કાપી કીનારી સીવી લેવી. પછી સીધી બાજુથી દોરાતણુ કરી ગેધર કરવી. પછી નાઇટ ગાઉનની સવરી બાજુપર ફ્રીલની અવરી બાજુ મુકી ગેધર બરાબર ગોઠવી ફાંકી જવી. બંને બાજુ એવી રીતે ફાંકવી. ફ્રીલનાં બને છેડાને કીનારી પરથી સીવી લેવા. પછી હોલની પટી માટે ૨।। ઈંચ પોહલી અને ખુલ્લા કાપની લંબાઇ કરતાં ૦।। ઈંચ

લાંબી એક પટી ફાડવી. એ પટીની સવરી બાજુને પેલી ફાંકેલી ફ્રીલપર મુકી ફાંકીને સંચો મારી જવો. ત્રણુડે કપડાંપર સાથે સંચો મરાશે. પછી સાંધાપર પટીનો બીજો છેડો વાલી પેલી સીવણુની બાજુએથી સીવી જવી. આ પટી બાહરથી અલગ મુકી હોય તેમ દેખાશે. એવીજ રીતે બીજી બાજુનીબી પટી મુકવી અને એક પટીને બીજી પટીપર આખી ગોઠવી નીચેથી બરાબર સીવીને બંધ કરી લેવી.



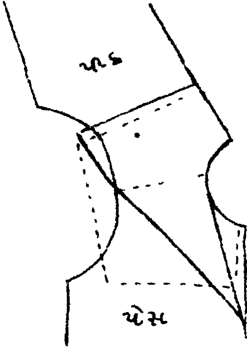
ફ્રીલનો ધાટ, બટનની પટી તથા ટક બતાવે છે.

પાસેની આકૃતીપરથી ફ્રીલનો ધાટ કેવી રીતે કાપવામાં આવ્યો છે તથા તેપર પટી કેમ ગોઠવીને મુકી છે તે જોવાથી સમજ પડશે. ફ્રીલને છેડે જો ગમે તો ઝીણી લેસ ફરતી મુકવી. નાઈટ ગાઉન કમ્મરમાંથી વધારે બંધ બેસ્તો લાવવા માટે કેટલીક વેલા કમ્મર આગલથી થોડીક ઝીણી ટક પાંચ પાંચ ઈંચ લાંબી મારવામાં આવેછે. પાસેની આકૃતીમા એ ટક મારવાની જગા પણ બતાવવામાં આવી છે.

ગલાં આગલનાં નાઈટ ગાઉનનાં ભાગપર ગેધર કરી લેવી. એ ગેધર ખભાંનાં સાંધા સુધી લઈ જવી નહી. સાંધાથી ૧ાા ઈંચિ દુર રાખવી. ગેધર ફાંકયા પછી ફ્રીલનું કપડું જે ઉપરથી છુટું રેહશે તે જો ગલાંના ભાગ કરતાં લાંબું જતું હોય તો જરા ગેધર કરી ગલાંનાં દાબરાપર ફાંકી લેવું. પછી તેપર ગલાંની ઝીણી પટી આગલા ભાગમાં સમજાવ્યા મુજબ મુકી તેપર આગલ જણાવેલો કોઇબી કોલર મુકવો. કોલરપર ઝીણી ફ્રીલ અને ફ્રીલને છેડે ઝીણી લેસ મુકવી કે જેમ બટનની પટીપર કરવામાં આવ્યું છે. એજ મુજબ બાંહેને પણ ફ્રીલ કરી લેસ મુકવી. બટનની પટીપર ફ્રીલને બદલે જોઇએ તો પોહલી લેસ ફરતી મુકવી, અને તેજ મુજબ કોલર અને બોહેપર પણ એકસરખું લાગવા માટે કરવું.

બ્લાઉઝનાં કાપપરથી કાપેલા કોલર.

કાંઇપણ માપ લીધા વીના બ્લાઉઝનાં કાપપરથી કાપેલા બે જાતનાં સેલર કોલર પાસેની આકૃતી બતાવેછે.



સેલર કોલર ચોખંડો.
—— સેલર કોલર લાંબો.

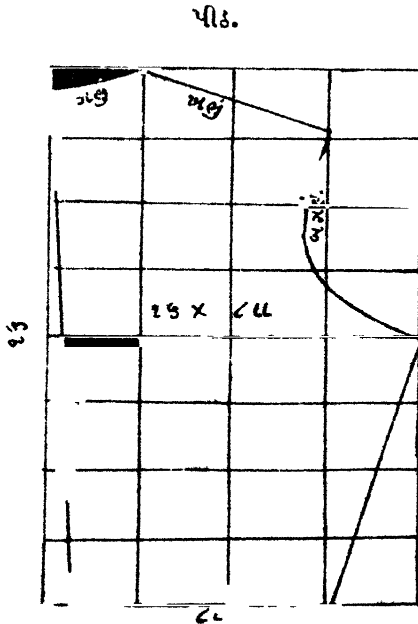
પેહલાં ખાલી કાગજપર બ્લાઉઝના પેસ તથા પીઠ બંને ખભા આગલથી અડાડાવી મુકવા, પછી આકૃતી મુજબ કોલરનો આકાર બંને કાપપર સાથે દોરવો. કોલરના જે ભાગની આકૃતી કાપપર આવી હોય તેપર કાતરની અણીવતી નીચેનાં કાગજપર નાકાં પાડવાં અને પછી કોલરનો આકાર કાપી કહાડવો, એજ મુજબ કોઇબી આકારનાં કોલરો કાપપર ચીતારી કાપી શકાશે. એવી રીતે ચીતારવાથી ગલાંના માપમાં કશોબી ફેરફાર પડશે નહી અને કોલરો બીલકુલ બંધબેસ્તા આવશે. આગલ બતાવેલા કોલરો માફક માપ લેવાની તકલીફ આ કોલરમાં પડશે નહી.

પ્રકરણ ૭ મું.

બઈરાંઓનું બ્લાઉસ.

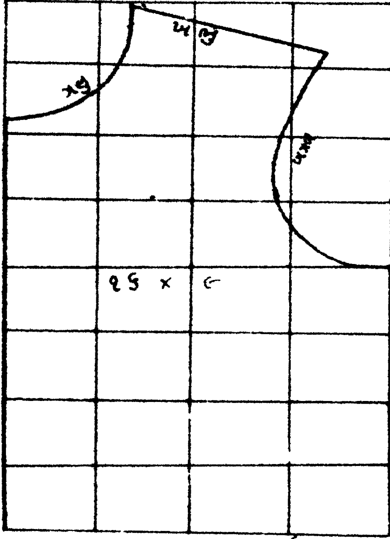
આ બ્લાઉસ માટે ત્રણ જાતનાં માપની જરૂર છે. ૧ લું પીઠની લંબાઇ, ૨ જું છાતીનો ઘેરાવો અને ૩ જું કમ્મરનો ઘેરાવો. ૧ લું માપ લેવા માટે કમ્મરે એક પટી બાંધવી. પછી પછવાડેની ગોચીનું જે હાડકું છે તે હાડકાંપરથી ટેપ પકડી પેલી બાંધેલી પટીની હેઠે સુધી લંબાઇએ માપ લેવું. બરડો સીધો રાખવો. ૨ જું માંપ—બરડાપરથી થઇ .છાતીનાં ઘેરાવા પર ફરતી ટેપ પકડી ગોલ માપવું. એ માપ ઘણું તંગ લેવું નહી. ૩ જું—કમ્મરનું ફરતું માપ લેવું. ટેપ તંગ પકડવી.

પીઠ.



પીઠ—ધારો કે પીઠની લંબાઇ ૧૫॥ ઇંચ છે અને છાતીનો ઘેરાવો ૩૪) ઇંચ છે તો લંબાઇએ કાગજ ०॥ ઇંચ વધારે એટલે ૧૬) ઇંચ રાખવું. પોહલાઇ માટે છાતીનો જેટલો ઘેરાવો હોય તેનાં સરખા ચાર ભાગ કરી તેમાંનો ० ભાગ લેવો જો ૩૪) ઇંચ ઘેરાવો હોય તો તેનો ચોથો ભાગ ૮॥ ઇંચ થશે તેટલી કાગજની પોહલાઇ રાખવી. ૧૬×૮॥ ઇંચનું કાગજ કાપી તેની લંબાઇએ ઘડી કરી ૮) સરખા ભાગ કાગજનાં સર પાડી કરો. પોહલાઇએ ચાર ભાગ કરો અને પાસેની આકૃતી મુજબ કાપનો આકાર ચીતારો. પછી પેનસીલની લાઇન પ્રમાણે કાપી કહાડો.

પેસ.

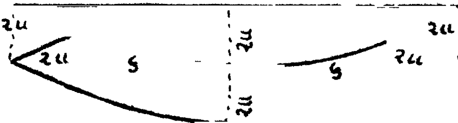


પેસ માટે પીઠનાં જેટલુંજ લાંબું કાગજ કાપો. પોહલાઇ પીઠ કરતાં ૦॥ ઈંચ વધારે રાખો એટલે ૧૬×૯ ઈંચ કાગજનું માપ લઇ ઉપર મુજબ ચોકઠાનાં સર પાડી પાસેની આકૃતી મુજબ ચીતારો, કપડું કાપતી વેલા કાપ કપડાની લંબાઇએ મુકવા, દરેક બાજુ પ્રતી સીલાઈ રાખવી. ખભાં, ગલું, બગલનો ગાલો તથા હેઠે ૦॥ ઈંચ અને બ્લાઉસનાં સાંધાપર ૦॥। ઈંચ સીલાઇ રાખવી. પીઠપર બટનની પટી માટે ૨) ઈંચ વધારે રાખવું. પેસ કાપતી વેલા દાબા હાથપર લંબાઇની ઉભી લાઇન (ગલાં હેઠેની) કાપવી નહીં. તે બાજુએ સીલાઇ પણ રાખવી નહીં કારણ પેસ વચ્ચેથી સલંગ રેહશે માટે એ લઇન કપડાની ઘડીપર આવે તેમ ગોઠવવી. નીચેથી કાપ કરતાં ૨) થી ૩) ઈંચ કપડું વધારે રાખી આકૃતીમાં જે મીંડાંની લાઇન પાડી છે તે મુજબ કાપવું. એ બ્લાઉઝમાં કમ્મર આગલથી જે ભાગ ઢીલો રહેછે અને જેને "પાઉચ" યા "ફ્રીલ" કહે છે તે માટે છે.

કમ્મરનો બેંડ અથવા પટી—કમ્મરના માપ કરતા ૦॥ ઈંચ લાંબી અને ૨) ઈંચ પોહલી એક પટી લેવો. પોહલાઇએ બેઉ છેડાપરથી ઝીણી સીવી લેવો. તેની લંબાઇનાં બરાબર અરધા ભાગપર એક સર પાડો. તે અરધા ભાગને પાછો દબલ કરી ત્યાં અકેકો સર પાડો એટલે ૪) સરખા ભાગ થશે.. કમ્મરનું માપ ૨૪) ઈંચ હશે તો ૨૪॥ ઈંચ પટીની લંબાઇ રાખવી. બંને છેડાની સીવામણુમાં ૦॥ ઈંચ જશે બાકી ૨૪) ઈંચ રેહશે તેનાં ચાર ભાગ કરતાં દરેકમાં ૬) ઈંચ આવશે. હવે જે પટી

હોલની હોય એટલે ઉપર આવે (બતન કીધાં હશે તો હોલની પટી આવશે. આંકડા હશે તો આંકડાવાલી પટી ઉપર આવશે. જેબી ઉપર આવે) તેને છેડેથી કમ્મરની પટીના એક છેડાને ટાંચણી મારવી. છેડાને બીજી પટી છોડી તે પટીની સીવામણ આગલથી ટાંચણી બ્લાઉઝની બરાબર અધવચે પટીની અધવચ્ચનાં ભાગને ટાંચણી મારો. જયાં પટીનાં ০ા ઈંચ ભાગપર સર પાડયો છે તેને બગલની હેઠનાં સાંધા ટાંચણી મારો. બંને બાજુએ એવી રીતે ટાંચણી કરો એટલે બાજુએ ટાચણી મરાશે. પછી પેસનો જેટલો ભાગ પટી કરતાં મોટો તેને બરાબર વચમાંથી બંને બાજુએ ગેધર કરી લેવો. સાંધા આ સુમારે ત્રણથી સાડાત્રણ ઈંચ જેટલો ભાગ સાદો રાખી પટી જે પીઠનો ભાગ પટીની બરાબર રેહશે નહી તો સેહજ મોટો રેહશે ; તેમ તો બટન તથા હોલની પટીઓ આગલથી સેહજ ગેધર લઇ લેવી. રીતે પટી ફાંકી તે પર સંચો મારવો. પછી પટી સાંધાપર વાલીને સીવી નાં

બીજી પણ એક જાતની ઝુલતી પટી ઉપલી સીધી પટીને મુકવામાં આવેછે. જે પેટીકોટનાં પ્રકરણમાં આપેલા ગોલ કાપનાં મલતી આવેછે. તેમાં સમજાવેલી રીત મુજબજ તે કાપવી પોહલાઇમાં ઓછી રાખવી. ૨ાા ઈંચ જેટલી ચાલશે. સીલાઇ પણ તે રાખવી. તે કાપવાની એક બીજી સેહલી રીત નીચે મુજબ છે.—



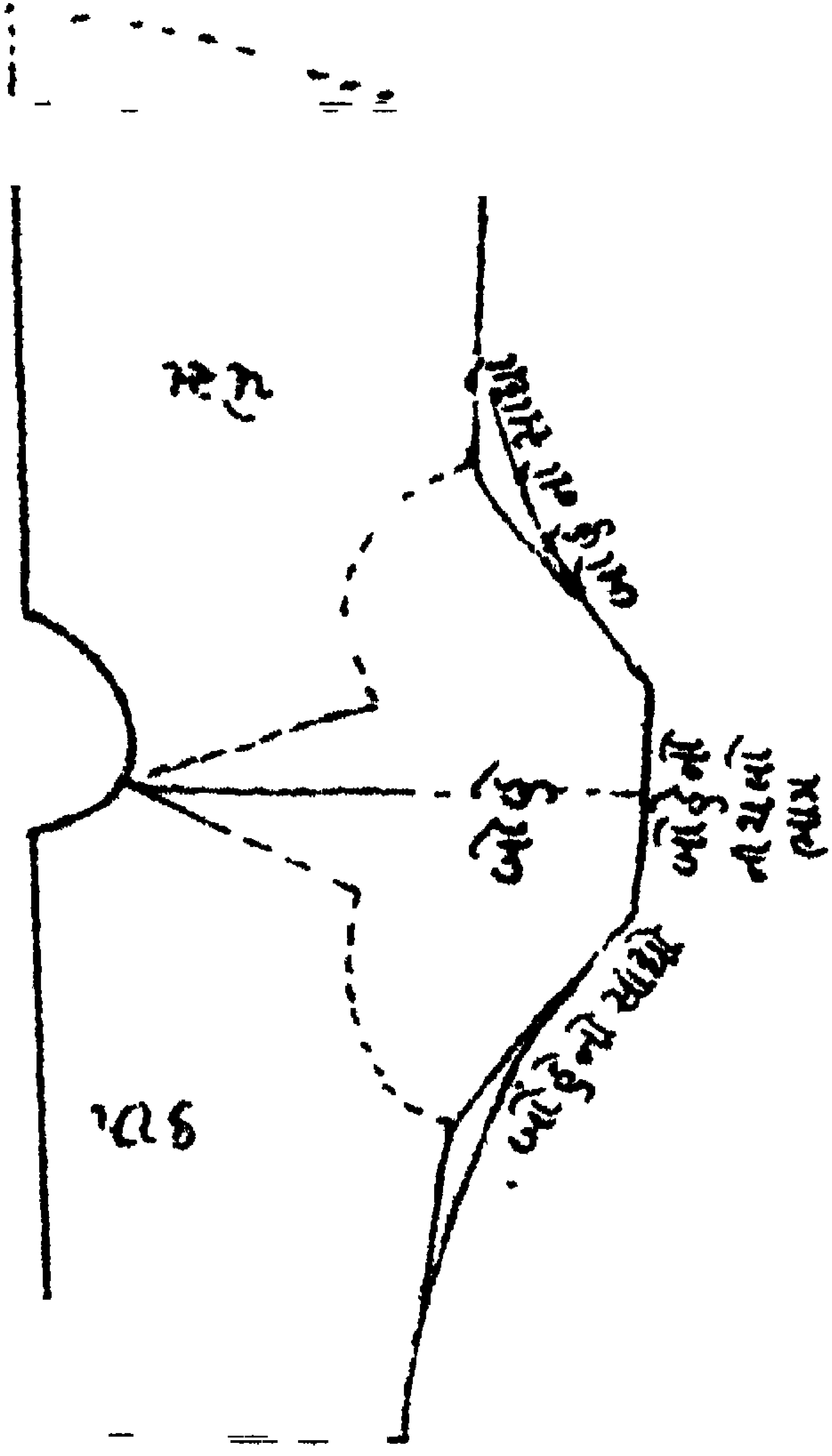
બ્લાઉઝનો વાંકવાલો પટો.

પેહલાં કાગજપર કમ્ માપનાં અરધા ભાગ જે સીધી લાઇન દોરવી કમ્મર જો ૨૪) ઈંચ હો ૧૨) ઈંચ લાબી લાઈન દો તેની બરાબર વચ્ચેથી એક લાઈન ૨ાા ઈંચ નીચે અને એક તાંપ મુકવી. પછી પેલી સીધી લાઇનનાં બેઉ છેડા અને આ વ તાંપને જોડી એક વાંક દોરવો. હવે એ વાંકની બરાબર વચ્ચે એટલે ૨ાા ઈંચની તાંપ છે ત્યાંથી બંને બાજુ વાંકપર છ છ ઈંચ માપી તાંપ મુકો. બંને તાંપની જમણી અને દાબી બાજુએ પાછી ૨ાા ઈંચ પર બે તાંપ

અને એ તાંપથી બરાબર નીચે સીધી લાઇન દોરો. પછી વાકપરની તાંપને લગાડી તમારી ટેપ આડકત્રી પેલી ઉભી લાઇનને લગાડી પકડો અને એ ઉભી લાઇનને લગાડી ૨ા ઈંચ આડકત્રું માપ લેવો. ત્યાં એક તાંપ તેજ લાઇનપર મુકો. પછી બંને તાંપ જોડી નાંખો, એટલે આકડત્રી લાઇન ૨ા ઈંચ લાંબી આવશે. એમ બીજે છેડે પણ કરો. હવે બરાબર વાંકની અધવચપરની ઉભી લાઇનને ૨ા ઈંચ નીચે ઉતારી તાંપ મુકો. પછી ઉપર મુજબ ત્રણુડે તાપ જોડી નાખી હેઠનો વાંક દોરો. જો વાંક સીધો નહી આવે તો ઉપલા વાકની હેઠ થોડે થોડે તફાવતે ૨ા ઈંચ માપી વધારે તાંપ મુકો અને તે બધી તાપોને જોડી નાંખો એટલે બરાબર આવશે. એ પટો ઉપલા સીધા પટાની માફકજ બલાઉઝ સાથે ફાકવો. કપડું કાપતી વેલા બંને છેડાપર સીલાઇ તથા વાલવાનું કપડું વધારે રાખવાનુ ધ્યાન રાખવું. પટાનાં નીચલા વાંકને ઝીણી ઝીનારી વાલી સીવી લેવો તથા ઉપલા વાંકને બલાઉઝ સાથે જોડવો. એવી રીતે જોડવો કે સાંધો સવરી બાજુએ આવે. પટાની ઉલટી બાજુ અને બ્લાઉઝની ઉલટી બાજુ સાથે જોડીને પકડવી અને પછી ઘણુંજ થોડું કપડું સીવામણમાં લઇ ઝીણી દોરાતણ કરી જવી યા સંચો મારવો. જે ભાગપર ગેધર આવે ત્યાં સંભાલથી સીવવું. ગેધરવાલો ભાગ એકેકપર આવી ડુચો થાય નહી તે જોવું. હવે જોડાણવાલો સાંધો સવરી બાજુએ આવશે. સાંધો જો કોઇ બાજુથી મોટો થઇ ગયો હોય તો કાતરે કાપી બધી બાજુએથી સરખો કરવો સાંધો ઘણો ઝીણો રાખવો, પછી ઉલટી બાજુએથી બ્લાઉઝ અને પટાનું કપડું સાથે ચમટીમાં પકડો એટલે સાંધો દબાઇ જશે. અને સાંધાની પોહલાઇની જરાક હેઠથી ફાંકી જઇ તેપર સચો મારી જાવો. એવી રીતે ફાંકવું કે સાધાનાં પીસ્તાં સવરી બાજુપર દીસે નહી. હવે સીવેલો સાધો સવરી બાજુપર આવશે. એવી રીતે સીવેલા સાધા ઘણાં સફાઇદાર લાગેછે. ઘણા ઝીણાં અને અસ્તર વગરનાં બ્લાઉઝ તથા બાહેના સાધા પણ એજ રીતે સીવવામા આવે છે.

સાંધા વગરનું ઝભલાનાં આકારનું બ્લાઉઝ.

આ બ્લાઉઝમાં પેસ, પીઠ તથા બાહે સલંગ એટલે સાંધા વગર એકજ ટુકડામાંથી કાહડવામાં આવ્યા છે. એ કાપ બ્લાઉઝનાં કાપપરથી સેહલાઇથી



આખું બ્લાઉઝ
એકજ કાપમાં.

કાહડી શકાશે. એક ખાલી કાગજ નીચે મુકી તૈયાર પેહલાં પેસ અને પીઠનાં કાપ લઇ તેને ખભાંપરથી ગલાંનાં કાપ આગલથી જોડીને ગોઠવવા. પછી ગલાં આગલથી જ્યાં પેસ અને પીઠનો કાપ જોડાયછે તે સાંધાપરથી ખભાપર થઇ નીચે હાથપર જેટલી લાબી બાંહે જોઇતી હોય તેટલું માપ લેવું. તે માપ સીધી લીટીમાં ઉપલાં કાગજપર મુકવું. તે લાઇનની બંને બાજુએ હાથનાં ગાલાનું માપ બે સરખા ભાગે મુકવું અને સીધી લીટી દોરવી. તે લીટીનાં એક છેડાને પેસનાં બગલનાં કાપનાં છેડા સાથે જોડવો અને બીજા છેડાને પીઠનાં બગલનાં કાપના છેડા સાથે જોડવો. એ બંને લીટીઓ જોડાવાથી બગલનાં કાપ આગલ ખુણું પડશે તેનો ગોલ આકાર કરી બંને બાજુની સીધી લાઇન સાથે મેલવી લેવો. એક લાઇન બાંહેની અને બીજી બગલનાં કાપની થશે. બાંહેનાં નીચલા ભાગપર જે સીધી લાઇન મારી છે તેનેબી સેહજ ગોલાસપર લાવી ચીતારો (જુઓ આકૃતી.) પછી પેસ અને પીઠનું ગલું, બંનેની આગલની લાઇન, નીચલી લાઇન, બગલનાં અધુરા રહેલા કાપ એ સર્વે બાજુએ પેનસીલની લાઇન મારી જાવો, ફકત ખભાં અને બગલનાં કાપ ચીતારવા નહી, કારણ તે બાંહેનાં ભાગમાં આવી જશે, એટલું કીધા પછી પેસ અને પીઠનાં કાપો કાહડી નાંખી પેનસીલની લાઇન મુજબ કાપી જાવો.

કપડું કાપતી વેલાએ દબલ રાખવું, બાંહેનો સાંધો બગલનાં કાપ સાથે સલંગ સીવાશે. બગલ આગલનો ગોલાસ લેતી વેલા ઘણું હેઠે ઉતરવું નહી, તેમ કરતાં બગલમાંથી ઢીલું રેહશે. એ ગોલાસ જે આપણે લાઇનની બાહરથી કાહડયો છે તે કેટલીક વેલા સેહજ અંદરથી લેવામાં આવેછે, તેમ કરવાથી બગલમાંથી ઓછું ઢીલું રેહશે.

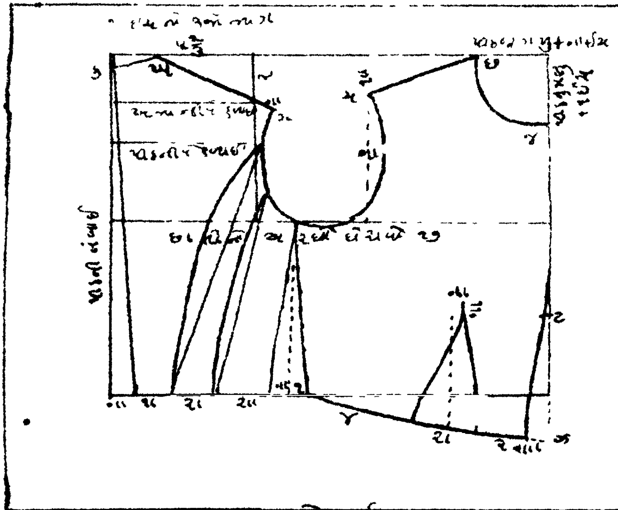
બ્લાઉઝ જો ટકનું બનાવવું હોય તો કપડાંપર ઉભી ટક મારી પછી કાપ ગોઠવી કાપવું.

બદયાનના કાપ કાહડવાની બીજી રીત.

આગલ આપેલા કાપો મુજબ આ કાપ કાગજની ઘડી વાલી કહાડવામાં આવ્યા નથી. ઘડી વાલેલા કાપોપર શરીરના દરેક ભાગોનું માપ ચોખડાના અડસટાપરથી મુકવામાં આવ્યું છે, જ્યારે આ કાપમાં દરેક ભાગ બીજા ભાગો કરતાં કેટલાં વધતા ઓછા પ્રમાણમા આવવો જોઇએ તેની ગણત્રી કરી સમજણ આપવામાં આવી છે. બંને કાપોની લાઇનનાં ઘાટમા થોડો ઘણો ફેરફાર છે છતાં બંનેનો પાયો તપાસીને જોવાથી એકજસરખો માલમ પડશે.

ચોવીસ ઈંચિ ચોરસ કાગજ લેવો, પેહરનારના શરીરનાં નીચલા માપ લઇ તે કાગજપર નોંધો.

કમ્મર—૨૪) ઈંચ; છાતીનો ઘેરાવો ૩૪) ઈંચ; પીઠની લંબાઇ ૧૬) ઈંચ; પેસની લંબાઇ ૧૮) ઈંચ; પીઠ અને પેસ બંનેની લંબાઇનું માપ ગલાંપર ખભાંના સાંધા આગલથી લેવું.



કાગજનાં ઉપલાં દાબાં ખુણાંપરની થોડીક જગા છોડી એક સીધી આડી લાઈન મારો. એ લાઇન ગલાંની છે. તેને વલગાવી તેજ ખુણાંપરથી નીચે ઉભી લાઇન મારો એ પીઠની લાઇન થશે. એ લાઇનપર ઉપરથી માપી પીઠની લંબાઈનું માપ મુકો (૧૬ ઈંચ) તેને જોડીને હેઠથી બીજી આડી લાઇન દોરો એ કમ્મરની લાઇન થશે.

પીઠની લંબાઇને અરધે ભાગે છાતીનાં ઘેરાવાની લાઈન દોરો. છાતીનાં ઘેરાવાનો અરધો ભાગ એ લાઇનપર મુકો. (૧૭ ઈંચ). એજ લાઇનપર દાબા હાથપરથી એ માપનો ત્રીજો ભાગ મુકો. (૫⅔ ઈંચ). ૧૭) ઈંચ ટેપ માપી તેને વાલીને ત્રણ ભાગ કરશો તો જલદીથી માપી શકાશે. એ તાંપપરથી સીધી ઉભા લાઇન દોરી ગલાંની લાઇનને લગાડો. ગલાં અને છાતીની લાઇનની વચ્ચે એક આડી લાઇન દોરો. એ લાઇન જ્યાં પેલી ઉભી લાઇનને અઠડશે ત્યાં પીઠની પોહલાઇનું માપ આવશે. હવે એ લાઈન અને ગલાંની લાઇન વચ્ચે એક બીજી આડી લાઇન પેલી ઉભી લાઈનને અઠડાવી દોરવી, એ લાઇન ખભાંનાં માપની આવશે.

દાબા હાથનાં ઉપલાં ખુણામાથી અરધો ઈંચ હેઠ ઉતરી એક તાંપ મુકો. તેની લાઈનપર તેજ ખુણાંમાંથી ૫⅔ ઈંચ માપની જે સીધી લાઈન છે તેના ત્રણ સરખા ભાગ કરી તેમાંનાં પેહલા એક ભાગપર નીશાની કરી ક, **ખ** ગલું દોરો, ત્યાંથી ખભાંનાં માપની લાઇનને અઠડાવી ૦ાા ઈંચ બાહર નીકલી **ખ, ગ** ખભાંની લાઇન દોરો. કમ્મરની લાઇનપર ૦ાા ઈંચ છોડી "ક" સાથે જોડો એ પીઠની લાઇન આવશે.

બગલનો ગાલો—આ કાપમાં પીઠ અને પેસપર છાતીના ઘેરાવાની લાઇન એક સરખે ભાગે રાખી નથી. પીઠ અને પેસ વચ્ચે અરધા ભાગપર ૩) ઈંચનો ફેર રાખવામાં આવ્યો છે, એટલે કે જો છાતીના ઘેરાવાનું માપ ૩૪) ઈંચ હોય તો ૭) ઈંચ અરધી પીઠ અને ૧૦) ઈંચ અરધો પેસ રાખવો.

,, ૩૫)	,,	૭ા	,,	૧૦ા	,,
,, ૩૬)	,,	૭ાા	,,	૧૦ાા	,,

ઉપલા કોઠાપરથી જણાશે કે દર એક ઈંચના વધારાએ પીઠ અને પેસપર પા પા ઈંચ વધારવું.

છાતીની લાઇનપર પીઠ માટે ૭) ઈંચ છોડી ટાંપ મુકો. એ બગલની લાઇનના ગાલાનું માપ થશે. **ગ** થી ઉભી લાઇનની અધવચે અડકાવી **ઘ** સુધી બગલનાં ગાલા દોરો.

ઘ થી સીધી લાઇન નીચે કમ્મરની લાઇનપર અડકાવીને દોરો. (આકૃતીમાં મીડાંની એ લાઇન છે). તેનેથી ૦ાા ઈંચ દુર એક ટાપ મુકો. તેને **ઘ** સાથે જોડી બગલની હેઠેનો કાપ દોરો. આકૃતીમાં જોઇને યા આગલ આપેલા બદયાનનાં કાપની સમજણ વાંચી પીઠનાં ૩) કાપો છુટા ચીતારો.

પેસ—ગલાંની લાઇનપર જમણા ખુણાંપરથી સીધી લાઇનમાં અંદર જઇ પીઠના ગલાં (**ક, ખ**) ના માપ કરતાં ૦ાા ઇંચ વધારે માપી ટાંપ મુકો **છ**. તેજ ખુણાંમાંથી હેઠે ઉતરી પીઠનાં ગલાના માપ કરતાં એક ઈંચ વધારે માપી **જ** ટાંપ મુકો અને **છ, જ** ગલું ચીતારો.

ખભું—પીઠનું ખભું ગલાંની લાઇનથી જેટલું હેઠ ઉતરયું હોય તે કરતાં ૦ાા ઈંચિ ઓછા માપે પેસનું ખભું ઉતર્ગી થોડે કટકે સીધી લાઇન મારો. પીઠનુ ગલું નમુનામા ગલાની લાઇનથી ૨) ઈંચ હેઠે આવ્યું છે. માટે પેસનું ૧ાા ઈંચિપર આવશે. એ લાઇનને અડકે તેમ આડું માપ લઇ પીઠનાં ખભાં કરતા ૦। ઈંચિ ટુંકા ખભાને લાઇન મારવી. (**ચ, છ**). સીવતી વેલા આ ૦। ઈંચિ ટુંકાં ખભાંને જરા ખેંચી પીઠનાં ખભાં સાથે મેલવી લેવું. **ચ** થી બગલની લંબાઇને અરધે ભાગે ૦ાા ઈંચિ અંદર જઇ એક ટાંપ મુકવી અને તેને અડકાવી બગલનો ગાલો દોરી '**ઘ**' સાથે મેલવી દેવો. **ઘ** થી જે સીધી લાઇન કમ્મરની લાઇનને મલેછે તેનેથી ૧) ઈંચિ દુર એક ટાંપ મુકી બગલનો કાપ દોરો.

છ થી માપી પેસની લંબાઇનું માપ આગલી સીધી લાઇનપર મુકો **ઝ**. અહીંયાંથી બગલનાં કાપની લાઇન સુધી કમ્મરની નવી લાઇન સેહજ ગોલાસપર લઇ દોરી જાવો. પછી છાતીના ઘેરાવાની લાઇન તથા પેહેલી કમ્મરની લાઇનની અધવચે **ટ** ટાંપ મુકો. **ઝ** થી ૦ાા ઈંચિ અંદર એક બીજી ટાંપ મુકી બંનેને અંદરની બાજુથી સેહજ વાંક લઇ જોડો. આગલો કાપ પુરો થશે.

ચમટો—આકૃતીપર પીઠ અને પેસ બંનેની કમ્મરનું આખું માપ લેવો. પછી કમ્મરનું જે અરધું માપ હોય તે તેમાંથી બાદ કરો, જે બાકી રહે તેટલું ચમટામાં દાબી લેવું. ચમટો એકજ આવશે. આકૃતીમાં પીઠની કમ્મર ૬) ઈંચ, અને પેસની ૮। ઈંચ મલી ૧૪। ઈંચ થશે. અરધી કમ્મરનું માપ ૧૨) ઈંચ છે. માટે બાકી ૨। ઈંચિ રહેશે, જે ચમટામાં દાબી લેવું. પેસની કમ્મરનાં ત્રણ સરખા ભાગ કરવા. તેમાંનો એક ભાગ કમ્મરની લાઇનનાં જમણાં ખુણાંપરથી માપીને મુકવો, અને બીજા બે ભાગ દાબા ખુણાંપરથી એટલે બગલનાં માપ આગલથી માપીને મુકવા. વચમાં જે ખાંચો રહે તે ચમટાનો રહેશે. તેની બરાબર વચ્ચેથી એક સીધી મોંડાંની લાઇન "૨" સુધીની ઉંચાઇયે દોરો. તેની ૦ાા ઈંચ જમણી મેરે અને ૦ાા ઈંચિ ઉંચે બીજી ટાંપ મુકી ચમટાનો આકાર આકૃતી મુજબ દોરી જાવો. હવે આખો પેસ પુરો થશે. જો બદયાન વધારે લાંબું બનાવવું હોય તો આગલા બીજા કાપોમાં જણાવ્યા મુજબ કમ્મરની હેઠે ૩) ઈંચ લંબાવવું.

બાઇરાંનાં બ્લાઉઝ અથવા બદયાનની દોહડ કાપની બાંહે.

આ બાંહે માટે ત્રણ જાતનાં માપ લેવાની જરૂર છે.

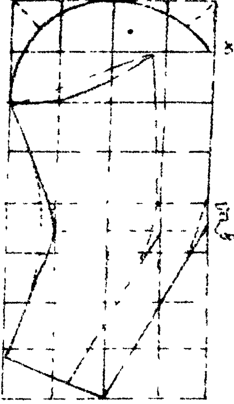
૧ લું બગલનાં ગાલાનું.

૨ જું હાથની કોણી સુધીનું—એ માપ હાથનાં પછવાડેનાં ભાગપરથી એટલે જ્યાં બાંહેનો ભાગ પીઠ સાથે જોડાયછે ત્યાંથી કોણી સુધીનું લેવું, માપ લેતી વેલા હાથ કમ્મરપર રાખવો.

૩ જું હાથની કાંદી સુધીનું—એ માપ પણ ઉપલીજ રીતે પણ છેક નીચે કાંદી સુધી લેવું.

કાગજની લંબાઈ—કાંદી સુધીનું જે માપ હોય તેટલુ રાખવું.

કાગજની પોહલાઇ—બગલનાં ગાલાનાં અરધાં માપ જેટલી રાખવી.

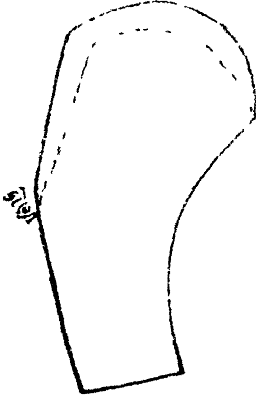


દોહડ કાપની બાંહે.

એ પ્રમાણે કાગજ ફાડી તેને ઘડી વાલી લંબાઇએ આઠ ભાગ કરવા અને પોહલાઇએ ચાર કરવા પછી નીચે મુજબ આકૃતી ચીતારવી.

જે લાઇનો જોડવાથી ખુણાં પડયા છે ત્યાંનો આકાર ગોલ કરવો. જુઓ આકૃતીમાં મીંડાંવાલી લાઇનો. એવીજ જાતની બાંહે આગલા છોકરીઓના ફ્રોકવાલા પ્રકરણમાં આપી છે, અને તેમાં તે કેમ સીવવી તેની સમજણ પણ આપવામાં આવી છે. એ બાંહેમાં કાણીનું માપ ક થી લઇને મુકવું.

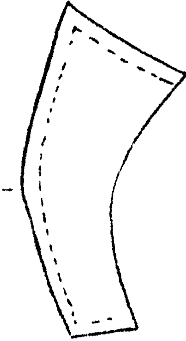
આ બાંહે ફાંકીને પેહલાં પેહરી જોવી. જો વધારે લાંબી યા પોહલી હોય તો કાપપરજ તે ફેરફાર કરી લેવો, એ ફેરફાર કરવાની રીત નીચેની આકૃતીપરથી સમજ પડશે.



બાંહે ઉપરથી નાની કીધેલી બતાવેછે.

જો બાંહેનો કાપ ફકત ઉપરથી ઢીલો હોય તો પાસેની આકૃતી મુજબ મોટા કાપપર મીંડાંની લાઇન દોરી જવી, તેજ મુજબ નાના કાપપર બી દોરવી. પછી ઉપલા ગાલાનું માપ લઈ જોવું કે બરાબર આપણને જોઇએ એટલું છે કે નહી. જેટલું વધારે ઓછું જોઈતું હોય તેટલી લાઇન દોરી ઉપલો ભાગ કાપી નાંખવો. બીજી તરફથી જો બાંહે બરાબર આવતી હોય તો તે ભાગ એમજ રહેવા દેવો.

બાંહેની પોહલાઇ તેમજ લંબાઇ બંને ઓછી કરવી હોય તો નીચેની બીજી આકૃતી મુજબ બંને કાપોપર લાઇન મારી જવી.



ખાંહેનો નાનો કાપ.
બધી બાજુથી કેમ ટુંકો
કરવો તે બતાવેછે.

આ આકૃતીમાં ફકત આગલા સાંધા શીવાય બધી તરફથી કાપને કેમ ટુંકો કરવો તે બતાવ્યું છે. એજ મુજબ બાંહેનાં મોટા એટલે ઉપરનાં કાપને પણ ફરતી લાઈન એટલાજ માપની દોરી જવી. નાના કાપની જે લાઈન ખાલી રાખી છે એટલે જે બાજુએ ફેરફાર કીધા નથી તેજ લાઇનપર મોટા કાપમાં પણ ફેરફાર કરવો નહી. એવી રીતે કરવાથી આખી બાંહે લંબાઇ તેમજ પોહલાઇએથી નાની થશે.

દોહોડ કાપની બાંહે (બીજી.)

આ બાંહે ઉપલી બાંહે કરતાં તદન જુદીજ રીતે કાહડવામાં આવી છે. એમાં બાંહેનાં માપ લઈ તે સર્વે માપ કેવી રીતે ગોઠવવા તેની સમજ આપવામાં આવી છે. ઉપલી બાંહેની માફક ફકત કાગજની ઘડી વાલી ચોકઠાંનાં અડસટાથી એ કાપ કહાડયા નથી.

માપ ૧ લું—બગલનો ઘેરાવો ટેપ ઢીલી પકડી માપવું (૧૫ ઈંચ).

,, **૨ જું**—કોણીનો ઘેરાવો હાથ વાલેલો રાખી લેવું (૯॥ ઈંચ).

,, **૩ જું**—કાંદીનો ઘેરાવો જો કાંદી આગલથી બાંહેનો ગાલો ખુલ્લો રાખી બટન યા આકડા મુકવા હોય તો ગાલો માપ મુજબ રાખવો, નહી તો માપ કરતાં ૨) ઈંચ વધારે રાખવો. કાદીનો ઘેરાવો ૫॥+૨=૭॥ ઈંચ.

,, **૪ થું**—હાથની લંબાઇનું અંદરની બાજુનું માપ, આ માપ બગલ આગલથી જ્યાં બાંહેનો સાંધો હોય છે ત્યાંથી નીચે કાંદી સુધી, હાથ બરાબર લાંબો રાખી લેવું. (૨૦ ઈંચ).

ઉપલાં માપ મુજબ હવે આકૃતી ચીતારવાની શરૂ કરવી. પેહલા એક મોટું કાગજ લઇ નીચેથી એક આડી લાઇન થોડીક લંબાઇએ સીધી દોરવી. તે લાઇનનાં જમણાં છેડાપરથી અડકાવી એક ઉભી લાઇન થોડીક લંબાઇએ મારવી. આ બે લાઇનમાંની આડી લાઇનપર બાંહેની લંબાઇ અને ઉભીપર પોહલાઇ મપાશે બંને લાઇન વચ્ચેના ખુણાંપરથી આડી લાઇનપર ૩) ઇંચ માપી ટાંપ મુકો. ત્યાથી બીજા ૨) ઈંચપર ક ટાંપ મુકો, જ્યાં ૩) ઈંચની ટાંપ છે ત્યાંથી એક ઉભી લાઇન દોરો. બાંહેની જે પોહલાઇ હોય તેમાંથી ૪) ઈંચ બાદ કરી જે રહે તે માપ એ બંને ઉભી લાઇનપર મુકો. ૧૫-૪=૧૧ ઈંચ આવશે. બીજી લાઇનની ટાપ આગલ ગ માંડો. પેહલી લાઇનનાં બે સરખા ભાગ કરો (ખ). ક, ખ, ગ બાંહેનો ઉપલો ગોલ આકાર દોરો. ક થી આડી ટપ પકડી ગ લાઇનને અડકે તેમ ૪) ઈંચે આડી લાઇન દોરો, એ લાઇનપર ગોલ આકાર ચીતારો. એ હેઠેનાં નાના કાપનો ઉપલો ભાગ થશે.

દોહડ કાપની બાંહે.

આડી લાઇનપર ક થી ચ સુધી બાંહેની લંબાઈ ૨૦) ઈંચ માપો તેનાં બે સરખા ભાગ કરી, ત્યાંથી ૨।। ઈંચ ઉપર માપી એક ટાંપ છ મુકો. એ ટાંપને બંને બાજુએ ક અને ચ સાથે મીંડાંની લાઇનથી જોડો. તમારો લાઈન દોરવાનો લાકડાંનો ફુટ બરાબર ચ, છ લાઇનને લગાડી મુકો અને તેવોજ બીજો ફુટ લઈ તેને છ આંગલથી પેહલા ફુટને અડકાવીને પકડો. પછી છ પરથી આડી લાઇન દોરો, એવીજ રીતે બીજી લાઇન ચ આગલથી

દોરો. છ લાઇનપર કોણીનું તથા ચ પર કાંદીનું માપ આવશે. લાઇન દોરતી વેલા બંને ફુટ ખસી નહી જાય તેની સંભાલ રાખવી. એ બંને લાઇનો ચ, છ લાઇનનાં કાટખુણુંપર (right-angles) આવવી જોઇએ.

કોણીનાં ઘેરાવાનાં માપમાંથી ૩) ઈંચ બાદ કરી તેનો અરધો ભાગ કરો, ૯ાા—૩=૬ાા÷૨=૩ા ઈંચ. એ માપ કોણીની લાઇનપર છ આગલથી માપીને જ મુકો, જ થી ૩) ઈંચ તેજ લાઇનપર ઝ મુકો. ઝ, ગ ; જ, ઘ જોડી નાંખો.

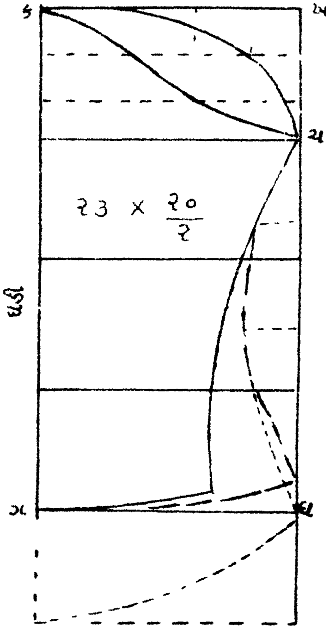
કાદીનું માપ ૭ાા ઈંચ છે, તેમાંથી ૩) ઈંચ બાદ કરી બાકીનાં ભાગના બે ભાગ કરો. ૭ાા—૩=૪ાા÷૨=૨ા ઈંચ, એ માપ કાદીની લાઇનપર ચ થી માપીને ટ મુકો. ટ થી તેજ લાઇનપર ૩) ઈંચે ઠ મુકો. ટ, જ; ઠ, ઝ જોડી નાંખો. ચ ની બંને બાજુએ ૦ાા ઈંચ છોડી ટાંપ મુકી તે બંને ટાંપોને છ સાથે જોડી નાંખો.

કાપ કાપતી વેલાએ ચ આગલની બાહરની લાઇનપરથી કાપવું. પછી ચ, છ લાઇનને તેની પાસેની મીંડાંવાલી લાઇનપર વાલવી એટલે બાંહેનો ઘાટ બરાબર જણાશે. નાનો હેઠેનો કાપ ચ ની અંદરની લાઇનપરથી કાપવો. બંને કાપો એ સાંધાપરથી જોડાશે એટલે બરાબર દોહડ કાપની બાંહેનો ઘાટ આવશે. કોણી આગલનાં ખુણાં બરાબર ગોલ કરી લેવાં. બાંહે જો નાની મોટી કરવી હોય તો આગલ જણાવ્યા મુજબ એજ કાપપરથી કરવી. જો ફકત ઉપરનો ગાલોજ નાનો કરવો હોય તો આ બાંહેનાં મોટા કાપપરજ કોણી આગલથી લાઇન દોરી ઉપલો ગાલો ઓછો કરવો, નાનો કાપ એમજ રહેવા દેવો, આમ કરવાનું કારણ એ કે આગલી બાંહેમાં જેમ મોટો અને નાનો કાપ એકસરખા પ્રમાણમાં રાખ્યા છે તેમ આ બાંહેમાં નથી. એમાં નાનો કાપ જોઇએ એટલીજ પોહલાઇનો છે, તેથી જો તેને ઓછો કરીએ તો કઢંગો ઘાટ થઇ જાય. મોટો કાપ ઉપરથી વધારે પોહલો રાખ્યો છે. માટે જો ઉપલો ગાલો નાનો કરવો હોય તો ફકત એ મોટા કાપપરજ કોણી આગલથી લાઇન દોરી ઓછો કરવો. પણ જો ફરતી આખી પોહલાઇ યા લંબાઇ ઓછી કરવી હોય તો બંને કાપોપર આગલ જણાવ્યા મુજબ કરવું.

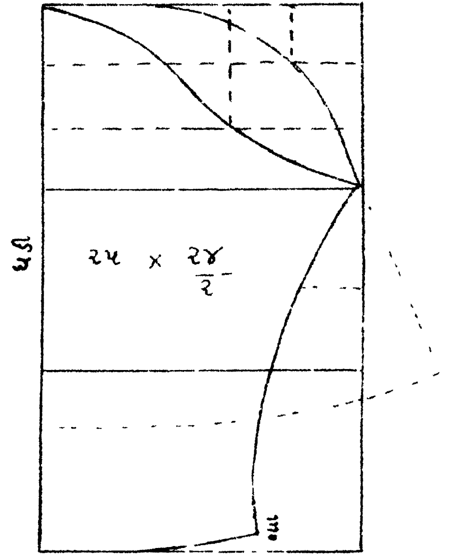
બ્લાઉઝની ઢીલી બાંહે (બીશપ સ્લીવ).

આ જાતની બાંહે ઘણી રીતે બનાવવામાં આવેછે. નીચે પાંચ જુદી જુદી રીત બતાવવામા આવી છે તે હુશીઆર કાપનાર નજરે આકૃતી જોઇને પણ કાપી શકશે.

૧ લી આકૃતી.



૨ જી આકૃતી.



પહેલાં પહેરનારના હાથનું માપ લેવું. તે માટે હાથ કમ્મરપર વાળીને મુકવો અને ખભાપરથી કોણીપર થઇ કાંદી સુધીનું માપ લેવું. તેમાથી નાનાં કફની લંબાઇનું માપ બાદ કરવું. જેમકે ઉપરથી કાંદી સુધીનું માપ ૨૫) ઈંચ હોય અને કફ ૨) ઇંચ મુકવો હોય તો લંબાઇ ૨૩) ઈંચ રાખવી. એવી બાંહે માટે પોહલાઇ ઓછામાં ઓછી ૯) ઇંચ અને વધારેમાં વધારે ૧૩) ઈંચ રાખવી. આ પોહલાઇ અરધી છે. તે કાગજનાં

માપ માટે છે. કપડું કાપતી વેલા દબલ કરીને મુકવું જોઇએ એટલે ૧૦) ઈંચ પોહલી ઓંહે માટે ૨૦) ઈંચ કપડાંની પોહલાઇ જોઇએ. ૧ લી આકૃતી મુજબ કાપવા માટે ૨૩×૨૦ ઈંચનું કાગજ કાપો. અહીંઆં કાગજની પોહલાઇ પણ દબલ રાખી છે. એકવડું રાખવું હોય તો ૧૦) ઈંચ લેવું. હવે પોહલાઇ એથી દબલ કરો. પછી લંબાઇએ તેના ૪) સરખા ભાગ ઘડી વાલીને કરો. પહેલા ભાગ 'ચ' સુધી બગલનો ભાગ ઉતારવો. એ પહેલા ભાગની લંબાઇએ ત્રણ સરખા ભાગ કરી તેમાના એક ભાગની જેટલી લંબાઇ હોય તે લંબાઇનું માપ ઓંહેની પોહલાઇએ ખ આગલથી મુકવું એટલે ખ ખુણામાં એક સરખી લંબાઇ-પોહલાઇનું એક નાનુ ચોકડું બનશે તેનાં દાબા નીચલાં ખુણાને અહડીને ઓંહેનો ઉપલો ભાગ ક થી ચીતારવો. પછી એ ત્રણ ભાગમાંના બે ભાગની લબાઇ માપીતે માપ ખ ની દાબી મેરે મુકી બીજું એક ચોકડું પાડવું, જેના નીચલા દાબા ખુણાને અહડી ઓંહેનો બગલનો ભાગ ક થી ચીતારવો ગ, ઘ લાઇનનાં ત્રણ સરખા ભાગ કરી તેમાંનો એક ભાગ ઘ આગલથી છોડી, તેની બરાબર ાાા ઈંચ ઉપર એક ટાંપ મુકી કાંદીનો ભાગ ગ, આગલથી ચીતારવો. ચ થી મોટાં ચોકડાની લંબાઇ નીચે ઉતરી, તે ટાંપથી દાબી મેર નાનાં ચોકડાંની લંબાઇ મુકી બીજી ટાપ કરવી અને તેને અડસટે ચ થી હેઠે ઉતરી કાંદી સાથે જોડી નાખવુ. આકૃતી મુજબ ઓંહે દબલ કાગજ પકડી કાપવી. પણ બગલનો અંદરનો ભાગ ઉપલું એકજ કાગજ પકડી કાપવો. હવે ઓંહે આખી ઉઘાડી જોશો તો બરાબર આકાર માલમ પડશે. એ ઓંહે નીચેથી સાંકડી એટલે થોડી ગેધરવાલી આવશી, કે જે શર્ટના આકારના બ્લાઉઝમા પેહેરવામાં આવેછે. જો વધારે ગેધરવાલી જોઇએ તો એજ ઓંહેની લંબાઇનાં ૪) થા ભાગ જેટલું કાગજ નીચેથી લાંબુ રાખી મીંડાંવાલી લાઇન છે તે મુજબ ચીતારવું.

તે કરતાં જો થોડી અને પહેલાં કરતાં સહેજ વધારે ગેધરવાલી જોઇએ તો —·— આવી નીશાનીવાલી લાઇન મુજબ ચીતારવું. એ ત્રણડે ઓંહેની લંબાઇ તેમજ પોહલાઇ એક સરખી રેહેશે. ફકત નીચેથી પોહલાઇના આકારમાં ફેર પડશે.

૨ જી આકૃતીમાંની ઓંહે લંબાઇએ તેમજ એકવડી પોહેલાઇએ બે ઈંચ વધારે છે. તેને ત્રણ ઘડીવાલી ચીતારી છે. ઓંહેનાં ઉપલા તેમજ નીચલા ગલાનાં અડસટા માટે ચોકઠા ૧ લી આકૃતી મુજબજ લીધાં છે.

એપરથી જણાશે કે બાંહે પોહલાઇએ વધારે હોવાથી તેના ઉપલા ભાગની "ચ" ટાપ નીચે ઉતારવી પડી છે. બાંહ જો આકૃતી કરતા હજી સેહજ વધુ પોહલી લેવી હોય તો એ "ચ" ટાંપ એ કરતાં વધારે નીચે લેવી નહી. બાકીના સઘલા ભાગો ૧ લી આકૃતી મુજબ છે. તેમા મીડાની લાઇનવાલી બીજી એક બાંહેનો આકાર ચીતારેલો છે તે ટુકી એટલે લગભગ કોણી સુધીની બાહે બતાવેછે.

બાંહેનું કપડું જો ઝીણું હોય તો તેનો સાંધો આગલ જણાવેલી રીત મુજબ સવરી બાજુથી સીવી ઉલટાવીને પાછો સીવવો. જો કફ મુકવો હોય તો નીચે સુધી સાંધો સીવી જવો નહી. છેડેથી સુમારે બે ઈંચ જેટલો ભાગ ખુલ્લો રાખી તે બંને છેડા ઝીણી કોર વાલી છુટા સીવી લેવા. પછી હાથના ગાલાનું માપ લઇ બાંહેના ગાલાપર હાથના ઘેરાવાનાં માપ કરતાં ૦ાા ઈંચ મોટું રાખી ગેધર કરવી. પેહેલાં કફ તૈયાર કરવો. જો ટક મારવી હોય તો જેટલો પોહોલો કફ જોઇતો હોય તેટલો ટુકડો ટક મારી તૈયાર કરવો. બેઉ કફની ટક એકજ ટુકડાપર લાંબી મારી જવી. પછી બાંહેના ગાલાનું જેટલું માપ રાખ્યું હોય તે ઉપરાત બંને છેડાપર ૦ાા ઈંચ વધારે રાખવું. ૦ાા ઈંચની પટી વલાશે અને ૦। ઈંચ અંદર વાલવામાં જશે. એ માપ મુજબ બંને કફ કાપી ઉપલા ગાલા સાથે સવરી બાજુથી સીવી લેવા. પછી ઉલટાવ્યા વગર સવરી બાજુએથીજ કફનું કપડું સાંધો ઢંકાઇ જાય તેમ સફાઇથી પકડી ઉપર સચો મારવો. એ સંચાની લાઇન ટકનાં જેવીજ દીસશે. તે માટે ટક મારયા પછી કપડું ૦ાા થી ૧) ઈંચ સાદું રાખવું.

બાંહે જોડવાની રીત— બ્લાઉઝના પેસપર બગલના સાંધાથી ૨ા થી ૨ાા ઈંચ દુર બગલનાં ગાલાપર માપ લઇ ત્યાં ટાંચણી મારવી, પછી લુઝ બાંહેનો સાંધો તે ટાંચણીની ટાપ સાથે જોડી પકડવો. પછી જોવુ કે બાંહેનો કાપેલો ગાલો પીઠપર આવેછે અને ગોલ ભાગ પેસ તરફ રહેછે કે નહી. જો તેમ નહી આવે તો બાંહ બીજા હાથની જાણવી. વલી બાંહેની સવરી બાજુ બ્લાઉઝની સવરી બાજુ સાથે બરાબર પકડાયલી છે કે નહી તે પણ જોવું. ઉપર મુજબ બરાબર ગોઠવી બાંહે ફાંકી જવી. જો બાંહેનો ગાલો મોટો હોય તો ખભાંની બંને બાજુએથી સરખી ગેધર કરી બેસાડવો. ગેધર ઘણી આવતી હોય એટલે બાંહે ઘણી મોટી હોય તો વધારે ગેધર

પીઠપર જવા દેવી. આગલી બાજુએ વધારે લાવવી નહી. ફાંકયા પછી બાંહે પેહેરી જોવી. હાથ લાંબા કરી બાંહેના સાંધા અંગોઠાની લાઇનમાં આવેછે કે નહી તે તપાસવું. જો તેમ નહી હોય તો બાંહે ખેંચાયા કરશે માટે સાંધા જોડવાની જગા જોઇએ એટલી ખીસાડી બાંહે ઉખેડી બરાબર પાછી ફાકી જવી.

બાઇરાંઓનું બદયાન.

બદયાનનું માપ આગલા પ્રકરણમાં આપી ગયલા બ્લાઉઝના નમુના ઉપરથીજ નીકલશે. બ્લાઉઝના કાપમાં કમ્મર, બગલ, ગલું, પીઠની લંબાઇ, ખભું વગેરે ભાગો બધા બરાબર છે કે નહી તે તપાસી જોઇ જયાં થોડો ઘણો ઘટે તે સુધારો કરી તેપરથી એક ખામી વીનાનો બીજો કાપ કાપવો. તે કાપની પીઠ લઈ તેને બીજાં કાગજપર મુકી તેપર ગલું, ખભું તથા બગલનો કાપ ચીતારવો. બગલના ખુણામાથી સીધી લાઇન નીચે

આકૃતી ૧ લી. આકતી ૨ જી.

દોરવી. તેજ મુજબ દાબા હાથપરની લાઈન બી સીધી દોરવી. બંને લાઇનપર બ્લાઉઝની માફક વાંક દોરવા નહી. (જુઓ આકૃતી ૧ લી). એટલું કીધા પછી બ્લાઉઝનો કાપ કહાડી લેવો, અને નીચેનું કાગજ એમનું એમ

રાખી તેપર આકૃતી મુજબ કાપ કહાડવા. પહેલાં પીઠ લઇએ. ખ, આગલથી ૦॥ ઇંચ છોડી જમણાં હાથપર એક ટાંપ જ મુકો. ક, જ જોડી નાંખો. હવે કમ્મરના કેવી રીતે ભાગ કરવા તે જુઓ. કમ્મરનો ઘેરાવો જો ૨૨) ઇંચ સુધી હોય તો પીઠના વચલા ભાગના કાપપર કમ્મર ૧) ઇંચ પોહલી રાખવી. ૨૩) થી ૨૬) ઇંચ સુધીની કમ્મર હોય તો પીઠપર ૧। ઇંચ, ૨૬) થી વધુ હોય તો ૧॥. આપણા કાપમાં કમ્મરનું માપ ૨૪) ઇંચ છે માટે "જ" આગલથી જમણી તરફ ૧। ઇંચ ઝ રાખીશું. બગલના ગાલાપર ઘ થી ૨॥ ઇંચ હેઠે ઉતરી ટ ટાપ મુકી તેને ઝ સાથે જોડી નાખવી. ઝ, ટ નો અરધો ભાગ કરી તેની ડાબી મેરે ૦॥ ઇંચપર એક ટાંપ મુકવી. પાછો તે લાઇનનો અરધો ભાગ કરી ૦॥ ઇંચ ડાબીમેરે બીજી ટાંપ મુકવી. હવે એ બંને ટાંપ સાથે ઢ, ઝ વાંક લઇ જોડવા, એટલે કમ્મર સુધીનો પીઠનો કાપ આવશે. એ ત્રણુંડે કાપ મલી આપણી બોડીસનો ૪) થો ભાગ થવો જોઇએ માટે કમ્મરનો ૪) થો ભાગ એ ત્રણુંડે કાપમાં આવવો જોઇએ. કમ્મર જો ૨૪) ઇંચ હોય તો ૬) ઇંચ પીઠના કાપના ત્રણુંડ ટુકડા મલી થવા જોઇએ. હવે આપણે વચ્ચેની પીઠનો ભાગ દોરયો છે જેમાં કમ્મરનો ભાગ ૧। ઇંચ લીધો છે. ૬-૧।=૪॥ એટલે આપણે હવે બાકીના ૨) ભાગમાં ૪॥ ઇંચ વહેંચી નાખવા છે તે એવી રીતે વહેંચવા કે બગલ હેઠના નાના કાપમાં ૦। થી ૦॥ ઇંચ વધારે આવે એટલે કે પીઠની પાસેના કાપમાં ૨। ઇંચ લેવા અને બગલ હેઠના કાપમાં ૨॥ ઇંચ લેવા.

ઝ થી ૨। ઇંચ માપી ૦। ઇંચ ઉપર જઇ છ ટાપ મુકી ઝ, છ જોડી નાંખો. ટ, ચ ની અધવચે એક ટાંપ ઠ મુકી, છ, ઠ જોડી જરા વાંક લઇ કાપ દોરો. પીઠની બાજુનો આખો કાપ પુરો થશે.

ગ થી ૨॥ ઇંચ માપી ડ ટાંપ મુકો. ડ, ઠ જોડી નાંખો એટલે બગલ હેઠનો કાપ નીકલશે.

વચ્ચેના ખાલી ખાંચો છ, ઠ, ડ કાપતી વેલાએ કાહડી નાંખવો. એ કાપો છુટા પાડશો તો કમ્મર સુધીનાં બદયાનની પીઠના ૩) કાપો નીકલશે.

જો બદયાન કમ્મરની હેઠે લાંબું કરવું હોય તો નીચે મુજબ કરવું.

ફ અને **જ** બંને ટાંપોપર પટી મુકી **જ** થી ૨।। અથવા ૩) યા જેટલી **જોઇએ** એટલી લાંબી લાઇન મારવી. **ક, ફ** ની બરાબર વચ્ચે એક ટાંપ મુકી તે ટાંપ અને **ઝ** પર પટી મુકી **ઝ** ની હેંઠ ઉપલાંજ માપની એટલે ૩) ઇંચ લાંબી લાઇન દોરવી. હવે પહેલી અને આ બીજી લાઇનને સહેજ ગોલાસ લઇ જોડી નાંખવી. એ જોટલી લાઇન જો પોહલાઇમા નાની હોય તો **ક, ઝ** પર પટી મુકી લાઇનિ લંબાવવી, તેમ કરવાથી નીચલો ભાગ પોહલો આવશે. પીઠ ખલાસ થઇ.

ટ, ઝ લાઇન લંબાવી ૩) ઇંચિ કમ્મરની હેંઠ જવા દેવી. **ટ, ઝ** નાં અધવચના ભાગથી **છ** સુધી પટી મુકી કમ્મર હેંઠ ૩) ઇંચ લાઇન લંબાવવી, પછી બંને લાઇનો જોડી નાંખવી. બીજો કાપ ખલાસ થશે.

ચ, ડ પર પટી મુકી ૩) ઇંચિ લાઇન લંબાવવી. **ઠ, ચ** ની વચ્ચે ટાંપ મુકી, **ગ** ટાંપ પકડી ૩) ઇંચ લાઇન લંબાવવી. નીચલો ભાગ જોડી નાખવો.

હવે બધા કાપો છુટા કરવા, પીઠ અને તેની પાસેનો કાપ એકેકપર આવી જશે, માટે પીઠ છુટી કરી બાજુનાં કાપપર કાગજની પટી વલગાવી નમુના મુજબ કરી દેવું.

એ કાપો કાપવા પહેલાં બદયાનનો જેટલો ભાગ કમ્મરની હેંઠ લેવો હોય (આપણા કાપમા ૩) ઇંચ લીધો છે) ત્યાંથી ગોલ ફરતું ટેપ ઢીલું માપ લેવું. તેના ૪) સરખા ભાગ કરવા, તેના ૪) થા ભાગ જેટલો ઉપલા ત્રણંડે કાપનો નીચલો સામટો ઘેરાવો થવો જોઇએ, જો તે માપ કરતાં વધારે હોય તો જે ભાગ મોટો લાગે તે ખુણા આગલથી જરા જરા તાછી નાંખવા કમ્મર હેંઠની લાઇન લંબાવતા જે ખુણા થયા હોય તે કાપવા આગમજ બરાબર ગોલાસપર કરી નાંખવા.

પેસ—તે માટે બીજાં બે વધારે માપની જરૂર છે, ૧ લું આગલા ભાગની કમ્મરની લંબાઇનું (એટલે કમ્મર કેટલી નીચી લેવી જોઇએ), અને ૨ જું ચમટાનું.

આગલી કમ્મરનું માપ લેતી વેલાએ ટાઇટ સાદું બંધબેસતું બદયાન પહેરવું. કમ્મરપર પટી બાંધવી અને ઉપર લખવા મુજબ બોચીનાં હાડકાંપરથી ટેપ પકડી તેને ફેરવી ગરદનપર લાવી ગલાં આગલથી થઇ

છાતીની વચ્ચેથી (જ્યાં બદયાનની બટનની પટી હોયછે) કમ્મરપર બાંધેલી ટેપની હેઠ સુધી માપ લેવું તે નોંધી રાખવું.

ચમટા માટે પણ ઉપર મુજબ બાંયોનાં હાડકાપર ટેપ પકડી આગલી બાજુએ લાવી છાતીપરથી છોડી દેવી. છાતીના ભાગને અડકી ટેપ જયાંથી અલગી થઈ જાય ત્યા ચમટાનું માપ આવશે. હવે બને માપો નોંધ્યા પછી બ્લાઉઝનો આગલો કાપ લઇ તેને પીઠની માફકજ બીજા કાગજપર તાચણી મારો. ગલું, ખભું અને બગલનો કાપ ચોતારયા પછી બગલ હેઠની લાઇન સીધી નીચે ઉતારવી તેમજ ગલા આગલની લાઇન પણ સીધી હેઠ લાવવી. (જુઓ આકૃતી ૨ જી.)

હવે આગલી કમ્મરનુ જે માપ લીધુ હોય તેમાથી પીઠના ગલાનો ભાગ બાદ કરો જે આવે તે ખભા આગલથી ક થી માપી ખ, ગ લાઇનપર નીચે મુકો. એ માપ પીઠની કમ્મર કરતા જરા હેઠ આવશે વાકા બરડાવાલા માણસોનું એ માપ ગ સુધીજ રહેશે એટલે પીઠ અને પેસની કમ્મર એકજ લાઇનમાં આવશે. પણ સીધી ટટાર પીઠવાલામાં ૦॥ ઈંચ થી ૨॥ ઈંચ સુધી નીચે જશે. હવે જેબી માપ હોય તે ગની હેઠ ઘ મુકો. ત્યાથી સીધી ૩) ઈંચ લાઇન દોરો.

ચમટાનું જે માપ લીધું હોય તેમાંથી પીઠનાં ગલાનું માપ બાદ કરી ક થી માપીને હેઠ મુકો. એ ટાપ ખ લાઇનથી ૨॥ ઇંચ દુર આવવી જોઇએ. જ, ઘ થી ૧॥ ઇંચપર છ ટાંપ મુકી ઘ, છ, જોડો. હવે ચમટામા કેટલું કપડું દબાવવુ જોઇએ તેની ગણત્રી ગણીએ. ઉપલી ગણત્રી મુજબ કમ્મરનાં ૪) થા ભાગનુ માપ ૬) ઈંચ છે. ગ, ચ નું માપ લઇ તેમાથી ૬) ઈંચ બાદ કરો. ગ, ચ ૮॥ ઈંચ છે તેમાંથી ૬) ઈંચ બાદ કરતાં ૨॥ ઈંચ રહેશે. જો કમ્મર ૨૫) ઈંચથી વધારે હોય તો ચ આગલથી કમ્મરની લાઇન ૦॥ યા ૧) ઈંચ લંબાવવી અને તેમાંથી કમ્મરનો ચોથો ભાગ બાદ કરવો ઉપલાં માપમાથી બાદ કરતાં ૨॥ ઇંચ બાકી રહયા તે બે ચમટામાં દાબી લેવા. પહેલા ચમટા કરતાં બીજેન ૦॥ થી ૧) ઈંચ મોટો રાખવો માટે પહેલો ચમટો ૧) ઈંચ અને બીજો ૧॥ ઈંચ રહેશે. છ થી ૧) ઈંચ ટ માપો. જ, છ, જ, ટ જોડી નાખો એટલે પહેલો ચમટો પુરો થશે. બીજો ચમટો પહેલા ચમટાથી કમ્મરપર

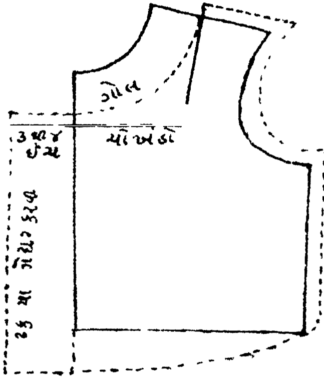
૧) ઈંચ દુર ઠ, મુકો. પહેલા ચમટાની જેટલી પોહલાઇ હોય તેટલો દુર બીજા ચમટાની પોંઇટ મુકવી. એટલે જ, ઝ વચ્ચે ૧) ઇંચનો ફેર રહેશે. ઝ ટાંપ પહેલા ચમટા કરતા ૦ાા ઈંચ ઉંચે મુકવી. ઝ, ઠ જોડી નાંખો. જ, છ ની જેટલી લંબાઇ હોય તેટલી ઝ, ઠ ની રાખવી. બીજા ચમટાનું માપ ૧ાા ઈંચ છે માટે ઠ થી ડ ૧ાા ઈંચ માપો, ઝ, ડ, જ, છ ની લંબાઇની રાખો ડ, ચ, જોડી નાંખો. એ પેસ કમ્મર સુધીનો બનશે. જો લાંબો કરવો હોય તો પીઠની માફક લંબાઇએ બધીગમથી ૩) ઈંચ વધારવો. ઘ થી ૩ ઈંચ નીચે લાઇન લબાવો. તેજ મુજબ છ થી લંબાવી બેઉ ટાંપ જોડી નાખવી. ટ, ઠ, થી પણ તેમજ લંબાવી નીચેથી જોડી નાંખવી. ડ થી ૩) ઈંચ હેઠ માપી ૦૧ ઈંચ જમણા હાથપર ટાંપ મુકવી. ક, ખ ની વચ્ચે ટાંપ મુકી તે અને ચ ટાપપર પટી મુકી ચ આગલથી ૩) ઈંચ લાબી લાઇન દોરવી. પછી નીચેના બે પોઇન્ટ જોડી નાખો. જો નીચેનો આખો ઘેરાવો પુરતો પોહલો નહી હોય તો ખ, ચ ટાંપપર પોઇંટ મુકી ચ થી લાઇન લાબી કરવી. હવે એ કાપ પુરો થશે. પછી ચમટાનો ભાગ બાદ કરી આખા કાપના નીચલા ઘેરાવાનું માપ લઇ ઉપર લખવા મુજબ કમ્મર હેઠના ઘેરાવાનું જે માપ લીધું હોય તેના ૪) થા ભાગ સાથે સરખાવવું. જો ઘેરાવો મોટો હોય તો ચ આગલના ખુણાપરનો ભાગ નીચેથી ઓછો કરવો યા ઘટે તો વધારવો.

કેમીસોલ અથવા બોડીસ.

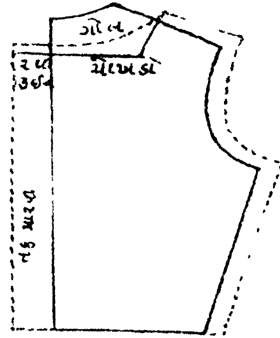
ઢીલી બ્લાઉઝનાં આકારની બોડીસને કેમીસોલ કહેછે. તે વેતરવા માટે આપણાં બ્લાઉઝનાં જે કાપ હોય તેજ કાપ કામમા આવશે. પીઠનો કાપ લઇ તેની નીચે બીજું જરા મોટું કાગજ મુકી ટાંચણી મારવી પછી ગલું જેટલું જોઇએ એટલું નીચે ઉતરી ત્યાં પેનસીલની નીશાની મુકવી. ખભાંપરથી અરધો ઈંચ ઉપર જઇ ત્યા નીશાની મુકી ગલાંનો ગોલ આકાર દોરવો. બગલ તથા તેની નીચેનો કાપ પણ ૦ાા ઈંચ છોડી દોરવા. નાકેથી એટલે પીઠની બરાબર અધવચે સીધી લાઇનપર બેથી ત્રણ ઈંચ છોડવા. એ ભાગપર ટક આવશે. પીઠને એ બાજુથી કાપવી નહી કેમજે કેમીસોલ આગલી બાજુથી ઉઘાડી આવશે. બ્લાઉઝના કાપમાં એ નાકેનો લાઇન આડકત્રી લેવામાં આવી છે તેમ દોરવી નહી પણ સીધીજ રહેવા દેવી.

જો ગલાનો ભાગ ચોખંડો જોઇતો હોય તો તે મુજબ લાઇન દોરવી અને ઉપલો કાપ છોડી નીચલું કાગજ લાઇન પ્રમાણે કાપી નાંખવું.

એજ મુજબ પેસ પણ કાપવો પણ તેનું ગલું આગલથી વધારે નીચું આવશે. વલી તેનો નીચલો ભાગ પણ "પાઉચ" માટે મોટો રાખવો તેમજ બટનની પટી તથા ટક યા ગેધર માટે આગલા ભાગપર પીઠ કરતાં સુમારે એક દોહડ ઇંચ વધારે રાખવું. (જુઓ આકૃતી). કપડું કાપતી વેલા ફરતી સીલાઇ રાખવી, કમ્મરની પટી માપની કાપી જોઇએ તો સાદી સીધી મુકવી યા તો આગલા પ્રકરણમાં પેટીકોટનો ગોલ લેફ઼ો આપ્યો છે તે રીતે પણ તેના કરતાં પોહલાઇએ સાંકડી કાપીને લેવી, ૨) થી ૨॥ ઇંચ પુરતી થશે.



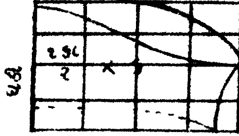
કેમીસોલ
આગલો ભાગ.



કેમીસોલ
પીઠ.

એવીજ રીતે બોડીસનો આકાર પણ કહાડવો, પણ તે માટે બ્લાઉઝના કાપ લેવા નહી પણ બદયાનના કાપ વાપરવા. કેમજે બોડીસ ઢીલી પહેરાતી નથી, તે આંગને બંધ બેસ્તી આવવી જોઇએ. ઉપરનો આકાર કેમીસોલની માફકજ જેટલો જોઇએ એટલો નીચે ઉતારવો.

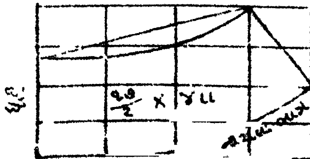
કેમીસોલની અથવા બોડીસની બાંહે—કેમીસોલ ઘણું કરીને બાંહે વગરની કરવામાં આવેછે, અને બગલનાં ગલાપર ઝીણી લેસ મુકે છે, કેટલીક વેલા તેને નાની ઢીલી (લુઝ) બાંહે નીચેથી ગેધર કરી મુકેછે. એ બાંહે પાસેની આકૃતીપરથી સહેલાઈથી ચીતારી શકાશે.



બાંહે.

બાંહેનાં માપ માટે પહેલા કેમીસોલ આખી સીવ્યા પછી તેના ગાલાનું માપ લેવું અને તે કરતા ૧॥ યા ૨॥ ઈંચ ગેધર લેવા માટે મોટું કપડું રાખવું તે ઉપરાંત સીલાઇ માટે ૦॥ ઈંચ વધારે રાખવું, બાંહેની લંબાઈ ૬) યા ૬॥ ઈંચ સીલાઇ સાથે રાખવી, નીચેનો ભાગ જોઇતો સીધો રાખવો નહી તો મોંડાંની લાઇન આકૃતીમાં બતાવી છે તેમ વાંક લઇને કાપવી. નીચેનાં ભાગને હાથના માપ પ્રમાણે ગેધર કરી ગાલો રાખવો અને હાથના માપની લબાઈની એક પટી માપી તેને ૧॥ ઈંચ પોહલી રાખવી. પછી તે પટીને ઉપલા ગાલા સાથે જોડી પછવાડેથી વાલીને સીવી લેવી. પટી તૈયાર થયા પછી ૦॥ ઈંચ પોહલાઇની રહેશે, ગમે તો એ સાદી પટીને બદલે ઝીણી ઇનસરશન મુકી તેપર ઝીણી લેસ મુકવી. એ બાહે કેમીસોલ માટે શોભાઈની લાગશે. જો બાડીસ માટે જોઇતી હોય તો ગેધર લેવી નહી. માટે બાહેના ગાલાને માપનુંજ કપડું કાપવું, વધારે રાખવું નહી એટલે સાંકડી થઇ ગેધર આવશે નહી. નીચેનો ભાગ પણ જો વધારે સાંકડો જોઇતો હોય તો બાજુનો કાપ વધારે ખીસાડી દોરવો, એટલે ચોકઠાંના અરધા ભાગપર છે તેને બદલે આખો ભાગ લેવો. જોડતી વેલા બદયાનની બાંહે માફક જોડવી.

કેમીસોલની બાંહે બીજી—આ બાહે જોડતી વેલા તેનો સાંધો બગલના સાંધા સાથે બરાબર જોડીને લેવો. ઘડીવાલો ભાગ ખભાંપર આવશે. બાહેના ગાલાનું ઢીલું માપ લેવું, સાધારણ માપ ૧૬×૪ થશે, સીલાઇ સાથે લેતાં ૧૭×૪॥ રાખો, નાની મોટી જેમ જોઇએ તેમ રાખી કાગજની ઘડી વાલી પાસે આપેલી આકૃતી ચીતારવી. જોડતી

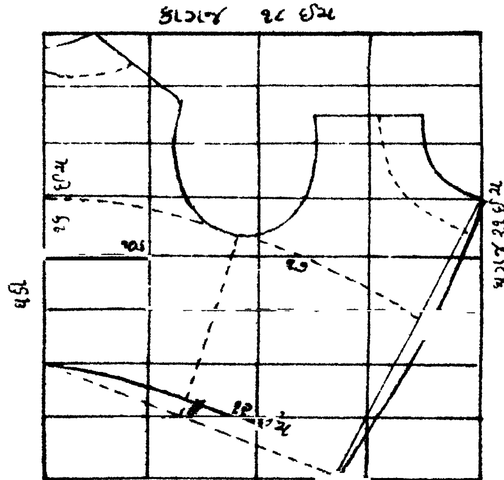


કેમીસોલની બાંહે.

વેલા ઘડીવાલો ભાગ ખભાંપર આવે તે જોવું નહી તો બાંહે મરડાઇ જશે. બાંહેનો સાંધો કેમીસોલના સાંધા સાથે લગાડવો જોઇએ.

સાંધા વગરની બોડીસ.

આ બોડીસ એકજ ટુકડાની બનાવવામાં આવેછે. તેપર ખભાં સીવાય બીજે કેથે સાંધો આવશે નહી. જો બનો શકે તો એ બોડીસ વેતરી ખભાનો સાંધો ફાંકી પહેરનારનાં શરીરપર મુકી તપાસી જોવી. તેમાં જો કાંઇ ફેરફાર કરવા જેવું હોય તો એજ કાપપરથી કરવું પણ પહેરાવતી વેલા ઘણી સંભાલ રાખવી, નહીતો તેનો દરેક ભાગ ખેંચાઇ જશે. એ જાતની બોડીસ મધ્યમ અથવા ઘણાજ પટલાં કદના માણસને લાયકની છે. મોટા પનેહનું કપડું લેવું. આ નમુનામાં કમ્મર ૨૪) ઈંચ, છાતીનો ઘેરાવો ૩૪) ઈંચ, પીઠની લંબાઇ ૧૬) ઈંચ; બગલનાં કાપની લંબાઇ ૮॥ ઈંચ; ગલાપરથી પેસની લંબાઇ ૧૫) ઈંચ, બગલનો ગાલો ૧૬॥ ઈંચ;



કાપ વગરની બોડીસ.

આ આકૃતી માટે ૨૧×૩૬ ઈંચનું કાગજ લઇ તેને પોહલાઇએથી દબલ કરી ચાર સરખા ભાગે ઘડી કરવી. લંબાઇએ આઠ સરખા ભાગ

કરવા, પછી આકૃતી મુજબ કાપ દોરી જવો. જો તેમાં કાંઇ મોટું નાનું જોઇએ તો વધઘટ કરવું. ફરતી સીલાઇ કપડાંપર રાખવી. ખભાંના સાંધા જોડી જવા. નીચે કમ્મરપર સાદી પટી મુકવી. પેસપર બુતનની પટી માટે બંને બાજુ વધારે કપડું રાખવું, સીવતી વેલા કાપ ખેંચાઇ નહી જાય તેની ઘણી સંભાલ રાખવી. કાપ વાંકા કપડાંપર દોરેલો હોવાથી જલદીથી ખેંચાઇ જશે. આ બોડીસનું ગલું ઉંચે સુધી ચીતારયું છે. મીંડાંવાલી લાઇન નીચું ગલું બતાવેછે. તે જેટલું ગમે એટલું નીચે ઉતારવું.

